# Právna pomoc

Právo na právnu pomoc umožňuje osobám, ktoré nemajú dostatok finančných prostriedkov, uhradiť trovy súdneho konania alebo náklady na právne zastúpenie. Systémy právnej pomoci existujú vo všetkých členských štátoch Európskej únie (EÚ) v občianskoprávnych aj trestnoprávnych konaniach.

Predstavte si situáciu, keď sa dostanete do sporu s niekým vo vašej krajine alebo zahraničí a chcete predložiť vec súdu, alebo situáciu, keď sa od vyžaduje, aby ste sa obhájili, keď druhá strana iniciatívne predloží vec proti vám. Predstavte si situáciu, keď ste obvinení z trestných činov vo vašej krajine alebo v zahraničí a nemôžete si dovoliť právne poradenstvo a/alebo zastúpenie pred trestným súdom. Vo všetkých týchto príkladoch môžete požiadať o právnu pomoc.

Právo na právnu pomoc je zakotvené v:

Európskom dohovore o ochrane ľudských práv (EDĽP) – článok 6 ods. 3 písm. c) EDĽP zaručuje právo na právnu pomoc, ak odporca nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie právnej pomoci a na získanie bezplatnej právnej pomoci, ak je to v záujme spravodlivosti.

Charte základných práv Európskej únie – v článku 47 charty je stanovené, že právna pomoc sa poskytuje osobám, ktoré nemajú dostatočné prostriedky v prípade, ak je táto pomoc potrebná na zabezpečenie efektívneho prístupu k spravodlivosti.

## Právna pomoc v občianskoprávnych konaniach

### Vnútroštátne spory

Systém právnej pomoci existuje vo všetkých členských štátoch EÚ. Ak ste sa dostali do sporu s podnikom, odborníkom, zamestnávateľom alebo inou osobou v **krajine vášho bydliska** a nemáte dostatok finančných prostriedkov na trovy súdneho konania, môžete podľa existujúcich vnútroštátnych predpisov požiadať o právnu pomoc.

Z porovnania vnútroštátnych systémov právnej pomoci však vyplýva, že v členských štátoch existujú základné rozdiely vo filozofii, organizácii a riadení systémov právnej pomoci. Pokiaľ ide o filozofiu systémov, všeobecným cieľom v niektorých štátoch je podľa všetkého umožniť všeobecnú dostupnosť právnych služieb a prístup k spravodlivosti, zatiaľ čo v iných štátoch sa právna pomoc môže poskytnúť len tým najchudobnejším.

**Podrobnejšie informácie na vnútroštátnej úrovni sa zobrazia, ak si zvolíte príslušnú štátnu vlajku.**

ARCHIVOVANÁ webová stránka EJS (pre občianske a obchodné veci)

### Cezhraničné spory

Ak ste sa dostali do sporu s podnikom, odborníkom, zamestnávateľom alebo inou osobou v **zahraničí** a nemáte dostatok finančných prostriedkov na začatie súdneho konania, môžete požiadať o právnu pomoc na cezhraničné spory.

Na umožnenie prístupu k právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach bola prijatá smernica o právnej pomoci v cezhraničných sporoch.

Vzťahuje sa na poradenstvo pred súdnym procesom s cieľom dosiahnuť zmier skôr, ako sa začne súdne konanie, na právnu pomoc pri predkladaní veci súdu a na zastupovanie právnym zástupcom na súde, ako aj na pomoc pri oslobodení a na oslobodenie od nákladov konania.

Aby ste mohli získať právnu pomoc v cezhraničných sporoch, musíte vyplniť príslušný formulár žiadostí o právnu pomoc. V smernici sú ustanovené dva formuláre: jeden pre žiadosti o právnu pomoc a jeden pre postúpenie žiadostí o právnu pomoc.

## Právna pomoc v trestnoprávnych konaniach

Členské štáty majú svoje vlastné právne predpisy ustanovujúce postupy poskytovania právnej pomoci v trestnoprávnych konaniach v rámci ich príslušnosti. Podrobné informácie v tejto oblasti bude v budúcnosti poskytovať európsky portál elektronickej justície.

Pokiaľ ide o cezhraničné veci, v súčasnosti ich neupravujú žiadne právne predpisy EÚ.

Posledná aktualizácia: 30/05/2023

Tieto stránky spravuje Európska komisia. Informácie na tejto stránke nemusia nevyhnutne vyjadrovať oficiálne stanovisko Európskej komisie. Komisia nenesie žiadnu zodpovednosť ani inak neručí za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Pokiaľ ide o pravidlá v oblasti autorských práv pre webové stránky EÚ, pozri právne upozornenie.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku cs bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: en.

# Právna pomoc - Česko

## 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Vo všeobecnosti vznikajú náklady na strane štátu, účastníkov konania a osôb zúčastnených na konaní (ide najmä o náklady na dôkazy), pričom plnia dve funkcie – preventívnu a sankčnú.

Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“) obsahuje neúplný zoznam nákladov, ktoré môžu vzniknúť v občianskom súdnom konaní. Ide o hotovostné výdavky účastníkov a ich zástupcov (napr. cestovné, stravné, nocľažné), súdne poplatky, stratu príjmov účastníkov a ich zákonných zástupcov, náklady na dôkazy (napr. svedočné a odmeny za znalecký posudok), odmenu a hotovostné výdavky notára ako súdneho komisára, odmenu a hotovostné výdavky správcu pozostalosti, ako aj odmenu za tlmočenie či zastupovanie, ak je zástupcom advokát, notár alebo patentový zástupca. Ďalej možno spomenúť kompenzáciu dane z pridanej hodnoty alebo odmenu pre mediátora. Nejde však o konečný zoznam. Za trovy konania možno teda považovať aj ďalšie náklady, ktoré účastník uhradil v bezprostrednej súvislosti so súdnym konaním.

Účastník konania v zásade hradí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne a jeho zástupcovi. Ak bol účastníkovi konania ustanovený prostredníctvom zástupcu alebo opatrovníka advokát, štát zaplatí jeho hotovostné výdavky a odmenu za zastupovanie a prípadne aj kompenzáciu dane z pridanej hodnoty. Zaplatenie súdneho poplatku je podrobne upravené zákonom o súdnych poplatkoch. V bežnom sporovom konaní hradí súdny poplatok spravidla žalobca. V zákone sa takisto stanovuje, ktoré súdne konania sú oslobodené od súdneho poplatku (napr. konania týkajúce sa opatrovníctva, súdnej starostlivosti o maloleté osoby, osvojenia či vzájomnej vyživovacej povinnosti rodičov a detí, pozostalostné konania na prvom stupni, konania týkajúce sa svojprávnosti). Je dôležité rozlišovať medzi povinnosťou zaplatiť trovy konania a povinnosťou nahradiť trovy konania. Účastník konania platí trovy konania najmä v jeho priebehu, keď vzniknú, pričom sa uplatňuje zásada záujmu (trovy platí osoba, ktorá uskutočňuje procesný úkon alebo v ktorej záujme sa uskutočňuje procesný úkon). K náhrade trov dochádza až po zaplatení trov. Náhrada trov je nariadená súdnym rozhodnutím na základe zásady úspechu vo veci alebo zásady zavinenia.

Ak existujú dôvody na osobitné zohľadnenie, súd môže pri rozhodovaní o trovách konania využiť tzv. zmierňovacie (moderačné) právo súdu, keď účastníkovi konania úplne alebo čiastočne neprizná náhradu trov konania. Ide o ochranu pred neprimerane tvrdým dosahom uplatnenia zásady úspechu vo veci a zásady zavinenia.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

V občianskom konaní je jednou z hlavných zásad zásada rovnosti, ktorej záruky môžu okrem iného zahŕňať nárok na právnu pomoc. Nárok na právnu pomoc sa priznáva od začiatku a v každom konaní.

V súlade s OSP možno za právnu pomoc v občianskom súdnom konaní považovať:

ustanovenie zástupcu na žiadosť účastníka konania (§ 30 ods. 1 OSP),

ustanovenie zástupcu spomedzi advokátov, ak je to potrebné na ochranu záujmov účastníka alebo ak ide o konanie, v ktorom je zastupovanie advokátom povinné (§ 30 ods. 2 OSP),

čiastočné alebo úplné oslobodenie účastníka konania od súdnych poplatkov (§ 138 OSP).

Okrajovo možno hovoriť o právnej pomoci poskytovanej účastníkom konania aj v prípade povinnosti súdu poučiť účastníkov konania.

Samostatnou kategóriou je právna pomoc, ktorú zabezpečuje Česká advokátska komora. Táto pomoc je vymedzená v zákone o advokácii, v ktorom sa každej osobe, ktorá nespĺňa podmienky na ustanovenie advokáta súdom ani si nemôže inak zabezpečiť poskytovanie právnych služieb, priznáva nárok na určenie advokáta Českou advokátskou komorou na základe jej žiadosti na účel poskytnutia právneho poradenstva alebo právnej služby.

Žiadateľ má teda právo na bezplatné právne poradenstvo pod podmienkou, že jeho priemerný mesačný príjem za obdobie šiestich kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti nepresahuje trojnásobok životného minima osoby alebo osôb posudzovaných spoločne s ním podľa zákona upravujúceho životné a existenčné minimum, a že vo veci, v ktorej žiada o poskytnutie právneho poradenstva, nie je zastúpený iným advokátom alebo inou osobou oprávnenou poskytovať právne služby [podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona o advokácii].

V prípade, že žiadateľ spĺňa uvedené podmienky, poskytne sa mu bezplatné právne poradenstvo v trvaní minimálne 30 minút a maximálne 120 minút za každý kalendárny rok.

Zároveň sa v zákone o advokácii stanovuje možnosť poskytovať jednorazové právne poradenstvo neurčenému počtu osôb umiestnených do zariadení pre zadržiavanie cudzincov podľa zákona o pobyte cudzincov na území Českej republiky alebo prijímacích stredísk podľa zákona o azyle, a to na základe podnetu, ktorý podal ich prevádzkovateľ.

Podľa zákona o advokácii je tiež možné požiadať o poskytnutie právnej služby v prípadoch, v ktorých to odôvodňujú príjmové a majetkové pomery žiadateľa.

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

Súd môže na základe návrhu oslobodiť účastníka konania (a prípadne vedľajšieho účastníka) od súdneho poplatku, ak to odôvodňujú pomery účastníka a ak nejde o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

Od poplatku môže byť oslobodená tak fyzická, ako aj právnická osoba.

Účastníkovi konania sa nesmie brániť v uplatňovaní alebo obhajovaní svojho práva na súde len z toho dôvodu, že sa nachádza v nepriaznivej majetkovej situácii. Súd prihliada najmä na celkové majetkové pomery žiadateľa, výšku súdneho poplatku, náklady, ktoré si pravdepodobne vyžiada dokazovanie, a povahu uplatneného nároku. V prípade fyzických osôb sa zohľadňuje ich sociálna situácia, zdravotný stav atď. V prípade právnických osôb a fyzických osôb, ktoré sú podnikateľmi, sa zohľadňuje aj povaha ich podnikateľskej alebo inej činnosti, stav a štruktúra majetku a platobná schopnosť.

O zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva ide najmä vtedy, ak zo skutkových tvrdení žiadateľa nespochybniteľne vyplýva, že mu v danej veci nemožno vyhovieť. Za svojvoľné uplatňovanie alebo bránenie práva sa považuje najmä šikanózny výkon práva alebo zjavné odďaľovanie splnenia povinností, ktorými je dlžník nepochybne viazaný.

Ak účastník konania spĺňa podmienky na oslobodenie od súdneho poplatku a ak je to potrebné na ochranu jeho záujmov, súd mu na jeho žiadosť ustanoví zástupcu. Právo na ustanovenie zástupcu však nevzniká automaticky, ak sa konanie alebo účastník konania oslobodia od súdneho poplatku *ex lege* (t. j. na základe zákona o súdnych poplatkoch). Aj v takýchto prípadoch musia byť splnené vyššie uvedené podmienky oslobodenia od súdnych poplatkov podľa Občianskeho súdneho poriadku. Advokát bude ustanovený za zástupcu, ak je to potrebné na ochranu záujmov účastníka konania alebo ak ide o konanie, v ktorom je zastupovanie advokátom (či notárom) povinné.

Takémuto účastníkovi nemožno uložiť zaplatenie zálohy za náklady na dôkazy, ktoré sám navrhol alebo ktoré nariadil súd, pokiaľ ide o skutočnosti, ktoré uviedol účastník (alebo ktoré sa uviedli v jeho záujme, § 141 ods. 1 OSP), ani náhradu nákladov, ktoré vznikli štátu (§ 148 ods. 1 OSP). Hotovostné výdavky a odmenu za zastupovanie ustanovenému advokátovi hradí štát.

Návrh účastníka konania na oslobodenie od súdnych poplatkov možno podať súčasne so žalobou (návrhom na začatie konania) alebo kedykoľvek v priebehu konania až do vydania právoplatného rozhodnutia súdu. Súd môže ustanoviť zástupcu aj pred začatím konania, ak účastník konania hodlá podať žalobu s pomocou zástupcu.

Súd rozhoduje o návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov uznesením, proti ktorému sa možno odvolať.

V prípade, že súd zamietne žiadosť o ustanovenie zástupcu, žiadateľ sa môže obrátiť na Českú advokátsku komoru a požiadať o určenie advokáta. V takom prípade má žiadateľ nárok na bezplatné právne poradenstvo pod podmienkou, že jeho priemerný mesačný príjem za obdobie šiestich kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti nepresahuje trojnásobok životného minima osoby alebo osôb posudzovaných spoločne s ním podľa zákona upravujúceho životné a existenčné minimum, a že vo veci, v ktorej žiada o poskytnutie právneho poradenstva, nie je zastúpený iným advokátom alebo inou osobou oprávnenou poskytovať právne služby [podľa § 2 ods. 2 písm. a) zákona o advokácii].

Ďalšou možnosťou je využitie práva žiadateľa na poskytnutie právnej služby v prípadoch, v ktorých to odôvodňujú príjmové a majetkové pomery žiadateľa. Aj v tomto prípade sa žiadateľ obracia na Českú advokátsku komoru.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právna pomoc podľa OSP sa vzťahuje na všetky konania, ktoré sa riadia ustanoveniami OSP.

Poskytovanie právnej pomoci Českou advokátskou komorou sa vzťahuje aj na situácie mimo konaní pred orgánmi verejnej moci vo forme právnych konzultácií, správnych konaní a konaní pred Ústavným súdom.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V takýchto prípadoch nie sú stanovené osobitné postupy.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Vzory upravuje Pokyn ministerstva spravodlivosti č. 4/2017 z 23. 10. 2017, ref. č. 12/2017-OJD-ORG/36. Vzorové tlačivá pre fyzické aj právnické osoby (Vyhlásenie o osobných, majetkových a zárobkových pomeroch na účely oslobodenia od súdnych poplatkov a ustanovenia zástupcu a Vyhlásenie právnickej osoby o majetkových pomeroch a ďalších skutočnostiach relevantných pre oslobodenie od súdnych poplatkov a ustanovenie zástupcu) sú dostupné na webovom sídle Ministerstva spravodlivosti Českej republiky.

Tlačivá týkajúce sa podania žiadosti o právnu pomoc, ktorú zabezpečuje Česká advokátska komora, sú pripojené k vyhláške Ministerstva spravodlivosti Českej republiky č. 120/2018 Zb., ktorou sa stanovujú tlačivá žiadosti o určenie advokáta a tlačivá návrhu na poskytnutie jednorazového právneho poradenstva, a sú dostupné na webovom sídle Českej advokátskej komory.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Všetky dokumenty, ktoré treba priložiť, sú uvedené priamo na predmetnom tlačive. Môže ísť o potvrdenie zamestnávateľa o príjme z pracovného pomeru alebo o príjme z dohôd týkajúcich sa práce vykonávanej mimo pracovného pomeru, právoplatný platobný výmer od orgánu daňovej správy (príjmy z podnikania a z inej samostatnej zárobkovej činnosti), právoplatné rozhodnutie o priznaní dávky alebo potvrdenie od platiteľa tejto dávky (príjmy z hmotného a sociálneho zabezpečenia) a v prípade potreby iné právoplatné platobné výmery od orgánu daňovej správy (ďalšie príjmy).

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov sa môže podať na súde, ktorý vedie konanie, v súvislosti s ktorým sa žiada o oslobodenie. O návrhu rozhoduje súd prvého stupňa, a to aj v prípade, že sa o oslobodenie žiada po podaní opravného prostriedku.

Žiadosť o určenie advokáta Českou advokátskou komorou možno podať:

písomne na adrese pobočky Českej advokátskej komory v Brne: Svobody 84/15, 602 00 Brno alebo

elektronickou poštou s použitím uznávaného elektronického podpisu na adrese epodatelna@cak.cz, alebo

priamo v dátovej schránke Českej advokátskej komory – ID dátovej schránky je n69admd.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Súdy majú zákonom stanovenú všeobecnú informačnú povinnosť (§ 5 OSP), a teda poskytujú účastníkom konaní informácie o ich procesných právach a povinnostiach. Súd je povinný poučiť účastníka konania o jeho práve podať návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov alebo ustanovenie zástupcu.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Pozri odpoveď na otázku Mám nárok na právnu pomoc?

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

O ustanovení zástupcu rozhoduje súd na návrh účastníka konania. Ak je to potrebné na ochranu záujmov účastníka alebo ak ide o konanie, v ktorom je zastupovanie advokátom či notárom povinné, súd ustanoví zástupcu spomedzi advokátov. Určí pritom konkrétneho advokáta, ktorý je povinný poskytnúť právne služby, pokiaľ nemá zákonný dôvod na odmietnutie (napr. konflikt záujmov).

Rozhodovanie o žiadostiach o právnu pomoc, ktorú zabezpečuje Česká advokátska komora, patrí do právomoci predsedu tejto komory. Predseda Českej advokátskej komory delegoval výkon tejto právomoci na riaditeľku pobočky Českej advokátskej komory v Brne.

Na účely určenia advokáta vedie Česká advokátska komora zoznam advokátov, ktorí vyjadrili súhlas s poskytovaním uvedenej právnej pomoci. Pri určovaní advokátov na účel poskytnutia takýchto právnych služieb dbá Česká advokátska komora o to, aby sa advokáti určovali vyváženým spôsobom, a to aj vzhľadom na povahu a zložitosť veci.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Pozri odpoveď na otázku Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Za vybavenie žiadosti o právnu pomoc, ktorú poskytla Česká advokátska komora, musí žiadateľ uhradiť Českej advokátskej komore poplatok 100 CZK. Od tohto poplatku sú oslobodení napríklad držitelia preukazu ZTP (obzvlášť ťažké zdravotné postihnutie) alebo ZTP/P (obzvlášť ťažké zdravotné postihnutie so sprievodcom) alebo osoby poberajúce dávky pomoci v hmotnej núdzi.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Súd môže tiež priznať oslobodenie od súdnych poplatkov len sčasti, resp. len na časť konania (napr. len pri konaní na prvom stupni), alebo len v prípade určitých súdnych poplatkov. Zostávajúcu časť súdnych poplatkov musí uhradiť daný účastník konania sám.

Ak bol účastníkovi konania ustanovený prostredníctvom zástupcu alebo opatrovníka advokát, štát zaplatí jeho hotovostné výdavky a odmenu za zastupovanie a prípadne aj kompenzáciu dane z pridanej hodnoty.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Ak súd nerozhodne inak, oslobodenie od súdnych poplatkov sa uplatňuje na celé konanie, resp. do vydania právoplatného rozhodnutia. Oslobodenie od súdnych poplatkov sa vzťahuje na konania na prvom stupni, ako aj na odvolacie konania (riadny opravný prostriedok). V rámci postupov týkajúcich sa mimoriadnych opravných prostriedkov (dovolanie, žaloba na obnovu konania, žaloba pre zmätočnosť) sa však oslobodenie automaticky neuplatňuje a účastník konania môže podať nový návrh na oslobodenie od súdnych poplatkov.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa pomery účastníka konania zmenia takým spôsobom, že oslobodenie od súdnych poplatkov už nie je opodstatnené, alebo ak súd následne zistí, že skutočná situácia účastníka neodôvodňovala oslobodenie už v čase jeho priznania, súd zruší oslobodenie. Takéto opatrenie má retroaktívny účinok len vtedy, ak o tom výslovne rozhodol súd. Súd môže oslobodenie zrušiť len do právoplatného skončenia konania.

Dôvodom na zrušenie oslobodenia od súdnych poplatkov však nie je len zmena pravidiel upravujúcich hodnotenie pomerov žiadateľa, alebo zmena názoru súdu na to, či ide o svojvoľné alebo zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva.

V prípade právnej pomoci, ktorú zabezpečuje Česká advokátska komora platí, že Česká advokátska komora zruší určenie advokáta, ak v priebehu poskytovania právnych služieb týmto advokátom v príslušnej veci vyjde najavo, že príjmové a majetkové pomery klienta neodôvodňovali poskytnutie právnych služieb.

Komora zruší určenie advokáta aj vtedy, keď v priebehu poskytovania právnych služieb týmto advokátom v príslušnej veci vyjde najavo, že príjmové a majetkové pomery klienta sa zmenili tak, že už neodôvodňujú poskytnutie právnych služieb; určenie advokáta komora zruší v okamihu zmeny týchto pomerov. Od advokáta sa však vyžaduje, aby v priebehu 15 dní odo dňa, keď došlo k zrušeniu jeho určenia na účel poskytovania právnych služieb, podnikol všetky neodkladné kroky tak, aby klient neutrpel ujmu na svojich právach alebo oprávnených záujmoch. To neplatí, pokiaľ klient písomne oznámi advokátovi, že netrvá na splnení tejto povinnosti.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

O návrhu na oslobodenie od súdnych poplatkov (prípadne o jeho zrušení) rozhoduje súd uznesením, proti ktorému sa možno odvolať, pokiaľ o ňom nerozhoduje po prvýkrát až odvolací súd (v tom prípade je rozhodnutie konečné).

O určení advokáta Českou advokátskou komorou v správnom konaní rozhoduje predseda Českej advokátskej komory (resp. ním poverená riaditeľka pobočky Českej advokátskej komory v Brne). Proti rozhodnutiu možno podať správnu žalobu.

Posledná aktualizácia: 23/06/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku de bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.
Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: en.

# Právna pomoc - Nemecko

## 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

V prípade poradenstva a zastupovania advokátom má advokát nárok na odmenu za svoju prácu, ktorej výška do značnej miery závisí od hodnoty veci. Súdne trovy vznikajú aj v súvislosti s vedením súdnych konaní. Súdne trovy nezahŕňajú len poplatky a výdavky súdu. Súčasťou súdnych trov sú aj náklady, ktoré vznikli účastníkovi, ktorý potrebuje pomoc, aby splnil úkon požadovaný súdom alebo potrebný na odôvodnené trestné stíhanie alebo právnu obhajobu. Tieto náklady zvyčajne hradí strana, ktorá nevyžaduje právnu pomoc. Ak súd rozhodne v prospech tejto strany, protistrana jej ich nahradí.

## 2 Čo presne je právna pomoc?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou (Beratungshilfe) a právnou pomocou (Prozesskostenhilfe).
Pomoc pri právnom poradenstve a zastupovaní **mimo** súdneho konania (poradenská pomoc) je dostupná osobám v núdzi podľa zákona o právnom poradenstve a zastupovaní občanov s nízkymi príjmami (zákon o poradenskej pomoci).
Pri **vedení** súdneho konania sa osobám v núdzi poskytuje právna pomoc v súlade s pravidlami o právnej pomoci.

## 3 Mám právo na právnu pomoc?

Poradenská pomoc alebo právna pomoc sa poskytuje vtedy, ak osoba, ktorá potrebuje právne služby, nie je schopná získať potrebné finančné prostriedky z dôvodu svojej osobnej alebo finančnej situácie (núdze) a nemá žiadne iné primerané príležitosti na získanie pomoci (napr. poistenie právnych nákladov, poradenstvo od zväzu nájomcov alebo odborového zväzu atď.).
Okrem toho nesmú byť zamýšľané kroky na jej ochranu neopodstatnené. Ak sa poskytne právna pomoc, musí byť dostatočná pravdepodobnosť, že zamýšľané právne kroky alebo obhajoba budú úspešné. Súd rozhodujúci o uplatňovaní právnej pomoci musí považovať právne postavenie navrhovateľa za správne alebo aspoň veľmi pravdepodobné na základe ním predložených skutočností a dostupných písomností a musí byť vzhľadom na skutočnosti presvedčený, že navrhovateľ bude schopný poskytnúť dôkazy. Ak sú splnené právne požiadavky, daná osoba má nárok na poradenskú pomoc alebo právnu pomoc.

## 4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Poradenská pomoc (zahŕňajúca poradenstvo a v prípade potreby zastupovanie) sa poskytuje v občianskoprávnych záležitostiach vrátane pracovného práva, administratívneho práva, ústavného práva a sociálneho práva. V trestnoprávnych záležitostiach a záležitostiach správneho práva sa poskytuje len poradenská pomoc. V prípade záležitostí, v ktorých sa má uplatňovať právo iných štátov, sa poradenská pomoc poskytuje vtedy, ak sa skutočnosti prípadu spájajú s Nemeckom. V prípade záležitostí daňového práva sa neposkytuje žiadna poradenská pomoc.
Právna pomoc sa poskytuje pri všetkých druhoch konaní týkajúcich sa občianskych sporov, nesporových konaní a konaní pred pracovným, administratívnym, sociálnym alebo daňovým súdom (Arbeitsgericht, Verwaltungsgericht, Sozialgericht alebo Finanzgericht). Právna pomoc sa neposkytuje obvineným v trestných konaniach a dlžníkom v insolvenčných konaniach. Usmernenia pre obhajcov vymenovaných súdom obsahujú podrobné osobitné pravidlá pre obvinených v trestnom konaní. Dlžníkovi v insolvenčnom konaní sa na základe žiadosti poskytne odklad úhrady trov konania, ak okrem návrhu na vyhlásenie konkurzu podal aj návrh na oddlženie. Na základe osobitnej žiadosti mu konkurzný súd v tomto prípade určí aj advokáta podľa jeho výberu, ktorý je pripravený ho zastupovať, ak sa zastúpenie advokátom javí ako nevyhnutné.

## 5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Neexistujú žiadne takéto osobitné postupy; existujúce možnosti získania poradenstva a právnej pomoci sa vzťahujú aj na naliehavé prípady.

## 6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Formuláre žiadosti o poradenskú pomoc a právnu pomoc možno získať od miestnych súdov (Amtsgerichten) a od právnikov.

## 7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Potrebné podrobnosti o príjme musia byť vierohodne preukázané predložením príslušných dokumentov (napr. výplatná páska alebo posledný daňový výmer v prípade samostatne zárobkovo činných osôb).

## 8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Žiadosť o poradenskú pomoc sa podáva na miestnom úrade, v ktorého okrese má osoba, ktorá potrebuje právnu pomoc, svoje všeobecné zákonné bydlisko (miesto pobytu). Ak nemá všeobecné zákonné bydlisko v Nemecku, má príslušnosť miestny súd, v ktorého okrese sa vyžaduje poradenská pomoc. Takisto je v súvislosti s touto formou pomoci možné osloviť priamo právnika. Požadovaná žiadosť na okresný súd sa potom musí podať dodatočne do štyroch týždňov.
Žiadosť o právnu pomoc musí byť podaná na súde, pred ktorým sa uskutočňuje alebo bude začaté konanie, v súvislosti s ktorým sa žiada o právnu pomoc. Tento súd (a nie napríklad orgán sociálnej starostlivosti) preskúma žiadosť a rozhodne, či boli splnené požiadavky na poskytnutie právnej pomoci.

## 9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Informácie o poradenskej pomoci a právnej pomoci poskytujú miestne súdy a právnici.

## 10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Ak máte nárok na poradenskú pomoc alebo právnu pomoc, mali by ste vyplniť príslušný formulár, priložiť potrebné dokumenty a zaslať ich orgánu uvedenému v bode 8.

## 11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Osoba požadujúca právne služby môže získať poradenskú pomoc od právnika vlastného výberu. V spolkových krajinách Brémy a Hamburg sa poradenská pomoc získava prostredníctvom verejných centier právneho poradenstva. Právnici sú povinní poskytovať poradenskú pomoc: žiadosť o túto podobu právnej pomoci možno odmietnuť len v osobitných prípadoch z vážnych dôvodov.
Právnika si takisto môžete zvoliť v prípade právnej pomoci. Strana si musí zvoliť právnika, ktorý je oprávnený na to, aby ju zastupoval pred súdom. Iba ak žiadateľ nemôže nájsť advokáta, ktorý by ho chcel zastupovať, predseda senátu vyberie a pridelí advokáta.

## 12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Advokát má nárok na odmenu vo výške 15 EUR voči osobe, ktorá žiada o právnu pomoc a ktorej poskytol poradenstvo v rámci právnej pomoci, pričom sa tejto odmeny môže podľa okolností vzdať. Odlišné dohody týkajúce sa odplaty sú neplatné. Právnik dostáva zvyšok svojej odplaty zo štátnej pokladnice.
V prípade právnej pomoci sa hradia všetky trovy konania s výnimkou tých výdavkov strany, ktorá žiada o právnu pomoc, ktoré neboli nevyhnutné na uplatnenie práva. Strane, ktorá potrebuje pomoc, nevznikajú žiadne ďalšie náklady.

### 13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Ak sú splnené požiadavky pre udelenie právnej pomoci, strana nenesie žiadne ďalšie náklady. Udelenie právnej pomoci znamená, že sú hradené všetky potrebné trovy konania. Ak je však finančne možné, aby účastník konania, ktorý žiada o právnu pomoc, prispel na trovy konania časťou svojho príjmu, je povinný príslušnú sumu úplne alebo čiastočne uhradiť v splátkach do štátnej pokladnice, ktorá tieto trovy vyplatila. Osobné a ekonomické pomery možno preskúmať do štyroch rokov od ukončenia konania a možno nariadiť splátky alebo upraviť výšku existujúcich splátok. Nevyberie sa viac ako 48 splátok.
Je možné, že právna pomoc sa nevzťahuje na všetky časti konania, v takom prípade sa nazýva čiastočná právna pomoc. V takýchto prípadoch sa účinok PKH vzťahuje len na časť, na ktorú bola udelená.

### 14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?

Poskytnutie právnej pomoci sa automaticky nevzťahuje na odvolania. Končí sa konečným rozhodnutím súdu, pred ktorým sa začalo konanie. Je však možné opätovne požiadať o právnu pomoc v prípade odvolacieho konania. Odvolací súd posúdi, či strana stále potrebuje právnu pomoc a či odvolanie nie je neopodstatnené a existuje pravdepodobnosť úspechu. Pravdepodobnosť úspechu a bezdôvodnosť sa neskúmajú, ak odporca podal odvolanie. Ak sú splnené tieto požiadavky, strana, ktorá žiada o právnu pomoc, má nárok na právnu pomoc na odvolacom súde.

### 15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Poradenskú pomoc možno odvolať, ak sa zakladá na nepravdivých informáciách poskytnutých stranou, ktorá požiadala o právne služby.
Právnu pomoc možno odvolať za týchto okolností:
v prípade falšovania požiadaviek na povolenie poskytnutím nesprávnych informácií o spornom vzťahu,
v prípade nesprávnych informácií o subjektívnych požiadavkách na povolenie a nepredloženia požadovaných vyhlásení,
ak nie sú splnené osobné alebo ekonomické podmienky na udelenie povolenia,
v prípade omeškania so splátkami alebo
v prípade neoznámenia výrazného zlepšenia príjmu a majetku alebo neoznámenia novej adresy.

### 16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

V Nemecku sa rozlišuje medzi poradenskou pomocou a právnou pomocou (pozri otázku 2).
Proti uzneseniu okresného súdu o zamietnutí žiadosti o právnu pomoc je prípustné okamžité odvolanie.
Ak sa žiadosť o právnu pomoc zamietne, navrhovateľ môže proti tomuto súdnemu rozhodnutiu podať do jedného mesiaca okamžité odvolanie (sofortige Beschwerde), ak hodnota sporu v hlavnom konaní presahuje 600 EUR. Ak hodnota sporu v hlavnom konaní nepresahuje 600 EUR, odvolanie je prípustné len vtedy, ak súd zamietol poskytnutie právnej pomoci výlučne na základe požiadavky týkajúcej sa osobnej a finančnej situácie.

**Zistite viac na**

https://www.bmj.de/SharedDocs/Publikationen/DE/Beratungs_PKH.html

Posledná aktualizácia: 13/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Írsko

### 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Náklady spojené so súdnym konaním sa líšia v závislosti od daného súdu, príslušného konania a zložitosti prípadu.

### 2 Čo presne je právna pomoc?

Právna pomoc je zastupovanie právnym zástupcom alebo obhajcom v občianskych súdnych konaniach na okresnom súde, obvodnom súde, vrchnom súde, odvolacom súde a najvyššom súde a v niektorých prípadoch pred Súdnym dvorom Európskej únie Vzťahuje sa aj na odvolania na Odvolacom súde pre medzinárodnú ochranu (*International Protection Appeals Tribunal*). K dispozícii je aj v prípade určitých vyšetrovaní, pri ktorých koroner predložil rade žiadosť.
Právnu pomoc vo všeobecnosti poskytujú právni zástupcovia, ktorých rada zamestnáva vo svojich právnych centrách. Právnu pomoc však môže poskytovať aj súkromný právny zástupca zo skupiny právnych zástupcov, ktorú zriadila rada. Týka sa to najmä záležitostí rodinného práva a medzinárodnej ochrany.

### 3 Mám právo na právnu pomoc?

**Finančná oprávnenosť a príspevky**

Ak chcete získať právnu pomoc alebo poradenstvo v občianskoprávnych veciach, Rada pre právnu pomoc Home - LAB (legalaidboard.ie) posúdi vašu finančnú situáciu, aby zistila, či máte nárok na jej služby. Na získanie právnej pomoci a poradenstva v občianskoprávnych veciach musí byť váš ročný disponibilný príjem nižší ako 18 000 EUR a disponibilné aktíva musia byť nižšie ako 100 000 EUR. V oboch prípadoch Rada pre právnu pomoc pri výpočte týchto príspevkov uplatňuje určité úľavy. Dom, v ktorom bývate, sa nezahŕňa do výpočtu vašich aktív.
Vo väčšine prípadov budete musieť zaplatiť tzv. príspevok. Výška príspevku (alebo príspevkov) bude závisieť od vášho disponibilného príjmu a aktív.
Pri prvej návšteve právneho zástupcu budete musieť zaplatiť **príspevok na poradenstvo.** Minimálny príspevok na poradenstvo je 30 EUR. V závislosti od vášho príjmu môže príspevok predstavovať až 150 EUR.
Ak Rada pre právnu pomoc súhlasí s vaším zastupovaním na súde, budete musieť zaplatiť **príspevok na pomoc**. Minimálny príspevok na pomoc je 130 EUR. V závislosti od vášho príjmu a aktív môže byť potrebné zaplatiť vyšší príspevok. Výška príspevku na pomoc zahŕňa príspevok na poradenstvo, takže ak sa váš príspevok vypočíta v sume 130 EUR, budete musieť zaplatiť len dodatočných 100 EUR.
Príspevok nemusíte platiť v týchto prípadoch:
Agentúra Tusla žiada súd, aby jej povolil prevziať vaše deti do štátnej starostlivosti alebo aby umožnil jej zamestnancom vykonávať dohľad nad vašimi deťmi vo vašom vlastnom dome.
Začali ste konanie alebo sa obhajujete na okresnom súde v konaní o zakazujúcom príkaze, bezpečnostnom príkaze, ochrannom príkaze alebo predbežnom zákaze.
Existuje ešte niekoľko ďalších okolností, pri ktorých Rada pre právnu pomoc nebude príspevok účtovať. Patria medzi ne prípady, keď rada poskytuje právne poradenstvo osobe, ktorá tvrdí, že sa stala obeťou znásilnenia alebo sexuálneho napadnutia alebo keď ju rada zastupuje v konaní s osobu, ktorá bola obvinená zo spáchania znásilnenia alebo sexuálneho napadnutia.

**Medzinárodná ochrana (azyl)**

Ak žiadate o právnu pomoc pri vybavovaní žiadosti o medzinárodnú ochranu v Írsku, budete musieť zaplatiť iba príspevok vo výške 10 EUR.

**Ako sa posudzuje môj príjem?**

Prvým krokom je vyplnenie vyhlásenia o majetkových pomeroch vo formulári žiadosti o právne služby. Vo formulári sa vyžaduje uvedenie týchto informácií:

**Príjem** – ide o váš celkový príjem, napríklad mzdu, plat, sociálne dávky (hoci niektoré sociálne dávky nie sú zahrnuté, napríklad prídavok na dieťa alebo príspevok pre opatrovníka), dôchodok a určité osobné okolnosti, ako aj určité výdavkové položky. (Za príjem sa nepovažuje ani opatrenie podpory na bývanie poskytované akýmkoľvek verejným orgánom.) Cieľom je určiť, aké príspevky sa môžu započítať do vášho príjmu na účely výpočtu vášho disponibilného príjmu.
Ide o tieto príspevky:

| **Príspevok** | **Maximálna výška** |
|---|---|
| Manžel (-ka)/partner (-ka) | 3 500 EUR |
| Plnoleté a neplnoleté nezaopatrené osoby | 1 600 EUR za nezaopatrenú osobu |
| Náklady na ubytovanie | 8 000 EUR |
| Starostlivosť o deti | 6 000 EUR za dieťa |
| Daň z príjmov | plná suma |
| Systém sociálneho zabezpečenia (PRSI) | plná suma |
| Univerzálne sociálne odvody | plná suma |
| Prijaté platby *ex-gratia* | zrážka 20 EUR za každú platbu prijatú za každý týždeň |

Rada pre právnu pomoc vypočíta váš disponibilný príjem a oznámi vám výšku príspevku, ktorý musíte zaplatiť. Formulár vyhlásenia o majetkových pomeroch môžete vyplniť samostatne alebo vám ho pomôžu vyplniť zamestnanci v centre právnej pomoci, ak to potrebujete. Na webovom sídle https://www.legalaidboard.ie/en/ je k dispozícii online simulátor, ktorý vám pomôže zistiť, či je pravdepodobné, že z finančného hľadiska spĺňate kritériá oprávnenosti. Tento online simulátor nezaručuje finančnú oprávnenosť na právne služby. Slúži len ako orientačný ukazovateľ.

**Ako môžem potvrdiť svoj hlavný zdroj príjmu a príspevky?**

Môže sa vyžadovať, aby ste poskytli potvrdenie o svojom hlavnom zdroji príjmu, napríklad poskytnutím týchto dokumentov:
kópia vašej poslednej výplatnej pásky,
kópia potvrdenia o sociálnych dávkach,
doklad o zaplatených nájmoch (tzv. rent book) alebo doklad o hypotekárnom úvere.
Rada pre právnu pomoc môže požiadať ministerstvo práce a sociálneho zabezpečenia, aby prešetrilo majetkové pomery akejkoľvek osoby, ktorá žiada o právne služby alebo ich prijíma. Za určitých okolností vás Rada pre právnu pomoc môže požiadať o predloženie ďalších dokumentov týkajúcich sa príspevkov, o ktoré ste požiadali.

**Ako sa vypočítajú moje zdroje kapitálu?**

Hodnota vášho **domu** sa **nezahŕňa** do posúdenia vašich kapitálových zdrojov. Ak sú vaše kapitálové zdroje vyššie ako 4 000 EUR, musíte vyplniť výkaz kapitálu vo formulári žiadosti. Vyžadujú sa od vás tieto informácie:
**Kapitál** – Ide o váš celkový kapitál akejkoľvek povahy, či už vo forme nehnuteľnosti, auta, hotovosti, kapitálu v banke, investícií alebo iných zdrojov.
**Dlh** – Na účely stanovenia disponibilného kapitálu môžete dostať úľavu na určité dlhy, ktoré môžu byť započítané do kapitálu, napríklad na pôžičky poskytované úverovými družstvami.

**Čo sa stane, ak mi budú priznané trovy konania?**

Ak vám budú vo vašom prípade priznané trovy konania, musia sa uhradiť Fondu právnej pomoci (Legal Aid Fund) a použiť na úhradu nákladov, ktoré Rada pre právnu pomoc vynaložila na poskytnutie právnych služieb. V prípadoch súkromného rodinného práva sa to zvyčajne nestáva. V prípadoch iných ako súkromného rodinného práva vám zvyčajne budú priznané trovy konania, ak súd vyhráte. Ak však prípad prehráte, môžu vám byť priznané trovy konania druhej strany. Ak sa tak stane, Rada pre právnu pomoc nie je povinná uhradiť trovy konania druhej strany a sú vašou osobnou zodpovednosťou.

**Čo sa stane, ak v dôsledku môjho prípadu získam alebo si ponechám peniaze alebo iný majetok?**

Ak v dôsledku vášho prípadu získate alebo si ponecháte peniaze alebo nehnuteľnosť, Rada pre právnu pomoc môže, až na niektoré výnimky, použiť tieto peniaze alebo nehnuteľnosť na zaplatenie právnej pomoci, ktorá vám bola poskytnutá. Do Fondu právnej pomoci Rady pre právnu pomoc musíte zaplatiť všetky peniaze, ktoré získate alebo si ponecháte v dôsledku vášho prípadu a ktoré nie sú vyňaté. Rada si odpočíta svoje náklady a zvyšok vám vráti. Ak ide o nehnuteľnosť (napríklad dom alebo pozemok), ktorý získate alebo si ponecháte, rada je oprávnená uvaliť na tento majetok tzv. bremeno, takže ho nemožno predať, kým sa jej nepreplatia náklady.

**Čo mám robiť, ak dôjde k zmene v mojej finančnej situácii?**

Ak prijímate právne služby Rady pre právnu pomoc, musíte rade (prostredníctvom svojho právneho zástupcu) oznámiť akúkoľvek zmenu vášho príjmu alebo kapitálu, napríklad ak vám zvýšili plat, zmenila sa výška vašich sociálnych dávok alebo ak ste si kúpili nové auto alebo dom. Zmenu musíte ohlásiť preto, lebo počas prijímania právnych služieb musíte zostať oprávnený/-á na právne služby, a to až do uzavretia vášho prípadu. Ak sa vaša finančná situácia zlepšila, nemusí to nevyhnutne znamenať, že vám bude právna pomoc zastavená, môžu vás však požiadať o zaplatenie vyššieho príspevku.

**Čo sa stane, ak právnemu centru neoznámim zmenu mojej situácie?**

Ak rade pre právnu pomoc neoznámite, že sa váš príjem alebo kapitál zmenil, a rada to zistí, môže sa rozhodnúť zastaviť vám právnu pomoc.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Pokiaľ konanie patrí do právomoci Írska, žiadatelia zo zahraničia, ktorí spĺňajú podmienky finančnej oprávnenosti a kritériá odôvodnenosti návrhu stanovené v zákone a nariadeniach, budú mať nárok na právnu pomoc v Írsku.
Hoci má väčšina žiadateľov o právnu pomoc bydlisko v Írsku, osoba, ktorá má bydlisko mimo Írska, či už ide o írskeho občana, alebo nie, môže požiadať o právnu pomoc a/alebo poradenstvo v Írsku za predpokladu, že táto osoba žiada o právnu pomoc alebo poradenstvo v právnej veci, ktorú upravuje írske právo, a zvyčajne ak sa právna pomoc poskytuje osobe s bydliskom mimo Írska, ak je predmetom sporu nehnuteľnosť alebo osobný majetok, ktorý sa nachádza v Írsku. Rovnako ako sa írski žiadatelia musia podrobiť preskúmaniu majetkových pomerov na určenie oprávnenosti na právnu pomoc, aj osoby s bydliskom mimo Írska sa musia podrobiť takému istému posúdeniu finančnej oprávnenosti.
Právna pomoc sa poskytuje bez uplatnenia kritérií oprávnenosti na základe preskúmania majetkových pomerov v súdnych konaniach začatých na základe zákona o únosoch detí a o výkone rozhodnutí o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti z roku 1991 a zákona o vyživovacej povinnosti z roku 1994 (ak ide o vymáhanie výživného v recipročnej jurisdikcii).
Vo všeobecnosti sa právne poradenstvo neposkytuje, ak by žiadateľ mohol bez väčších ťažkostí získať právne poradenstvo mimo rozsahu pôsobnosti zákona. To sa vo všeobecnosti uplatňuje na prípady, keď sú služby dostupné z iného zdroja, ako sú poradenské agentúry alebo iný štátny orgán.
S výnimkou poradenstva navrhovateľom v prípadoch „znásilnenia“ je poradenstvo vo veciach trestného práva mimo rozsahu pôsobnosti zákona.

Pred schválením právnej pomoci sa rada musí presvedčiť, že je opodstatnené začať konanie alebo obhajobu, napríklad so zreteľom na právne odôvodnenie veci a pravdepodobný výsledok. Tieto kritériá zahŕňajú: vyhliadky na úspech; opodstatnené dôvody na začatie alebo obhajobu konania; dostupnosť inej metódy ako súdneho konania na uspokojivé riešenie problému (napr. mediácia alebo rokovanie o urovnaní); schopnosť osoby, ktorej sa poskytuje právna pomoc, získať právne zastúpenie mimo zákona (napr. možnosť úhrady nákladov poisťovňou atď.).

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Zváži sa, či by sa so žiadateľmi nemalo zaobchádzať inak ako podľa všeobecného pravidla, podľa ktorého sa žiadateľom prideľujú termíny na stretnutie s právnymi zástupcami, to znamená v striktnom poradí podľa dátumu zaradenia mien žiadateľov do zoznamu čakateľov na právne služby. Prednosť budú mať noví žiadatelia, ktorí sa uchádzajú o právne služby v týchto kategóriách prípadov:

konania o únosoch detí;

ak existuje skutočné nebezpečenstvo, že deti budú odvedené mimo danej jurisdikcie bez súhlasu žiadateľa;

konania o starostlivosti o deti;

domáce násilie;

ak podľa zákona o premlčaní hrozí, že lehoty na vydanie rozsudku uplynú, pokiaľ sa neprijmú okamžité opatrenia;

ak hrozí, že lehoty uplynú podľa iných právnych predpisov;

ak hrozí, že majetok sa roztratí tak, že nebude k dispozícii na uspokojenie nárokov žiadateľa.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Záujemca sa môže uchádzať o právne služby v ktoromkoľvek právnom centre tak, že sa ohlási telefonicky alebo písomne právnemu centru, ktoré je najbližšie k miestu bydliska žiadateľa.

Zoznam právnych centier nájdete na webovom sídle Rady pre právnu pomoc.

Ak sa žiadateľ obráti na centrum telefonicky, bude vyzvaný, aby sa dostavil do daného právneho centra a podal žiadosť osobne, aby bolo možné vyplniť písomný formulár žiadosti a vykonať preskúmanie majetkových pomerov s cieľom určiť, či je žiadateľ finančne oprávnený na poskytnutie právnej pomoci.

Žiadosť sa môže podať poštou a zvyčajne je jej podanie vhodné, ak sa žiadateľ nemôže jednoducho dostaviť osobne do právneho centra.

Právna pomoc sa poskytuje bez uplatnenia kritérií oprávnenosti na základe preskúmania majetkových pomerov v súdnych konaniach začatých na základe zákona o únosoch detí a o výkone rozhodnutí o zverení dieťaťa do osobnej starostlivosti z roku 1991 a zákona o vyživovacej povinnosti z roku 1994 (ak ide o vymáhanie výživného v recipročnej jurisdikcii).

Okrem už uvedeného Rada pre právnu pomoc umožňuje podať žiadosť online prostredníctvom svojej webovej stránky.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Výplatná páska/osvedčenie P60, potvrdenie o sociálnych dávkach alebo oznámenie o daňovom výmere/auditovaných účtovných závierkach.

Podrobné informácie o akýchkoľvek iných príjmoch, ktoré prijímate (napr. výživné).

Podrobné informácie o vašich platbách dane z príjmu, platbách do systému sociálneho zabezpečenia (PRSI) a platbách univerzálnych sociálnych odvodov (USC) (budú uvedené na výplatnej páske alebo v oznámení o daňovom výmere).

Podrobné informácie o vašich mesačných platbách hypotekárneho úveru/nájmu.

Približné hodnoty všetkých vašich kapitálových aktív okrem domu, v ktorom bývate.

Hodnoty všetkých vašich úspor, ktoré máte.

Nesplatené sumy všetkých úverov/dlhov, ktoré máte.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Zoznam adries a telefónnych čísiel všetkých právnických centier otvorených len v určité dni, aj tých, ktoré sú otvorené každodenne, je k dispozícii na webovom sídle rady.

Prostredníctvom webového sídla Rady pre právnu pomoc sa podáva aj online formulár.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Finančne oprávneným žiadateľom sa ponúkne stretnutie s právnym zástupcom v súlade s postupom zoznamu čakateľov alebo na základe stanovených kategórií prioritných záležitostí. Zvyčajne sa žiadateľovi ponúkne stretnutie s jedným z právnych zástupcov, ktorých zamestnáva Rada pre právnu pomoc a ktorí sídlia v jednej z jej kancelárií.

Žiadateľ zaplatí príspevok na právne poradenstvo pred prvým stretnutím a dostane o tom potvrdenie.

Na prvom stretnutí právny zástupca žiadateľovi vysvetlí, že ak potrebuje zastupovanie právnym zástupcom pri začatí konania alebo obhajobe, príspevok na právnu pomoc bude splatný pri udelení osvedčenia o právnej pomoci.

Žiadosti o vydanie osvedčenia o právnej pomoci si môžu vyžadovať doplňujúce informácie. V závislosti od povahy prípadu môžu tieto doplňujúce informácie zahŕňať:

lekárske záznamy/správy;

kópie vyhlásení a/alebo správ získaných alebo vyhotovených príslušníkmi polície Garda;

kópie akýchkoľvek zmlúv.

Ak sa po prijatí všetkých potrebných informácií dospeje k záveru, že žiadosť o právnu pomoc nespĺňa ustanovenia zákona o právnej pomoci v občianskych veciach z roku 1995 a nariadení z roku 1996, právny zástupca vydá list o zamietnutí žiadosti.

V tomto liste sa uvedú dôvody a príslušný oddiel alebo oddiely zákona o právnej pomoci v občianskych veciach a/alebo nariadení, na základe ktorých sa žiadosť zamieta. V liste sa žiadateľ informuje aj o práve na preskúmanie a/alebo odvolanie sa proti rozhodnutiu na odvolacom výbore rady (Appeal Committee of the Board).

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Ak žiadateľ o právnu pomoc spĺňa požiadavky uvedeného zákona a nariadení, udelí sa mu osvedčenie o právnej pomoci na poskytnutie zastupovania právnym zástupcom (solicitor) a v prípade potreby obhajcom (barrister) v určitých občianskych súdnych konaniach na okresnom súde, obvodnom súde, vrchnom súde a najvyššom súde.

Osvedčenie o právnej pomoci povoľuje poskytovať právne služby len pre konania alebo predmety konania, ktoré sú na ňom uvedené. Vydanie osvedčenia o právnej pomoci žiadateľovi neznamená, že žiadateľovi sa poskytuje právna pomoc aj v iných veciach. Ak žiadateľ požaduje právnu pomoc vo viac ako jednom predmete konania, musí sa podať samostatná žiadosť.

Žiadosti o vydanie osvedčenia o právnej pomoci podáva právny zástupca v právnom centre po konzultácii so žiadateľom.

V oddiele 29 ods. 1 zákona sa stanovuje, že osoba nemá nárok na právnu pomoc ani poradenstvo, pokiaľ nezaplatí príspevok. Tento príspevok sa určuje na základe finančného posúdenia na základe informácií, ktoré žiadateľ poskytol vo svojich vyhláseniach o majetkových pomeroch a kapitáli. Ak osoba nedisponuje žiadnymi kapitálovými aktívami, minimálna splatná suma za právnu pomoc je 35 EUR, maximálna suma je 1 210 EUR.

Príspevok v plnej výške by sa mal zaplatiť po vrátení osvedčenia o právnej pomoci a pred poskytnutím právnych služieb. Za výnimočných okolností môže rada umožniť žiadateľovi zaplatiť príspevok v splátkach. Plná výška splatnej sumy sa však musí zaplatiť do dvanástich mesiacov a pred ukončením konania.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Ak žiadateľ vo svojej žiadosti vyjadrí želanie, aby ho v právnom centre zastupoval konkrétny právny zástupca, poverený právny zástupca to zohľadní pri rozhodovaní o tom, ktorého právneho zástupcu tomuto žiadateľovi pridelí. Pri takomto rozhodovaní poverený právny zástupca prihliadne aj na iné okolnosti, napríklad na to, či právny zástupca, o ktorého žiadateľ požiadal, bude k dispozícii na zastupovanie klienta v daný deň konania súdu. V prípade, že žiadateľom požadovaný právny zástupca už má záväzok voči inému klientovi v deň konania súdu žiadateľa na inom mieste, bude potrebné, aby poverený právny zástupca pridelil žiadateľovi na zastupovanie iného právneho zástupcu, ako si žiadateľ pôvodne vybral.

Ak už žiadateľa v minulosti zastupoval istý právny zástupca právneho centra, poverený právny zástupca zvyčajne pridelí toho istého právneho zástupcu, aby poskytoval právne služby tomu istému klientovi v súvislosti s novým predmetom konania. Žiadateľ nemá absolútne právo konzultovať s právnym zástupcom svojho výberu alebo ním byť zastupovaný, zvyčajne však poverený právny zástupca zohľadní želanie žiadateľa pri rozhodovaní o tom, ktorého právneho zástupcu žiadateľovi pridelí. Ak by žiadateľ uprednostňoval, aby ho zastupoval právny zástupca toho istého pohlavia, poverený právny zástupca by sa mal v čo najväčšej miere snažiť zabezpečiť, aby sa želanie žiadateľa v tejto súvislosti zohľadnilo.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Platbou príspevku na právnu pomoc, ktorý je uvedený v osvedčení o právnej pomoci, sa pokryjú všetky náklady spojené s konaním. Náklady a všeobecné náhrady škody, ktoré vám boli priznané v dôsledku súdneho konania alebo mimosúdneho urovnania, sú však splatné Rade pre právnu pomoc. Okrem určitých obmedzených výnimiek bude rada oprávnená odpočítať náklady, ktoré jej vznikli, z akýchkoľvek peňažných prostriedkov, ktoré získate. To sa vzťahuje aj na urovnania osoby, ktorej bola udelená právna pomoc v dôsledku konania v manželských veciach, dohody o rozluke alebo rozluky na súde. Ak sú celkové náklady, ktoré rade vznikli pri poskytovaní právnych služieb, nižšie ako celková suma zaplatená vami alebo vo vašom mene vo forme príspevku a prostredníctvom pokrytia nákladov alebo náhrady škody, resp. pri zohľadnení bremena uvaleného na majetok, zostatok sumy vám bude vrátený.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Neuvádza sa.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Osvedčenie o právnej pomoci sa poskytuje na právne služby v súvislosti s konaním alebo predmetom konania, ktoré sú na ňom uvedené. Po ukončení konania alebo uvedeného predmetu konania sa platnosť osvedčenia skončí. Ak žiadateľ potrebuje dodatočné služby, ktoré sa môžu týkať pôvodného predmetu konania, môže požiadať o zmenu osvedčenia o právnej pomoci alebo o nové osvedčenie. Na základe individuálnych okolností prípadu sa určí, či je potrebné vykonať zmenu alebo vydať nové osvedčenie, pričom právny zástupca poskytne poradenstvo.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak poskytnete nesprávne informácie, neoznámite akúkoľvek podstatnú skutočnosť (napríklad v súvislosti so zmenou vašej finančnej situácie) alebo ak sa správate neprimerane, právne poradenstvo, právna pomoc alebo oboje vám môžu byť odňaté a môžete niesť zodpovednosť za všetky náklady, ktoré vznikli vo vašom mene.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Žiadateľ, ktorý je poškodený akýmkoľvek rozhodnutím rady, môže požiadať o preskúmanie rozhodnutia. Ak si žiadateľ želá rozhodnutie preskúmať, musia sa na posúdenie predložiť doplňujúce písomné informácie spolu so stanoviskom právneho zástupcu žiadateľa, či by malo byť rozhodnutie ponechané v platnosti. Žiadatelia môžu požiadať o preskúmanie rozhodnutia prostredníctvom právneho centra.

Žiadateľ, ktorý je poškodený akýmkoľvek rozhodnutím rady alebo preskúmaním akéhokoľvek rozhodnutia rady, sa môže proti tomuto rozhodnutiu odvolať na výbore rady. Ak sa žiadateľ chce proti rozhodnutiu odvolať, odvolanie sa musí podať na odvolacom výbore rady. Žiadatelia môžu požiadať o odvolanie proti rozhodnutiu prostredníctvom právneho centra alebo priamo na rade.

Predloženie doplňujúcich informácií na účely preskúmania alebo podanie odvolania sa musí uskutočniť do jedného mesiaca od dátumu, keď bol žiadateľ informovaný o tom, že nemá nárok na požadovanú službu.

Odvolací výbor sa skladá z predsedu a zo štyroch ďalších členov, z ktorých dvaja pred vymenovaním do rady vykonávali povolanie obhajcu alebo právneho zástupcu. Výbor sa skladá z osôb, ktoré sa nepodieľali na pôvodnom rozhodnutí.

**Ďalšie informácie**

Ďalšie informácie vrátane zoznamu adries a telefónnych čísel všetkých právnych centier sú k dispozícii na webovom sídle rady.

Posledná aktualizácia: 26/04/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Grécko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Každý, kto chce začať alebo už začal súdne konanie, musí znášať tieto trovy konania:

poplatky za vymenovanie advokáta na prípravu a podanie žiadosti o právnu pomoc alebo iný prostriedok nápravy, účasť na mediačných zasadnutiach, účasť na súdnych pojednávaniach v pozícii advokáta/právneho zástupcu žiadateľa v príslušnom konaní, predloženie dokumentov, dodanie písomností, ktoré sa majú doručiť prostredníctvom súdneho úradníka (*dikastikós epimelitís*), a poskytnutie vykonateľného titulu exekútorovi na výkon rozsudku;

náklady na doručenie právnych žiadostí alebo iných prostriedkov nápravy;

náklady na preklad a/alebo tlmočenie v cezhraničných veciach;

náklady, ktoré vznikli znalcom, ak boli znalci vymenovaní na príkaz súdu alebo na žiadosť príslušného účastníka konania;

súdne poplatky za predloženie dokumentov a začatie vykonávacích opatrení;

náklady priznané druhému účastníkovi konania.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Občania majú právo požiadať o finančnú pomoc na začatie súdneho konania alebo účasť na súdnom konaní vedenom proti nim. Pomoc sa vzťahuje aj na právne zastúpenie na druhom stupni, náklady na notára (*symvolaiográfos*) a exekútora a náklady na výkon rozhodnutia.

Obsah právnej pomoci v občianskych a obchodných veciach je stanovený zákonom č. 3226/2004 o poskytovaní právnej pomoci občanom s nízkym príjmom, ako aj inými ustanoveniami v znení zmien (ďalej len „zákon“).

Právna pomoc môže mať aj formu vymenovania advokáta na účely poskytnutia právneho poradenstva s cieľom urovnať cezhraničný spor predtým, ako bude predložený na súd [článok 10 písm. c) zákona].

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

V článku 11 zákona sa uvádza, že všetci občania Európskej únie môžu mať nárok na právnu pomoc. Okrem nich majú nárok na právnu pomoc aj štátni príslušníci tretích krajín a osoby bez štátnej príslušnosti, ak majú legálny alebo obvyklý pobyt v Európskej únii a sú schopní poskytnúť dôkaz o splnení príslušných podmienok.
Právna pomoc sa poskytne za predpokladu, že sú splnené podmienky stanovené v zákone. Podľa článku 1 ods. 2 zákona majú na právnu pomoc nárok osoby, ktorých ročný rodinný príjem nepresahuje dve tretiny minimálneho ročného individuálneho príjmu stanoveného zákonom. V prípade rodinných sporov sa príjem druhej strany sporu (manželského partnera) nepripočítava k príjmu žiadateľa.
Osobitné pravidlá sa vzťahujú na osoby s bydliskom alebo obvyklým pobytom v inom členskom štáte. Podľa článku 10 zákona uvedená hranica nie je záväzná, ak žiadateľ preukáže, že rozdiel v životných nákladoch medzi jeho krajinou pôvodu a Helénskou republikou mu znemožňuje znášať náklady na právnu ochranu.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Áno, konkrétne v občianskoprávnych, rodinných, obchodných a trestných konaniach.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Tento postup je upravený článkom 2 zákona. Postup poskytnutia právnej pomoci sa začína hneď potom, ako oprávnená osoba predloží žiadosť, ktorá obsahuje zhrnutie predmetu konania alebo úkonu a dôkaz o tom, že sú splnené podmienky na získanie pomoci.
K žiadosti musia byť priložené potrebné podporné doklady, dôkaz o finančnej situácii žiadateľa [najmä kópia daňového priznania alebo potvrdenie od vedúceho príslušného daňového úradu v tom zmysle, že žiadateľ nie je povinný podať daňové priznanie, kópia majetkového priznania, osvedčenie o tom, že žiadateľ nemá daňové nedoplatky, daňové identifikačné číslo žiadateľa (*AFM*), potvrdenia o sociálnej starostlivosti, čestné vyhlásenia] a v prípade štátneho príslušníka tretej krajiny doklad o pobyte podľa prvého odseku článku 1.
Žiadosť a podporné doklady sa predkladajú najmenej 15 dní pred súdnym konaním alebo úkonom, pre ktoré sa žiada právna pomoc. Túto lehotu možno skrátiť v prípade následného predvolania. Tento postup je bezplatný a nie je potrebné dostaviť sa s advokátom.
V článku 8 ods. 1 sa stanovuje, že žiadosti o právnu pomoc sa predkladajú na súdoch prvého stupňa (*protodikeía*), ktoré sú podľa územnej a vecnej príslušnosti oprávnené ich preskúmať.
V prípade úkonov, ktoré nesúvisia so súdnym konaním, je príslušným súdom okresný občiansky súd (*eirinodikeío*) v mieste bydliska žiadateľa.
Žiadateľ môže podať odvolanie proti rozhodnutiu sudcu, ktoré sa prerokuje počas predbežnej fázy konania (*diadikasía ton asfalistikón métron*). Prípad *prima facie* stačí na prijatie žiadosti, úplná dokumentácia sa nevyžaduje. Súd má rozsiahlu diskrečnú právomoc na získavanie dôkazov.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Všetky súdy v Grécku majú osobitný úrad na pomoc občanom s nízkym príjmom, ktorí majú nárok na bezplatnú právnu pomoc na začatie konania. Niektoré súdy poskytujú online formulár žiadosti, ako napríklad okresný občiansky súd Patras (*Eirinodikeío Pátras*), pozri https://www.eirinodikeio-patras.gov.gr/nomiki-voithia.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadatelia musia predložiť dôkaz o svojej finančnej situácii. Príslušné podporné doklady sú stanovené v zákone (pozri otázku č. 5).

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť sa predkladá súdu (pozri otázku č. 5).

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Kritériá na získanie právnej pomoci sú stanovené v zákone. Podľa článku 1 ods. 2 sú občanmi s nízkym príjmom, ktorí majú nárok na právnu pomoc, tí občania, ktorých ročný rodinný príjem neprekračuje dve tretiny minimálneho ročného osobného príjmu vymedzeného v Národnej všeobecnej kolektívnej pracovnej zmluve (*Ethnikí Genikí Syllogikí Sýmvasi Ergasías*). V prípade domáceho sporu sa príjem druhej strany sporu nezohľadňuje.
Osobitné opatrenia sa uplatňujú, ak sa miesto bydliska alebo obvyklého pobytu osoby žiadajúcej o právnu pomoc v občianskej alebo obchodnej veci nachádza v inom členskom štáte. Podľa článku 10 zákona sa stanovená hranica rodinného príjmu nezohľadňuje, ak žiadateľ môže preukázať, že nie je schopný uhradiť právne náklady z dôvodu rozdielu životných nákladov medzi členským štátom, v ktorom má miesto pobytu alebo obvyklý pobyt, a Gréckom.
Vzhľadom na cezhraničnú povahu žiadosti sa právna pomoc poskytuje aj na úhradu nákladov na tlmočenie, nákladov na úradný preklad dokladov potrebných na urovnanie sporu a cestovných nákladov, ktoré vzniknú žiadateľovi v súvislosti s osobou, ktorá má podporiť jeho žiadosť a ktorá sa musí osobne dostaviť na pojednávanie, ak súd rozhodne, že táto osoba sa inak nemôže zúčastniť na konaní. Právna pomoc môže mať aj formu vymenovania advokáta na účely poskytnutia právneho poradenstva s cieľom urovnať spor predtým, ako bude predložený na súd.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Účastník konania sa musí obrátiť na príslušný súd (pozri otázku č. 5).
Ak právnu pomoc poskytuje súd, oprávnená osoba má nárok na právne služby uvedené v odpovedi na otázku č. 2.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Táto záležitosť je upravená v článku 5 zákona. Ak je potrebné vymenovať advokáta, vyberie sa zo zoznamu vypracovaného príslušnou advokátskou komorou (*dikigorikós sýllogos*). Právni poradcovia, ktorí majú poskytnúť službu (*synígoroi ypiresías*), sa určujú v abecednom poradí z príslušného zoznamu advokátskej komory a ich výber schvaľuje súd, ktorý poskytuje právnu pomoc. Vymenovaný advokát môže odmietnuť obhajovať účastníka konania. Ak odmietne, ten istý súd vymenuje iného advokáta.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

V článku 9 zákona v znení zmien sa uvádzajú podrobnosti o nákladoch, na ktoré sa vzťahuje právna pomoc. Pozri aj odpovede na otázky č. 1 a 2.
Právna pomoc sa poskytuje v prípadoch rozvodu na základe vzájomnej dohody (*synainetikó diazýgio*) a zahŕňa oslobodenie od povinnosti uhradiť niektoré alebo všetky trovy konania pred notárom, ako aj odmenu advokáta vymenovaného na zastupovanie žiadateľov pred notárom.
Právna pomoc nemá vplyv na povinnosť uhradiť všetky náklady priznané druhému účastníkovi konania.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

To sa v zákone neuvádza. Je možné, aby zvyšné trovy uhradili mimovládne organizácie, najmä v prípadoch migrantov a utečencov.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno. V článku 9 ods. 3 zákona sa stanovuje, že právna pomoc sa poskytuje osobitne pre každý súdny proces, vzťahuje sa na všetky súdy akéhokoľvek stupňa a aj na výkon rozsudku.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Podľa článku 4 ods. 2 a 3 zákona možno právnu pomoc odňať alebo obmedziť rozhodnutím príslušného sudcu vydaným z úradnej moci alebo na návrh prokurátora (*eisangeléas*), ak sa zistí, že podmienky na poskytnutie pomoci neboli na začiatku splnené, už nie sú splnené, alebo sa podstatne zmenili.
Žiadatelia, ktorým bola poskytnutá právna pomoc na základe nepravdivej žiadosti alebo informácie, sú povinní nahradiť trovy, od ktorých boli oslobodení.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Podľa článku 8 ods. 2 môže navrhovateľ podať odvolanie na viacčlenný súd prvého stupňa (*polymelés protodikeío*) proti rozhodnutiu sudcu okresného občianskeho súdu, sudcu jednočlenného súdu prvého stupňa (*monomelés protodikeío*) alebo predsedu súdu prvého stupňa do piatich dní od vydania

rozhodnutia. Odvolanie sa prerokuje počas predbežnej fázy konania [články 682 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku (*Kódikas Politikís Dikonomías*)]. Na Najvyšší súd (*Áreios Págos*) nie je možné podať odvolanie. Ak dôjde k zmene skutočností, môže sa podať nová žiadosť (článok 2 ods. 5 zákona).

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Zákon o právnej pomoci neobsahuje žiadne ustanovenie v tomto zmysle.

Posledná aktualizácia: 01/03/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku es bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: en.

## Právna pomoc - Španielsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

V Španielsku patrí výkon spravodlivosti do verejnej služby a poskytuje sa bezplatne. Za využívanie služby sa neplatia žiadne poplatky ani náklady. Súdne spory však zvyčajne prinášajú určité trovy konania, ktoré zahŕňajú najmä tieto prvky:

odmeny advokátov;

trovy vzniknuté v súvislosti s uverejnením oznámení v úradných vestníkoch;

požadované zálohy na podanie určitých odvolaní;

platby pre znalcov.

Vo všeobecnosti platí, že tieto trovy musí dotknutý účastník konania uhradiť vopred. Na konci konania musí súd rozhodnúť, kto by mal tieto trovy nakoniec znášať, a to prostredníctvom tzv. príkazu na náhradu trov konania (*condena en costas*), ktorý sa riadi zásadou „platí strana, ktorá prehrá spor“.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Podľa článku 119 španielskej ústavy je právna pomoc postup, pri ktorom osoby, ktoré môžu preukázať nedostatok finančných prostriedkov, získajú rad výhod, ktoré zahŕňajú najmä oslobodenie od platenia odmien advokátov a trov konania vzniknutých v súvislosti s výpoveďami znalcov, so zárukami, súdnymi poplatkami atď.

Konkrétne takéto platby zahŕňajú tieto prvky:

právne poradenstvo pred súdnym konaním;

odmeny advokátov;

trovy vzniknuté v súvislosti s uverejnením oznámení v úradných vestníkoch;

požadované zálohy na podanie určitých odvolaní;

platby pre znalcov.

Len v prípade cezhraničných sporov (po reforme zákona o právnej pomoci prostredníctvom zákona č. 16/2005 z 18. júla 2005, ktorým sa zosúladil so smernicou 2002/8/ES) boli medzi uvedené práva zahrnuté tieto položky:

tlmočnícke služby;

preklad dokumentov;

cestovné náklady, ak sa požaduje osobná prítomnosť;

obhajoba a zastupovanie advokátmi (*abogado* a *procurador*), aj keď to nie je potrebné, ak to súd vyžaduje v záujme zaručenia rovnosti strán.

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

Všetci občania EÚ, ktorí môžu preukázať, že nemajú dostatok prostriedkov (v prípade cezhraničných sporov sa toto pravidlo vzťahuje len na fyzické osoby).

Štátni príslušníci tretích krajín, ktorí majú oprávnený pobyt v Španielsku alebo ktorých právo sa uznáva v medzinárodných dohovoroch (napr. v dohovoroch o medzinárodných únosoch detí) majú takisto na toto právo nárok, a to za rovnakých podmienok ako občania EÚ;

v zamestnaneckých veciach každá zamestnaná osoba bez ohľadu na jej štátnu príslušnosť a finančné prostriedky;

verejnoprospešné združenia a nadácie.

V trestných, správnych a predbežných správnych konaniach: cudzinci, ak preukážu, že nemajú dostatok prostriedkov na vedenie súdneho sporu, a to aj v prípade, že nemajú v Španielsku oprávnený pobyt.

Bez ohľadu na existenciu prostriedkov na vedenie súdneho sporu sa právo na právnu pomoc udeľuje obetiam rodovo motivovaných trestných činov, terorizmu a obchodovania s ľuďmi, ako aj maloletým deťom a osobám s mentálnym postihnutím, ak sú obeťami zneužívania alebo zlého zaobchádzania. Toto právo sa rozširuje na ich pozostalých rodinných príslušníkov v prípade úmrtia obete za predpokladu, že neboli páchateľmi.

Podobne, bez ohľadu na existenciu prostriedkov na vedenie súdneho sporu, sa právna pomoc poskytuje osobám, ktoré preukážu trvalé následky v dôsledku nehody, ktoré im v plnom rozsahu bránia vykonávať ich bežné zamestnanie alebo povolanie, a osobám, ktoré potrebujú pomoc iných osôb, ak je predmetom sporu návrh na náhradu spôsobenej škody.

Na pracovných súdoch, na účel obhajoby v súdnych konaniach: pracovníci a poberatelia dávok zo systému sociálneho zabezpečenia, a to bez toho, aby museli preukázať nedostatok prostriedkov.

V prípade cezhraničných sporov možno toto právo nadobudnúť, ak dotknutá osoba preukáže, že trovy konania nemožno znášať z dôvodu rozdielnych životných nákladov v členskom štáte, v ktorom má táto osoba pobyt, a v Španielsku.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právnu pomoc možno poskytnúť vo všetkých druhoch konaní, či už v sporových, alebo nesporových, zahŕňajúcich sumy vyššie ako 2 000 EUR s výnimkou prípadov, keď si predmet konania vyžaduje pomoc advokáta. Vzťahuje sa na všetky konania, prípadné podané odvolania a výkon rozsudkov.

V prípade konaní zahŕňajúcich sumy nižšie ako 2 000 EUR, v ktorých sa nevyžadujú služby advokátov, možno o právnu pomoc požiadať aj vtedy, ak má druhý účastník konania právne zastúpenie alebo ak sudca alebo súd výslovne nariadi zabezpečiť rovnosť medzi účastníkmi konania.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Existuje možnosť predbežného určenia, buď advokátskou komorou (*Colegio de Abogados*) najneskôr do 15 pracovných dní od doručenia žiadosti, alebo na základe súdneho príkazu.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Na oddelení právneho poradenstva *(Servicio de orientación jurídica*) advokátskych komôr, v kanceláriách súdnych úradníkov (*Decanatos de los Juzgados*) a v provinčných komisiách právnej pomoci (*Comisiones provinciales de Asistencia Jurídica Gratuita*).

Generálna rada advokátskej komory (*Consejo General de la Abogacía Española*) sprístupňuje občanom internetový portál zameraný na právnu pomoc (*Justicia Gratuita*), kde je okrem iného možné vyplniť formulár žiadosti o právnu pomoc alebo si overiť, či spĺňate finančné podmienky požadované na poskytnutie právnej pomoci, hoci je vždy potrebné predložiť dokumenty a žiadosť spôsobom, ktorý je uvedený ďalej.

**Kde podať žiadosť**

Žiadosti o právnu pomoc spolu s príslušnou dokumentáciou treba podať na oddelenie právneho poradenstva advokátskej komory v mieste, kde sa nachádza súd rozhodujúci v hlavnom konaní, alebo na súd v mieste domicilu žiadateľa, ak sa konanie nezačalo.

## 7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?

Dokumenty týkajúce sa týchto záležitostí:
finančnej situácie dotknutej osoby a členov jej najbližšej rodiny;
osobných a rodinných okolností;
požadovanej právnej ochrany.
Konkrétne ide o tieto dokumenty:
Potvrdenie o platbe dane z príjmov právnických osôb (*Certificado de liquidación del Impuesto sobre Sociedade*) (v prípade právnických osôb).
Fotokópia vyhlásenia o verejnoprospešnosti alebo zápisu do registra nadácií (*Registro de Fundaciones*) (v prípade právnických osôb).
Potvrdenie o vlastníctve majetku (*Certificado de signos externos*) vydané miestnymi orgánmi v mieste domicilu žiadateľa.
Potvrdenie o registrácii pobytu (*Certificado de empadronamiento*).
Potvrdenie od INEM-u o období trvania nezamestnanosti a poberaní dávok.
Potvrdenie o poberaní štátneho dôchodku (*Certificado de cobro de pensiones publicas*).
Potvrdenie štátnej verejnej služby zamestnanosti (*Servicio Público de Empleo Estatal* – SPEE) o poberaní dávok v nezamestnanosti a o období, na ktoré sa poskytujú.
Iné dokumenty (akýkoľvek dokument preukazujúci tvrdené skutočnosti).
V záujme urýchlenia procesu podávania žiadostí však môžu advokátske komory požiadať o viaceré z týchto osvedčení v mene účastníkov konania, ak na to majú výslovné splnomocnenie.

## 8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti o právnu pomoc treba podať na oddelenie právneho poradenstva advokátskej komory v mieste, kde sa nachádza súd rozhodujúci v hlavnom konaní, alebo na súd v mieste domicilu žiadateľa, ak sa konanie nezačalo. V druhom uvedenom prípade musí súd žiadosť bezodkladne zaslať miestne príslušnej advokátskej komore.
Tieto komory sú určené na to, aby vystupovali ako orgán prijímajúci žiadosti v rámci cezhraničných súdnych sporov. V takýchto sporoch je orgánom podávajúcim žiadosť advokátska komora, ktorá je príslušná obvyklému miestu pobytu alebo domicilu žiadateľa.
Európsky občan, ktorého štát je súčasťou Európskej dohody o zasielaní žiadostí o právnu pomoc, môže podať žiadosť na ústredný orgán určený v jeho štáte na vykonávanie uvedenej dohody.
Žiadosť sa musí podať pred začiatkom súdneho konania, alebo ak je účastník konania podávajúci žiadosť o právnu pomoc odporcom, pred vznesením námietky proti nároku. Navrhovateľ aj odporca však môžu následne požiadať o právnu pomoc, ak dokážu, že ich finančná situácia sa zmenila.

## 9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?

Advokátska komora môže prijať tieto predbežné rozhodnutia:
oznámiť dotknutej osobe, že žiadosť obsahuje nedostatky, ktoré treba odstrániť do desiatich dní, v opačnom prípade bude žiadosť uzavretá;
vyhlásiť, že žiadosť je neprípustná a nedôvodná, a oznámiť túto skutočnosť komisii pre právnu pomoc;
vyhlásiť, že žiadosť spĺňa právne požiadavky; v takom prípade najneskôr do 15 dní určí advokáta, pričom túto skutočnosť oznámi komore právnych zástupcov (*Colegio de Procuradores*), aby táto komora do troch dní určila právneho zástupcu. Na konečné schválenie advokátska komora postúpi žiadosť komisii pre právnu pomoc.
Ak advokátska komora nedokáže rozhodnúť do 15 dní, žiadateľ musí svoju žiadosť zaslať priamo komisii pre právnu pomoc, ktorá musí bezodkladne rozhodnúť o predbežnom určení advokátov (*abogado* a *procurador*), pričom overí informácie a dokumenty.
Konečné rozhodnutie o poskytnutí alebo neposkytnutí právnej pomoci musí komisia pre právnu pomoc prijať najneskôr do 30 dní od doručenia spisu. Ak sa rozhodnutie po uplynutí 30 dní stále neprijalo, ratifikujú sa predbežné rozhodnutia prijaté advokátskou komorou a komorou právnych zástupcov.
Rozhodnutie sa musí do troch dní oznámiť navrhovateľovi, advokátskej komore, komore právnych zástupcov a súdu, ktorý vedie konanie, alebo predsedajúcemu sudcovi, ak sa konanie nezačalo.

## 10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?

Ak ste navrhovateľ, musíte pred začatím konania predložiť žiadosť advokátskej komore v mieste, kde sa nachádza súd rozhodujúci v hlavnom konaní, alebo na vyšší súd v mieste domicilu žiadateľa.
1. Ak ste odporca, žiadosť musíte predložiť pred vznesením námietky proti nároku. Návrh podaný odporcom konanie neprerušuje; súd však môže z vlastného podnetu alebo na žiadosť dotknutej osoby nariadiť prerušenie konania, a to až do rozhodnutia o priznaní alebo zamietnutí právnej pomoci.
V prípade cezhraničných sporov, v ktorých sa žiada o právnu pomoc na účely obrátenia sa na súd v inom členskom štáte, sa žiadosť môže predložiť aj advokátskej komore (v prípade osôb s pobytom v Španielsku dotknutých sporom v inom štáte) v mieste obvyklého pobytu alebo domicilu žiadateľa.

## 11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Všeobecným pravidlom je, že advokáta určuje na základe rotačného systému advokátska komora. Dotknutá osoba si však môže určiť svojho vlastného advokáta za predpokladu, že sa advokát vzdá práva na akúkoľvek odmenu za svoje služby.

## 12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Pokrýva tieto trovy konania:
právne poradenstvo pred súdnym konaním;
odmeny advokátov;
trovy vzniknuté v súvislosti s uverejnením oznámení v úradných vestníkoch;
požadované zálohy na podanie určitých odvolaní;
platby pre znalcov;
zníženie poplatkov za notárske listiny a osvedčenia z katastra nehnuteľností a obchodného registra o 80 %.
Okrem toho sa v prípade cezhraničných sporov pokrývajú tlmočnícke a prekladateľské služby a cestovné, ak súd konajúci vo veci považuje osobnú prítomnosť za nevyhnutnú.

## 13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Ak je príjem vyšší ako dvojnásobok, ale nie vyšší ako päťnásobok zákonnej minimálnej mzdy, komisia pre právnu pomoc môže výnimočne poskytnúť právnu pomoc na základe osobných a rodinných okolností žiadateľa.
Zohľadňujú sa rodinné okolnosti žiadateľa, počet detí alebo nezaopatrených rodinných príslušníkov, súdne poplatky a iné trovy konania vzniknuté v súvislosti so začatím konania alebo iné trovy konania podobného charakteru, ktoré sa objektívne posúdia, a v každom prípade, ak má žiadateľ štatút predka početnej rodiny osobitnej kategórie.
Za rovnakých podmienok, aké sa uvádzajú v predchádzajúcom odseku, možno právnu pomoc poskytnúť na základe zdravotného stavu žiadateľa a osobám so zdravotným postihnutím, ako sa uvádza v článku 1 ods. 2 zákona č. 51/2003 z 2. decembra 2003 o rovnosti príležitostí, nediskriminácii a univerzálnej dostupnosti pre osoby so zdravotným postihnutím, ako aj osobám, na ktoré sú odkázané, ak tieto osoby v konaniach konajú v ich mene a v ich záujme za predpokladu, že tieto konania súvisia so stavom ich zdravia alebo postihnutia, ktorým sa odôvodňuje toto výnimočné uznanie.
V takýchto prípadoch musí príslušná komisia pre právnu pomoc výslovne stanoviť, ktoré výhody uvedené v článku 6 sa vzťahujú na žiadateľa.
Trovy konania spojené so súdnym konaním, na ktoré sa právna pomoc nevzťahuje, musí až do rozhodnutia súdu o trovách konania znášať dotknutá osoba.
Ak je druhá strana povinná nahradiť trovy konania, práve od nej si čiastočný príjemca nahradí prípadné trovy konania, ktoré mohol znášať.
V prípade občanov s pobytom v inom štáte EÚ sa vyššie uvedené pravidlo uplatňuje obozretne, pričom sa zohľadňuje životná úroveň v štáte pobytu s cieľom predísť spôsobeniu škody žiadateľovi.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Po tom, ako sa uznalo právo na právnu pomoc pre spor, pomoc sa vzťahuje sa na všetky konania a udalosti súvisiace so sporom vrátane výkonu, ak k nemu dôjde do dvoch rokov od vydania rozsudku na prvom stupni, ako aj na všetky odvolania proti rozsudkom v tom istom spore a to bez toho, aby bolo potrebné podať ďalšiu žiadosť.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci možno zrušiť, ak bolo získané na základe nesprávneho vyhlásenia, klamstva alebo opomenutia na strane žiadateľa.
Právna pomoc sa môže prestať vyplácať, ak sa finančná situácia osoby, ktorej bola poskytnutá, v priebehu troch rokov zlepší.
V oboch týchto možnostiach sa uplatňuje všeobecné pravidlo: trovy konania hradí strana, ktorá spor prehrá.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Proti rozhodnutiu o právnej pomoci môžete podať odvolanie písomne priamo komisii pre právnu pomoc do desiatich dní od oznámenia rozhodnutia. O vašom odvolaní rozhodne príslušný súd.

Posledná aktualizácia: 14/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku fr bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.
Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: en.

## Právna pomoc - Francúzsko

Vo Francúzsku sa právna pomoc (*aide judiciaire*) označuje termínom *aide juridictionnelle*.

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Trovy súdneho konania závisia od charakteru a zložitosti veci, ako aj od konania a príslušného súdu, ktorý vo veci rozhoduje.
Možno rozlišovať medzi tromi kategóriami trov:
• odmeny advokáta, na ktoré sa nevzťahuje sadzobník – advokát a klient sa v zásade môžu voľne dohodnúť na sume, ktorú musí klient zaplatiť, pokiaľ nemá nárok na právnu pomoc,
• súdne trovy, ktoré sú taxatívne vymenované v článku 695 Občianskeho súdneho poriadku a pozostávajú najmä z:
a) dodatočných odmien splatných advokátom alebo štátnym úradníkom (*officiers publics ou ministériels*); tieto dodatočné odmeny sa odlišujú od základných odmien;
b) trov konania splatných súdnym úradníkom;
c) výdavkov súvisiacich s vypracovaním znaleckého posudku a vyšetrovaním;
d) prípadného svedočného, na ktoré sa vzťahuje sadzobník;
e) odmien obhajcov za účasť na pojednávaní;
f) výplat: ide o náklady zodpovedajúce výdavkom právnych odborníkov súvisiacim so súdnym konaním, ktoré sa vyplácajú podľa sadzobníka.
Trovy konania znáša strana, ktorá súdny spor prehrala. Táto zásada sa stanovuje v článku 696 Občianskeho súdneho poriadku. Súd však môže odôvodneným rozhodnutím nariadiť druhej strane, aby ich uhradila v plnej výške alebo čiastočne, a v prípade čiastočnej úhrady určí, ako sa majú obidve strany podieľať na ich platení,
• ďalšie náklady, ktoré vznikli stranám konania v súvislosti so súdnym konaním: tieto náklady znášajú strany konania v zásade samy, pokiaľ súd nerozhodne inak; túto právomoc má súd v trestných, ako aj v občianskych konaniach. Súd prihliada na spravodlivé zaobchádzanie alebo ekonomickú situáciu strany, ktorá prehrala súdny spor. Súd môže takisto z úradnej moci rozhodnúť, že sa nevydá žiadny príkaz na úhradu nákladov.
V trestných veciach trovy konania znáša štát. Osoba odsúdená za trestný čin musí zaplatiť pevne stanovený poplatok za súdne konanie, ktorého výška závisí od závažnosti trestného činu.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Právna pomoc je súčasťou systému právnej pomoci (ktorým sa nahradil režim právnej pomoci upravený zákonom z roku 1972) stanoveného v zákone č. 91-647 z 10. júla 1991 o právnej pomoci, ktorý sa týka právnej pomoci a pomoci na asistenciu advokáta v mimosúdnych konaniach.
Systém právnej pomoci zahŕňa:
právnu pomoc: ide o celkovú alebo čiastočnú finančnú pomoc, ktorú poskytne štát na súdne konanie na prvom a druhom stupni, výkon rozhodnutí, mimosúdne urovnania pred začatím súdneho konania alebo rozvody mimosúdnou dohodou,
pomoc na asistenciu advokáta v mimosúdnych trestných konaniach, ktoré môžu byť k dispozícii najmä ako alternatíva k trestnému stíhaniu (súdne urovnanie, mediácia v trestných veciach...), opatrenia policajného zadržania alebo pomoc osobám pozbaveným slobody pred disciplinárnou komisiou v ústave na výkon trestu odňatia slobody,
podporu prístupu k právu (informácie, usmernenia, bezplatné právne konzultácie).

Právna pomoc a pomoc na asistenciu advokáta v mimosúdnych konaniach sú určené osobám, ktoré si chcú uplatniť svoje práva na súde a nemajú dostatočnú úroveň finančných prostriedkov. Pozostáva z úplnej alebo čiastočnej úhrady vzniknutých poplatkov štátom a vzťahuje sa aj na trovy konania (advokát, súdny úradník, notár atď.). Priznáva sa účastníkovi konania, ktorý o ňu požiada, ak podaná žaloba nie je neprípustná, nepodložená ani šikanózna najmä z dôvodu počtu nárokov alebo ich systematickej povahy.
Právna pomoc môže byť úplná, čiastočná alebo nulová. Nehradia sa z nej náklady kryté zmluvou o poistení právnej ochrany alebo iným systémom ochrany. V prípade potreby sa časť takto uhradených nákladov odpočíta od súm, ktoré štát poskytol v súvislosti s právnou pomocou.
Právna pomoc oprávňuje jej príjemcu na bezplatnú pomoc advokáta alebo iného právneho odborníka (súdneho úradníka, notára, licitátora atď.) a na čiastočné alebo plné oslobodenie od úhrady trov konania. Podlieha kritériám oprávnenosti stanoveným v uvedenom zákone z 10. júla 1991 a vo vyhláške 2020-1717 z 28. decembra 2020, ktorou sa vykonáva zákon č. 91-647 z 10. júla 1991 o právnej pomoci a ktorá sa týka právnej pomoci a pomoci na asistenciu advokáta v mimosúdnych konaniach.

## 3 Mám právo na právnu pomoc?

Právnu pomoc poskytuje úrad pre právnu pomoc (*bureau d'aide juridictionnelle*) pri všeobecnom súde (*tribunal judiciaire*) a vzťahujú sa na ňu viaceré požiadavky na finančné prostriedky, štátnu príslušnosť, miesto pobytu a prípustnosť.
Táto pomoc sa môže v určitých situáciách takisto poskytnúť za podmienok uplatnenia výnimky (pozri ďalej).

**Podmienky týkajúce sa finančných prostriedkov**:

Právnu pomoc môžete dostať, ak váš referenčný zdaniteľný príjem (*revenu fiscal de référence* – RFR) alebo vaše zdaniteľné finančné prostriedky a majetok neprekračujú prahové hodnoty stanovené vo vyhláške.
Od 1. januára 2021 nadobudli účinnosť nové ustanovenia, čím sa zmenili kritériá oprávnenosti, ktoré umožňujú prístup k právnej pomoci. Oprávnenosť na poskytnutie pomoci sa teraz zakladá na týchto faktoroch:
referenčný zdaniteľný príjem označovaný aj ako RFR: RFR zodpovedá sume ročných príjmov vypočítanej daňovým orgánom a uvedenej v daňovom výmere. Prahové hodnoty oprávnenosti sú stanovené v článku 3 vyhlášky 2020-1717 z 28. decembra 2020 o právnej pomoci. Napríklad žiadosti o právnu pomoc podané v roku 2021 sa posudzujú s prihliadnutím na sumu RFR uvedenú v poslednom daňovom výmere. Od 1. januára 2021 musí byť suma RFR pre jednu osobu nižšia alebo rovná 11 262 EUR v prípade právnej pomoci v plnej výške a 16 890 EUR v prípade čiastočnej právnej pomoci. Referenčný zdaniteľný príjem, ktorý sa berie do úvahy pri posudzovaní žiadosti o právnu pomoc, je príjem vašej daňovej domácnosti. Ak je vo vašej daňovej domácnosti viac ako jedna osoba, v stropoch, ktoré sa nesmú prekročiť, sa zohľadňuje príjem všetkých týchto osôb. Ak sa však žiada o právnu pomoc v súvislosti s konaním v spore medzi žiadateľom a členom daňovej domácnosti, stropy príjmu sa preskúmajú individuálne; v takom prípade sa pri skúmaní oprávnenosti na poskytnutie pomoci zohľadňujú zdaniteľné finančné prostriedky,
hnuteľný majetok (najmä úspory): ak je jeho hodnota vyššia ako strop právnej pomoci v plnej výške (t. j. 11 262 EUR v roku 2020 pre jednu osobu), žiadateľ nie je oprávnený na poskytnutie právnej pomoci,
nehnuteľný majetok (okrem hlavného bydliska a obchodných priestorov): ak je jeho hodnota vyššia ako dvojnásobok stropu stanoveného pre čiastočnú právnu pomoc (t. j. 33 780 EUR v roku 2020 pre jednu osobu), žiadateľ nie je oprávnený na pomoc.
Ak je daňová domácnosť zložená z viac ako jednej osoby, v stropoch, ktoré sa nemajú prekročiť, sa zohľadňuje hnuteľný a nehnuteľný majetok všetkých týchto osôb. Ak sa však žiada o právnu pomoc v súvislosti s konaním v spore medzi žiadateľom a členom daňovej domácnosti, stropy majetku sa preskúmajú individuálne,
zloženie daňovej domácnosti: ak je daňová domácnosť zložená z viac ako jednej osoby, stropy finančných prostriedkov a majetku sa zvýšia:
0,18-krát za každú z prvých dvoch ďalších osôb,
0,1137-krát za ďalšie osoby.
Právna pomoc sa však poskytuje bez ohľadu na podmienky týkajúce sa finančných prostriedkov obetiam najzávažnejších trestných činov (obetiam úmyselných trestných činov proti životu alebo zdraviu osoby) a ich právnym nástupcom.

**Podmienka týkajúca sa štátnej príslušnosti**:

Právna pomoc sa môže poskytnúť osobám s francúzskou štátnou príslušnosťou alebo štátnym príslušníkom jedného z členských štátov Európskej únie (s výnimkou Dánska) alebo cudzím štátnym príslušníkom, ktorí majú obvyklý a oprávnený pobyt vo Francúzsku. V prípade sporu na francúzskom súde sa môže poskytnúť aj cudzincom, ktorí nemajú pobyt vo Francúzsku, ale sú štátnymi príslušníkmi štátu, ktorý má s Francúzskom uzavretú medzinárodnú alebo dvojstrannú dohodu, ktorou sa jeho štátnym príslušníkom uznáva nárok na právnu pomoc.

**Podmienka týkajúca sa pobytu**

Okrem uvedených prípadov sa v zásade vyžaduje obvyklý a oprávnený pobyt vo Francúzsku.
Právna pomoc sa však poskytuje bez požiadavky na pobyt cudzincom, ktorí sú maloletí, svedkom, obvineným, obžalovaným z prečinu, obžalovaným zo zločinu, odsúdeným osobám alebo osobám, ktoré sa pripojili ku konaniu ako poškodení, na ktorých ochranu bol vydaný príkaz na ochranu podľa článku 515-9 Občianskeho zákonníka, ak sú predmetom konania o dohode o vine a treste alebo ak sú predmetom konania týkajúceho sa podmienok stanovených v Zákonníku o vstupe a pobyte cudzincov a práve na azyl vo Francúzsku.

**Podmienka týkajúca sa prípustnosti:**

Právna pomoc sa osobe poskytne, ak žaloba nie je zjavne neprípustná ani nepodložená. Táto podmienka sa neuplatňuje na odporcu, osobu s občianskoprávnou zodpovednosťou, svedka, obvineného, obžalovaného z prečinu, obžalovaného zo zločinu alebo na odsúdeného.
V kasačných veciach sa právna pomoc zamietne, ak žiadateľ nemôže predložiť žiadny presvedčivý dôvod na kasáciu.
Ak bola právna pomoc zamietnutá z tohto dôvodu, ale súd potvrdí nárok žiadateľa, má žiadateľ nárok na náhradu nákladov, trov konania a odmien, ktoré vynaložil alebo zaplatil, až do výšky právnej pomoci, na ktorú ho oprávňujú jeho finančné prostriedky.

**Osobitné situácie**

Právna pomoc sa poskytuje bez preskúmania podmienok oprávnenosti, ak žiadateľ už dostal právnu pomoc vo svojej veci a jeho odporca sa proti rozhodnutiu vydanému v jeho prospech odvolal, alebo ak podá žalobu na Národný súd pre azylové právo (*Cour nationale du droit d'asile* – CNDA).
Podobne sa osobám, ktoré nespĺňajú podmienky oprávnenosti, môže výnimočne poskytnúť právna pomoc, ak si ich žaloba zasluhuje osobitný záujem z dôvodu predmetu sporu a pravdepodobných nákladov na súdne konanie (článok 6 zákona z 10. júla 1991 o právnej pomoci).

## 4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Právna pomoc sa poskytuje navrhovateľom a odporcom v nesporových a sporových veciach, o ktorých sa rozhoduje na všetkých súdoch, a v prípade výsluchu maloletej osoby.
Môže sa poskytnúť na celé konanie alebo na jeho časť, ako aj s cieľom dosiahnuť urovnanie skôr, ako sa začne súdne konanie.
Právnu pomoc možno udeliť aj na dosiahnutie výkonu súdneho rozhodnutia alebo akéhokoľvek iného vykonateľného titulu, a to aj v prípade, že ich vydal iný členský štát Európskej únie s výnimkou Dánska.

## 5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Rozhodnutie o predbežnom schválení právnej pomoci možno prijať, ak konanie ohrozuje základné životné podmienky účastníka, najmä v prípade núteného výkonu zaistenia majetku alebo vyhostenia. V tom prípade rozhodnutie môže prijať predseda úradu pre právnu pomoc, ale aj príslušný súd alebo jeho predseda. V trestných veciach možno prijať rozhodnutie o schválení právnej pomoci v naliehavých prípadoch (napríklad v priebehu výsluchu pri prvom dostavení sa na súd alebo pri okamžitom dostavení sa na súd).
K predbežnému schváleniu právnej pomoci dochádza v priebehu konania, pričom sa vzťahuje na všetky úkony konania.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti o právnu pomoc si môžete stiahnuť a vytlačiť skopírovaním tohto odkazu do svojho prehliadača:
https://www.justice.fr/formulaire/demande-aide-juridictionnelle.
O právnu pomoc možno požiadať pred podaním návrhu alebo počas konania.
O právnu pomoc môžete požiadať aj po skončení konania, napríklad na účel výkonu súdneho rozhodnutia.
Formulár žiadosti o právnu pomoc môžete získať na všeobecnom súde v mieste vášho bydliska alebo v mieste, kde sa vo veci bude rozhodovať, ale aj na najbližšom kontaktnom mieste na vybavovanie súdnych záležitostí „*Point Justice*“ (*Maisons de la Justice et du Droit* – justičné a právne centrá, *Point d'Accès au Droit* – kontaktné miesta pre prístup k právu, *Relais d'Accès au Droit* – jednotky pre prístup k právu). Môžete ho nájsť prostredníctvom tohto webového sídla: http://www.annuaires.justice.gouv.fr/lieux-dacces-aux-droits-10111/.
Ak ste francúzskym štátnym príslušníkom s pobytom v cudzine, môžete požiadať o formulár aj na konzulátoch alebo na oddelení pre vzájomnú pomoc, medzinárodné právo súkromné a právo EÚ na ministerstve spravodlivosti:
***Département de l'entraide, du droit international privé et européen, Ministère de la Justice,***
***Direction des affaires civiles et du sceau,***
***13 place Vendôme, 75042 Paris Cedex 01.***
Ak ste cudzím štátnym príslušníkom bez pobytu vo Francúzsku, môžete získať formulár žiadosti o právnu pomoc od ústredného orgánu, ktorý určila vaša krajina na zasielanie medzinárodných žiadostí o právnu pomoc. Väčšina krajín určila za tento orgán svoje ministerstvo spravodlivosti. Francúzsko určilo uvedené oddelenie ministerstva spravodlivosti, konkrétne *Bureau du droit de l'Union, du droit international privé et de l'entraide civile* (Úrad pre právo Únie, medzinárodné právo súkromné a vzájomnú právnu pomoc v občianskych veciach) ako orgán oprávnený vybavovať žiadosti v občianskom, obchodnom alebo správnom konaní od štátnych príslušníkov členských štátov Rady Európy ako strán Európskej dohody o zasielaní žiadostí o právnu pomoc z 27. januára 1977, ktorý je príslušný na prijímanie a zasielanie žiadostí.
Ak ste štátnym príslušníkom členského štátu Európskej únie s výnimkou Dánska a máte pobyt vo Francúzsku alebo o vašom spore rozhoduje francúzsky súd, môžete získať cezhraničnú právnu pomoc v občianskych a obchodných veciach v súlade so smernicou Rady 2003/8/ES z 27. januára 2003. Vo Francúzsku je príslušným úradom na vybavovanie týchto žiadostí úrad pre právnu pomoc na oddelení pre prístup k právu a spravodlivosti a pre poskytovanie pomoci obetiam pri ministerstve spravodlivosti:
***Bureau de l'aide juridictionnelle***
***Service de l'accès au droit et à la justice et de l'aide aux victimes (SADJAV)***
***Ministère de la Justice***
***13 place Vendôme 75042 Paris Cedex 01.***
**POZNÁMKA:** Čoskoro bude možné požiadať o právnu pomoc prostredníctvom služby na diaľku informačného systému právnej pomoci (SIAJ), ktorá sa v súčasnosti testuje na niektorých súdoch.
Informačný systém právnej pomoci (SIAJ) umožní účastníkom konania podať žiadosť o právnu pomoc cez internet a úradu pre právnu pomoc, aby ju dostal, čím sa zjednodušia postupy pre účastníkov konania a skráti sa čas potrebný na spracovanie žiadostí.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti o právnu pomoc sa musí vyplniť a musia sa k nemu priložiť podporné dokumenty (daňový výmer, doklad o rodinnom stave alebo štátnej príslušnosti atď.) v súlade s rozhodnutím z 30. decembra 2020 o obsahu formulára žiadosti o právnu pomoc a o zozname dokumentov, ktoré sa k nemu majú pripojiť. Podporné dokumenty sa týkajú najmä finančných prostriedkov (vašich vlastných i prostriedkov osôb, ktoré obvykle žijú s vami v spoločnej domácnosti), predmetu vašej žiadosti a súdu konajúceho vo veci.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť môžete predložiť alebo adresovať úradu pre právnu pomoc príslušnému pre miesto vášho bydliska alebo miesto, kde sa nachádza súd, ktorý bude oprávnený rozhodovať vo veci.
Pri každom všeobecnom súde (predtým prvostupňový súd – *tribunal de grande instance*) sa nachádza jeden úrad pre právnu pomoc, ktorý vybavuje žiadosti o právnu pomoc vo veciach, o ktorých sa rozhoduje na danom súde alebo na ďalších súdoch v jeho pôsobnosti: všeobecnom súde (*tribunal judiciaire*), správnom súde (*tribunal administratif*), pracovnom súde (*conseil des prud'hommes*), odvolacom súde (*cour d'appel*) a odvolacom správnom súde (*cour administrative d'appel*).
Výnimkou z tohto pravidla jedného úradu je úrad pripojený aj ku každému z týchto súdov:
*Cour de cassation* (kasačný súd) (ktorý je najvyšším všeobecným súdom),
*Conseil d'État* (Štátna rada) (ktorá je najvyšším správnym súdom),
*Cour nationale du droit d'asile* (Národný súd pre azylové právo).

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Rozhodnutie úradu pre právnu pomoc vám bude oznámené na adresu vášho bydliska.
Na odhad vášho prípadného nároku na právnu pomoc sa navrhuje použiť online simulátor:
https://www.justice.fr/simulateurs/aide-juridictionnelle.
Táto simulácia vám poskytuje prehľad o vašom prípadnom nároku na právnu pomoc. Táto simulácia však nenahrádza riadne preskúmanie vašej žiadosti, a preto nemá vplyv na rozhodnutie, ktoré má prijať úrad pre právnu pomoc.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Spojte sa so svojím advokátom (alebo iným právnym odborníkom: súdnym úradníkom, znalcom, notárom atď.) alebo s osobou poverenou riešením vašej veci a poskytnite mu/jej všetky informácie a dokumenty, ktoré potrebuje na svoju prácu.
Ak ste dostali čiastočnú právnu pomoc, musíte sa s danou osobou dohodnúť na dodatočnej odmene, ktorú jej máte zaplatiť. Táto suma sa musí uviesť v dohode, ktorú musíte podpísať.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Každý účastník konania si môže slobodne vybrať vlastného advokáta.
Ak si vyberiete svojho advokáta, musíte uviesť jeho meno vo formulári žiadosti o právnu pomoc.

Ak však nepoznáte žiadneho advokáta, určí vám ho predseda advokátskej komory pri všeobecnom súde (predtým prvostupňový súd) alebo predseda súdu konajúceho vo veci.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Z právnej pomoci v plnej výške sa uhradia všetky trovy konania vrátane odmeny vyplatenej priamo advokátovi alebo iným právnym odborníkom (súdnym úradníkom, znalcom, notárom atď.). Táto odmena sa vypočíta na základe stanovenej stupnice alebo sadzobníka podľa druhu konania.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

V závislosti od vašich finančných prostriedkov vám môže byť poskytnutá čiastočná právna pomoc v dvoch sadzbách: 55 % a 25 % hradených z prostriedkov štátu. Budete musieť zaplatiť dodatočnú odmenu, nie však podľa stanoveného sadzobníka, ale na základe vašej dohody s advokátom, pričom táto odmena podlieha kontrole predsedu advokátskej komory, na ktorého sa môžete obrátiť v prípade sporu.

Ak dostanete čiastočnú právnu pomoc, nebudete musieť uhradiť žiadne ďalšie trovy konania, rovnako ako v prípade právnej pomoci v plnej výške.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Ak podávate odvolanie vy, budete musieť predložiť novú žiadosť, ktorá bude preskúmaná v súlade s kritériami oprávnenosti stanovenými v textoch.

Na druhej strane, ak podáva odvolanie váš odporca, budete naďalej dostávať právnu pomoc, ktorá vám bola udelená. Po formálnej stránke však musíte podať novú žiadosť na úrad pre právnu pomoc pri všeobecnom súde buď v mieste, kde máte bydlisko, alebo v mieste sídla odvolacieho súdu.

Ak ste už dostali právnu pomoc v predchádzajúcich konaniach a chcete podať dovolanie na kasačný súd, predchádzajúce rozhodnutia týkajúce sa prípustnosti už nie sú platné. Musíte podať žiadosť na úrad pre právnu pomoc pri kasačnom súde, ktorý musí preskúmať úroveň vašich finančných prostriedkov, ako aj prípustnosť vašej žaloby. V kasačných konaniach sa totiž právna pomoc môže zamietnuť, ak sa nepredloží žiadny presvedčivý dôvod na kasáciu.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Právnu pomoc možno v plnej výške alebo čiastočne odňať (článok 50 zákona z roku 1991 a články 65 až 68 vyhlášky 2020-1717 z 28. decembra 2020 o právnej pomoci) počas súdneho konania alebo po ňom za týchto podmienok:

ak bola právna pomoc poskytnutá na základe nepravdivých vyhlásení alebo nepresných dôkazov,

v rámci konania, ktoré je šikanózne alebo bolo vyhlásené za zdĺhavé a zjavne neprípustné,

ak sa v priebehu konania výrazne zvýši hodnota hnuteľného alebo nehnuteľného majetku príjemcu,

ak príjemca v dôsledku rozsudku, ktorý má účinok *res judicata*, nadobudne finančné prostriedky, ktoré prekračujú stropy na priznanie právnej pomoci,

ak sa vonkajšie prvky spôsobu života príjemcu právnej pomoci alebo pomoci na asistenciu advokáta zdajú zjavne nezlučiteľné so sumou ročných finančných prostriedkov, ktorá sa berie do úvahy pri posudzovaní jeho oprávnenosti.

Rozhodnutiami o odňatí právnej pomoci sa príjemca zaväzuje vrátiť sumu príspevku zaplateného štátom.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Ak sa právna pomoc zamietne, môžete sa odvolať proti rozhodnutiu.

Odvolanie môžete podať sami alebo prostredníctvom advokáta.

Odvolanie možno podať proti rozhodnutiu o úplnom zamietnutí právnej pomoci alebo proti rozhodnutiu o priznaní čiastočnej pomoci, ak ste požiadali o pomoc v plnej výške.

Odvolanie sa musí podať do 15 dní od *oznámenia* rozhodnutia.

V odvolaní musíte uviesť dôvody, prečo proti prijatému rozhodnutiu namietate. Príklad: chyba v počte osôb vo vašej domácnosti alebo vo výške vašich finančných prostriedkov.

Odvolanie sa musí zaslať úradu pre právnu pomoc, ktorý vydal rozhodnutie, doporučenou zásielkou s potvrdením o doručení.

Musíte pripojiť kópiu napadnutého rozhodnutia.

Oddelenie, ktoré vydalo rozhodnutie, postúpi vašu žiadosť orgánu príslušnému na preskúmanie odvolania. Orgán príslušný na preskúmanie odvolania sa určuje v závislosti od súdu, ktorý je zodpovedný za preskúmanie veci, v súvislosti s ktorou ste požiadali o právnu pomoc.

| **Orgán príslušný na preskúmanie odvolania v závislosti od súdu** | |
|---|---|
| | |
| **Súd** | **Orgán poverený preskúmaním odvolania** |
| **Všeobecný prípad** | prvý predseda odvolacieho súdu, pod ktorý patrí súd, ktorý sa vecou zaoberá, alebo odvolacieho súdu, ktorý sa vecou zaoberá |
| ***Cour nationale du droit d'asile*** **(CNDA – Národný súd pre azylové právo)** | predseda Národného súdu pre azylové právo |
| ***Tribunal administratif*** **(správny súd)** | predseda odvolacieho správneho súdu, pod ktorý patrí daný súd |
| ***Cour administrative d'appel*** **(odvolací správny súd)** | predseda odvolacieho správneho súdu, ktorý sa vecou zaoberá |
| ***Conseil d'État*** **(Štátna rada)** | predseda oddelenia Štátnej rady pre právne spory |
| ***Cour de cassation*** **(kasačný súd)** | prvý predseda kasačného súdu |
| ***Tribunal des conflits*** **(kolízny súd)** | predseda kolízneho súdu |

Po preskúmaní odvolania vám bude rozhodnutie *oznámené* poštou.

Ak vám toto nové rozhodnutie nevyhovuje, nebudete ho môcť napadnúť, druhé rozhodnutie je konečné.

**Poznámka:**

Odvolanie podané advokátom predsedovi odvolacieho správneho súdu alebo predsedovi oddelenia Štátnej rady pre právne spory sa musí zaslať prostredníctvom služby na diaľku Télérecours.

Právnu pomoc možno poskytnúť s retroaktívnym účinkom, ak strana podala žalobu a súdny spor vyhrala, ale právna pomoc jej bola zamietnutá z dôvodu, že žaloba nemala žiadne opodstatnené vyhliadky na úspech.

Posledná aktualizácia: 21/02/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku [hr] bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: [en].

# Právna pomoc - Chorvátsko

## 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

V článku 151 zákona o občianskom súdnom konaní (*Zakon o parničnom postupku*) sa stanovuje, že náklady na súdne spory zahŕňajú výdavky, ktoré vzniknú v priebehu konania alebo v súvislosti s ním. Tieto náklady zahŕňajú napríklad výdavky za predloženie dôkazov, súdne poplatky, výdavky za zverejnenie, výdavky na diéty a cestovné výdavky sudcov a súdnych zapisovateľov, cestovné výdavky strán v súvislosti s ich dostavením sa na súd a pod. Náklady na súdne konania takisto zahŕňajú odmeny za prácu advokátov a ďalších osôb, ktoré majú právo na odmenu v súlade so zákonom.

Podľa článku 152 zákona o občianskom súdnom konaní každá strana vopred uhrádza náklady, ktoré jej vzniknú v dôsledku jej činností. Ak strana predloží dôkazy, musí na základe rozhodnutia súdu vopred zaplatiť sumu potrebnú na pokrytie nákladov, ktoré vzniknú v súvislosti s predložením dôkazov. Úspech v súdnom spore predstavuje základnú zásadu pre rozhodovanie o tom, kto bude nakoniec znášať náklady na súdny spor. Preto sa v článku 154 prvom odseku zákona o občianskom súdnom konaní stanovuje, že strana, ktorá úplne prehrá spor, je povinná uhradiť náklady protistrany a vedľajšieho účastníka konania, ktoré vznikli počas konania. Vedľajší účastník konania na strane účastníka, ktorý bol v konaní neúspešný, musí uhradiť výdavky, ktoré vznikli jeho konaním. Ak je podľa článku 154 druhého odseku zákona o občianskom súdnom konaní strana v súdnom spore čiastočne úspešná, musí súd rozhodnúť o náhrade nákladov na základe stupňa úspešnosti v súdnom spore v súvislosti s konečnou pohľadávkou, ktorá bola podaná. Osobitné pravidlá sa uplatňujú v prípadoch, keď náklady na súdny spor vzniknú zo zavinenia jednej zo strán alebo z udalosti, ktorá sa jej stala, keď sa rozsudok vynáša na základe priznania, keď navrhovateľ stiahne žalobu alebo sa vzdá nároku, keď súdny spor rozhodne súd a keď sa na súdnom spore zúčastňujú aj iné strany (články 156 – 161 zákona o občianskom súdnom konaní).

## 2 Čo presne je právna pomoc?

Podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) je účelom právnej pomoci dosiahnuť rovnosť pred zákonom, poskytnúť občanom Chorvátskej republiky a ďalším osobám účinnú právnu ochranu a prístup k súdom a iným verejnoprávnym subjektom a za rovnakých podmienok v súlade s ustanoveniami zákona o bezplatnej právnej pomoci.

Právna pomoc sa poskytuje ako primárna alebo sekundárna právna pomoc.

Primárna právna pomoc zahŕňa:

všeobecné právne informácie,

právne poradenstvo,

vypracúvanie podaní predkladaných verejnoprávnym subjektom, Európskemu súdu pre ľudské práva a medzinárodným organizáciám v súlade s medzinárodnými zmluvami a pravidlami činnosti týchto orgánov,

zastupovanie v konaniach pred verejnoprávnymi subjektmi,

právnu pomoc pri mimosúdnom vyrovnaní formou zmieru.

Primárnu právnu pomoc poskytujú správne orgány žúp a mesta Záhreb (ďalej len: správne orgány), oprávnené združenia a právnické pohotovosti. Pri poskytovaní primárnej právnej pomoci sú správne orgány oprávnené ponúkať všeobecné právne informácie a právne poradenstvo, ako aj vypracúvať podania.

Sekundárna právna pomoc zahŕňa:

právne poradenstvo,

vypracúvanie podaní v rámci konaní o ochrane práv zamestnanca pred zamestnávateľom,

vypracúvanie podaní v rámci právnych sporov,

zastupovanie v súdnych konaniach,

právnu pomoc pri urovnaní sporu formou zmieru.

Sekundárnu právnu pomoc poskytujú advokáti.

Sekundárna právna pomoc takisto zahŕňa:

oslobodenie od platby trov súdnych konaní,

oslobodenie od súdnych poplatkov.

## 3 Mám právo na právnu pomoc?

Nárok na bezplatnú právnu pomoc majú tieto osoby:

chorvátski štátni príslušníci,

deti, ktoré nie sú chorvátskymi štátnymi príslušníkmi, ale nachádzajú sa v Chorvátsku bez sprievodu dospelého zákonného zástupcu,

cudzinci s povolením na prechodný pobyt s podmienkou reciprocity alebo cudzinci s povolením na trvalý pobyt,

cudzinci pod dočasnou ochranou,

cudzinci s nelegálnym pobytom a cudzinci s povolením na krátkodobý pobyt, v prípade ktorých prebieha konanie na vydanie rozhodnutia o vyhostení alebo rozhodnutia o návrate,

žiadatelia o azyl, osoby s postavením osôb oprávnených na azyl a cudzinci, ktorým bola poskytnutá doplnková ochrana, a ich rodinní príslušníci s oprávneným pobytom v Chorvátskej republike pri konaní, pri ktorom sa neposkytuje právna pomoc podľa osobitného zákona.

Aby sa mohla poskytnúť sekundárna právna pomoc, musia byť spravidla splnené tieto majetkové podmienky:

celkový mesačný príjem žiadateľa a členov jeho domácnosti nesmie prekročiť výšku základu pre výpočet (3 326,00 HRK) na jedného člena domácnosti; a

celková hodnota majetku vo vlastníctve žiadateľa a členov jeho domácnosti nesmie prekročiť 60-násobok výšky základu pre výpočet (199 560,00 HRK).

Sekundárna právna pomoc sa schvaľuje bez predchádzajúceho posúdenia ekonomickej situácie žiadateľa, ak je žiadateľ:

dieťa, v prípade ktorého prebieha proces uplatnenia práva na výživné;

obeť násilného trestného činu, v prípade ktorej prebieha konanie na účely uplatnenia práva na náhradu škody za ujmu spôsobenú trestným činom;

príjemcom výživného podľa osobitných právnych predpisov, ktorými sa upravujú práva sociálneho zabezpečenia, alebo

príjemcom príplatku na životné náklady podľa zákona o právach veteránov chorvátskej vojny za nezávislosť a ich rodinných príslušníkov (*Zakon o pravima hrvatskih branitelja iz Domovinskog rata i članova njihovih obitelji*) a zákona o ochrane vojenských a civilných vojnových veteránov (*Zakon o zaštiti vojnih i civilnih invalida rata*).

Právnu pomoc možno poskytovať aj v cezhraničných sporoch. Cezhraničný spor je spor, v ktorom strana žiadajúca o právnu pomoc má bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte EÚ ako v členskom štáte, v ktorom súd koná vo veci, alebo v ktorom sa má vykonať rozhodnutie.

Právna pomoc pri cezhraničných sporoch sa poskytuje v občianskych a obchodných veciach, mediačných konaniach, mimosúdnych vyrovnaniach, pri výkone úradne osvedčených listín, ako aj v rámci právneho poradenstva pri týchto konaniach. Ustanovenia o právnej pomoci pri cezhraničných sporoch sa neuplatňujú v prípade daňových, colných a ďalších správnych konaní.
Žiadateľovi o právnu pomoc v cezhraničnom spore sa právna pomoc poskytne, ak spĺňa podmienky stanovené v zákone o bezplatnej právnej pomoci. Výnimočne sa právna pomoc môže poskytnúť aj žiadateľovi, ktorý nesplní podmienky pre poskytnutie právnej pomoci stanovené v zákone o bezplatnej právnej pomoci, ak preukáže, že nedokáže zaplatiť náklady za konanie z dôvodu rozdielov v nákladoch na životnie medzi členským štátom, v ktorom má domicil alebo obvyklý pobyt, a Chorvátskou republikou.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Primárnu právnu pomoc možno poskytnúť v akejkoľvek právnej veci za podmienky, že:
žiadateľ nemá dostatočné vedomosti alebo schopnosti na uplatnenie svojich práv,
žiadateľ nezískal právnu pomoc podľa osobitných právnych predpisov,
predložená žiadosť nie je zjavne neodôvodnená a
materiálne podmienky žiadateľa sú také, že zaplatenie odbornej právnej pomoci by mohlo ohroziť jeho životnie alebo životnie členov jeho domácnosti.
Sekundárnu právnu pomoc poskytovanú advokátmi a oslobodenie od platenia nákladov na spory možno schváliť v týchto druhoch konaní:
v konaniach týkajúcich sa vecných práv okrem katastrálnych konaní,
v konaniach týkajúcich sa pracovnoprávnych vzťahov,
v konaniach týkajúcich sa rodinných vzťahov s výnimkou konaní týkajúcich sa rozvodu dohodou, ak manželia nemajú spoločné ani osvojené maloleté deti alebo plnoleté deti, ktoré sú im zverené do rodičovskej starostlivosti,
v prípade exekučných a zabezpečovacích konaní v rámci núteného vymáhania alebo zabezpečenia pohľadávok vyplývajúcich z konaní, pri ktorých možno poskytnúť právnu pomoc v zmysle ustanovení zákona o bezplatnej právnej pomoci,
v prípade urovnania sporu formou zmieru,
výnimočne vo všetkých ostatných správnych a občianskych súdnych konaniach, ak je to potrebné so zreteľom na osobitné životné okolnosti žiadateľov a členov ich domácnosti v súlade so základným účelom zákona o bezplatnej právnej pomoci.
Sekundárnu právnu pomoc poskytovanú advokátom možno schváliť v uvedených konaniach za týchto podmienok:
konania sú zložité,
žiadateľ nie je schopný zastupovať sa,
materiálne podmienky žiadateľa sú také, že zaplatenie odbornej právnej pomoci by mohlo ohroziť jeho životnie alebo životnie členov jeho domácnosti v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v článku 14 zákona o bezplatnej právnej pomoci,
súdny spor nie je šikanózny,
žiadosť žiadateľa nebola v priebehu posledných šiestich mesiacov zamietnutá z dôvodu úmyselného poskytnutia nepresných informácií a
žiadateľ nezískal právnu pomoc podľa osobitných právnych predpisov.
Oslobodenie od súdnych poplatkov možno schváliť vo všetkých súdnych konaniach (občianskoprávne konania a správne spory), ak sú materiálne podmienky žiadateľa také, že zaplatenie týchto poplatkov by mohlo ohroziť životnie žiadateľa a členov jeho domácnosti, v súlade s osobitnými podmienkami stanovenými v článku 14 zákona o bezplatnej právnej pomoci. Po rozhodnutí sa osobitná pozornosť venuje výške súdnych poplatkov v konaní, v ktorom sa žiada o oslobodenie.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Správny orgán musí rozhodnúť o žiadosti o schválenie sekundárnej právnej pomoci do 15 dní od jej podania. Ak by žiadateľ v dôsledku uplynutia lehoty stratil právo na úkon, v súvislosti s ktorým podáva žiadosť, správny orgán musí rozhodnúť o žiadosti v kratšej lehote, ktorá žiadateľovi umožní podať žalobu včas.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Postup na získanie primárnej právnej pomoci sa začína priamym kontaktovaním poskytovateľa primárnej právnej pomoci (oprávnené združenie, právnická pohotovosť alebo správny orgán), pričom nie je potrebné vyplniť žiaden konkrétny formulár žiadosti.
Postup na získanie sekundárnej právnej pomoci sa začína podaním žiadosti o poskytnutie právnej pomoci vyplnenej na predpísanom formulári na príslušnom úrade. Formulár žiadosti o právnu pomoc je možné získať v kanceláriách a na webových sídlach kancelárií a ministerstva spravodlivosti a verejnej správy (*Ministarstvo pravosuđa i uprave*).
Žiadosti o právnu pomoc v cezhraničnom spore a žiadosti o postúpenie žiadostí o právnu pomoc v cezhraničnom spore sa predkladajú na formulároch predpísaných v rozhodnutí Komisie 2004/844/ES z 9. novembra 2004, ktorým sa stanovuje forma žiadostí o právnu pomoc podľa smernice Rady 2003/8/ES na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa týkajú právnej pomoci pri týchto sporoch, a v rozhodnutí 2005/630/ES z 26. augusta 2005, ktorým sa ustanovuje formulár na postúpenie žiadostí o poskytovanie právnej pomoci podľa smernice Rady 2003/8/ES, zverejnených v Úradnom vestníku Európskej únie.
Formuláre a všetky sprievodné dokumenty v cezhraničnom spore sa musia predkladať preložené do chorvátčiny. Inak bude žiadosť zamietnutá.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť sa príslušnému správnemu orgánu musí predložiť spolu s písomným súhlasom žiadateľa a členov jeho domácnosti s prístupom k všetkým údajom o celkovom príjme a majetku, v ktorom žiadateľ potvrdzuje, že poskytnuté informácie sú správne a úplné.
Obete domáceho násilia poskytujú súhlas s povolením prístupu ku všetkým údajom týkajúcim sa príjmov a majetku len samy za seba. Súhlas neposkytujú tí členovia domácnosti, ktorí sa konania zúčastňujú ako žalovaná strana alebo ktorých záujem je protichodný k záujmom žiadateľa.
Formulár žiadosti o právnu pomoc v cezhraničnom spore by mal byť doplnený o príslušné dokumenty, ktoré sa vyžadujú pri rozhodovaní o žiadosti.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Postup na získanie primárnej právnej pomoci sa začína priamym kontaktovaním poskytovateľa primárnej právnej pomoci (oprávnené združenie, právnická pohotovosť alebo správny orgán), pričom nie je potrebné podať osobitnú žiadosť, zatiaľ čo postup na získanie sekundárnej právnej pomoci sa začína podaním žiadosti príslušnému správnemu orgánu, na území ktorého má žiadateľ domicil alebo obvyklý pobyt.
Žiadateľ s domicilom alebo obvyklým pobytom v členskom štáte Európskej únie, ktorý žiada o právnu pomoc v cezhraničnom spore pred súdom v Chorvátskej republike, musí podať žiadosť o právnu moci Ministerstvu spravodlivosti a verejnej správy Chorvátskej republiky (prijímajúci orgán).
Strana s domicilom alebo obvyklým pobytom v Chorvátskej republike, ktorá žiada o právnu pomoc v cezhraničnom spore pred súdom iného členského štátu Európskej únie, musí podať žiadosť kancelárii zodpovednej za miesto jej trvalého alebo obvyklého pobytu.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Sekundárna právna pomoc sa poskytne žiadateľovi, ktorý spĺňa podmienky na výkon práva na právnu pomoc, a to vydaním rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci. Správny orgán musí rozhodnúť o žiadosti do 15 dní od jej podania.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Rozhodnutie o právnej pomoci zahŕňa právo na využitie všetkých foriem sekundárnej právnej pomoci pri konaní určitého druhu a stupňa. Uvedené rozhodnutie obsahuje osobné údaje príjemcu právnej pomoci, stručný opis právnej veci, na ktorú sa právna pomoc poskytla, formu a rozsah schválenej právnej pomoci, údaje o advokátovi, ktorý bude právnu pomoc poskytovať, a ďalšie údaje súvisiace s rozhodnutím.

Ak žiadateľ podá žiadosť o právnu pomoc v podobe oslobodenia od súdnych poplatkov, musí v podaní alebo pri vykonávaní ďalšieho úkonu v súdnom konaní informovať súd o svojej žiadosti o oslobodenie od súdnych poplatkov a rozhodnutie, ktorým sa oslobodzuje od zaplatenia súdnych poplatkov, musí predložiť najneskôr šesť mesiacov od dátumu podania alebo dátumu vykonania ďalšieho úkonu v súdnom konaní.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

V rozhodnutí o poskytnutí sekundárnej právnej pomoci sa uvedie aj advokát, ktorý túto právnu pomoc poskytne. Príjemca právnej pomoci musí rozhodnutie predložiť advokátovi uvedenému v rozhodnutí. Výnimočne správny orgán vymenuje iného advokáta pre príjemcu na základe jeho predchádzajúceho súhlasu, ktorý je priložený k žiadosti o právnu pomoc.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Ako bolo uvedené, rozhodnutie o právnej pomoci zahŕňa právo na využitie všetkých foriem sekundárnej právnej pomoci v konaní určitého druhu a stupňa. V súlade s rozhodnutím o poskytnutí právnej pomoci môže byť príjemca úplne alebo čiastočne oslobodený od platenia poplatkov za právneho zástupcu, nákladov na spor (oslobodenie od platenia preddavku na náklady na svedkov, tlmočníkov, expertov, vyšetrovateľov a súdneho zverejňovania) a súdnych poplatkov.

Právna pomoc sa poskytuje v plnej miere, ak je žiadateľ príjemcom podpory v súlade s osobitnými predpismi, ktorými sa upravuje výkon práv v rámci systému sociálneho zabezpečenia, alebo príplatku na životné náklady podľa zákona o právach veteránov chorvátskej vojny za nezávislosť a ich rodinných príslušníkov a zákona o ochrane vojenských a civilných vojnových veteránov, prípadne ak celkový príjem žiadateľa a členov jeho domácnosti neprekračuje 50 % mesačného základu pre výpočet na jedného člena domácnosti.

Každé zvýšenie celkových príjmov žiadateľa a členov jeho domácnosti nad 50 % základu pre výpočet na člena domácnosti má za následok zníženie výšky právnej pomoci tak, že každé zvýšenie o 10 % má za následok zníženie právnej pomoci o 10 %, ale výška právnej pomoci by nemala byť nižšia než 50 % nákladov určených na právnu pomoc.

Ak právna pomoc nebola poskytnutá v plnej miere, žiadateľ môže podať odvolanie na ministerstvo spravodlivosti a verejnej správy proti časti rozhodnutia, v ktorej sa zamieta poskytnutie právnej pomoci. Týmto odvolaním sa neodkladá využívanie schválenej sumy právnej pomoci. Proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti a verejnej správy, ktorým sa odvolanie zamieta, je možné začať správne konanie.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Ak bola poskytnutá znížená výška právnej pomoci, zvyšok nákladov bude znášať príjemca právnej pomoci. V každom prípade, ak príjemca právnej pomoci spor vyhrá, súd rozhodne, že náklady za konanie by tejto strane mala nahradiť druhá strana.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

V žiadosti o právnu pomoc možno požiadať o poskytnutie právnej pomoci v obidvoch fázach občianskeho súdneho konania. Aby sa mohli pripraviť mimoriadne opravné prostriedky, je potrebné predložiť osobitnú žiadosť a vydá sa osobitné rozhodnutie len pre tento právny úkon.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa v priebehu konania finančná situácia príjemcu právnej pomoci a členov jeho domácnosti zlepší do takej miery, že keby takáto lepšia finančná situácia existovala v čase podania žiadosti, ovplyvnila by právo žiadateľa na právnu pomoc a rozsah právnej pomoci, príslušný správny orgán plne alebo čiastočne zruší rozhodnutie o právnej pomoci. Príjemcovia právnej pomoci musia informovať správny orgán o každom zlepšení svojej finančnej situácie do ôsmich dní odo dňa, v ktorom sa im táto informácia stala známou. Príjemca právnej pomoci môže podať odvolanie na ministerstvo spravodlivosti a verejnej správy proti rozhodnutiu, ktorým sa zrušuje rozhodnutie o poskytnutí právnej pomoci, a to do 15 dní odo dňa prijatia rozhodnutia. Proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti a verejnej správy je možné začať správne konanie.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Žiadateľ o právnu pomoc alebo jej príjemca môže podať odvolanie proti rozhodnutiu správneho orgánu o zamietnutí žiadosti o právnu pomoc alebo proti časti rozhodnutia, ktorou sa zamieta poskytnutie plnej právnej pomoci, a to do 15 dní odo dňa prijatia rozhodnutia. Ministerstvo spravodlivosti a verejnej správy musí rozhodnúť o odvolaní do ôsmich dní odo dňa prijatia platného odvolania. Proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti a verejnej správy je možné začať správne konanie.

**Ďalšie informácie:**

Webové sídlo Ministerstva spravodlivosti a verejnej správy

Zákon o bezplatnej právnej pomoci [*Narodne novine* (NN; Úradný vestník Chorvátskej republiky) č. 143/13 a 98/19]

Zákon o občianskom súdnom konaní (NN č. 53/91, 91/92, 58/93, 112/99, 88/01, 117/03, 88/05, 02/07, 84/08, 96/08, 123/08, 57/11, 148/11 – konsolidované znenie, 25/13, 89/14, 70/19)

Posledná aktualizácia: 23/05/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku it bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

## Právna pomoc - Taliansko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

(Legislatívne zdroje) – Pravidlá upravujúce kategórie a postupy so zreteľom na trovy súdneho konania vrátane právnej pomoci sú komplexne stanovené v prezidentskom dekréte č. 115 z 30. mája 2002 (Úradný vestník č. 139/2002) naposledy zmenenom legislatívnym dekrétom č. 24 zo 7. marca 2019 (Úradný vestník č. 72 z 26. marca 2019, rozšírenie právnej pomoci na hľadané osoby, na ktoré sa vzťahuje konanie na výkon európskeho zatykača), ktorý obsahuje konsolidované znenie týkajúce sa nákladov na právne úkony (**články 74 až 145, predovšetkým spoločné ustanovenia uvedené v článkoch 74 až 89, osobitné ustanovenia o právnej pomoci v občianskych, správnych, audítorských a daňových konaniach uvedené v článkoch 119 až 145**).

V zákone č. 794 z 13. júna 1942, v znení zmien, sa upravujú odmeny advokátov za vedenie občianskych, obchodných, správnych a daňových konaní; poplatky za jednotlivé právne služby sa vyplácajú na základe sadzby schválenej ministerskou vyhláškou č. 585 z roku 1994.

(**Trovy konania**) – Trovy (v širšom zmysle) občianskych a obchodných konaní zahŕňajú trovy konania, ako aj výdavky a poplatky za právne zastupovanie. Trovy konania zahŕňajú fixný poplatok za zápis do registra prípadov a ďalšie výdavkové položky, ktoré môžu vzniknúť (napríklad znalecké posudky a poplatky za kopírovanie dokumentov).
Fixný poplatok uvedený v konsolidovanom znení č. 115 z roku 2002 treba zaplatiť v každom konaní vrátane konkurzného konania a nesporového konania s výnimkou prípadov, ktoré sú podľa zákona výslovne oslobodené od poplatku.
Zaplatenie poplatku sa nevyžaduje predovšetkým v konaní, ktoré sa týka rodinného a osobného stavu dotknutej osoby, ako sa stanovuje v knihe IV Občianskeho súdneho poriadku (napríklad vo veciach rozluky; ustanovení týkajúcich sa maloletých osôb; majetkových vzťahov medzi manželmi; uznania postavenia utečenca), v predbežnom konaní (napríklad zaistenie majetku na účely zabezpečenia dlhov), v katastrálnom konaní, v konaní na výkon doručenia a prepustenia, v konaní o platbách výživného na dieťa, vo všetkých konaniach, ktoré sa týkajú detí (napríklad v konaniach o rodičovských právach a povinnostiach), a v rámci pravidiel týkajúcich sa právomoci a jurisdikcie.
Dôvody prípadného oslobodenia od platenia poplatku musí dotknutý účastník konania primerane uviesť v záveroch písomnosti, ktorou sa začalo konanie.
Zaplatenie fixného poplatku sa nevyžaduje v prípade občianskych žalôb, ktoré sa týkajú kompenzácie v súvislosti s trestným konaním, ak sa návrh týka len odsúdenia páchateľa; ak sa návrh týka kompenzácie (hoci len predbežne), v prípade uznania návrhu treba zaplatiť poplatok. Výška poplatku sa pohybuje v intervale od **62 EUR (najmenší poplatok) do 930 EUR (najvyšší poplatok)** v závislosti od charakteru a hodnoty veci.
(**Platobné povinnosti**) – Každý účastník konania musí uhradiť náklady za vyhotovené procesné písomnosti alebo požiadať o písomnosti potrebné na účely žaloby a zaplatiť za ne, ak sa to vyžaduje v právnych predpisoch alebo ak to nariadi sudca (napríklad v prípade poplatkov za znalecké posudky). Keď je účastník konania oprávnený na právnu pomoc, náklady zaplatí štát.
Fixný poplatok musí zaplatiť účastník konania, ktorý dá podnet na začatie konania, podá prvotné odvolanie alebo vo vykonávacom konaní predloží návrh na prevod alebo predaj.
Hodnota veci sa uvedie v záveroch písomnosti, ktorou sa začalo konanie; od účastníka konania, ktorý zmení návrh, podá protinávrh alebo vstúpi do konania samostatne, a tak zvýši hodnotu veci, sa požaduje, aby zaplatil dodatočný poplatok.
(**Kritérium na určovanie nákladov**) – V súlade so všeobecnou zásadou stanovenou v článku 91 Občianskeho súdneho poriadku sudca v rámci rozsudku nariadi neúspešnému účastníkovi konania, aby nahradil trovy konania, ktoré vznikli úspešnému účastníkovi konania.
So zreteľom na náklady má sudca diskrečnú právomoc; môže nariadiť úplné alebo čiastočné zaplatenie nákladov s prihliadnutím na celkový výsledok sporu. Sudca musí zohľadniť, v akom rozsahu je nárok ako celok opodstatnený. Proti rozhodnutiu možno namietať.
Neúspešný účastník konania musí nahradiť výdavky a odmenu právneho zástupcu úspešného účastníka konania, ako aj všetky sumy zaplatené za znalcov ustanovených súdom a znalcov, ktorých odmenu určil sudca. Neúspešný účastník konania musí zaplatiť aj ďalšie náklady súvisiace s vedením konania, ktoré sa platia súdnemu úradníkovi spolu s poplatkom za oznámenie rozsudku.

## 2 Čo presne je právna pomoc?

V talianskom právnom systéme sa v rámci inštitútu právnej pomoci poskytuje obhajoba občanom s nedostatočnými prostriedkami, ktorých dôvody nie sú zjavne neopodstatnené, ako aj cudzím štátnym príslušníkom, ktorí majú v Taliansku oprávnený pobyt v čase, keď nastane situácia alebo skutočnosť, ktorá je podnetom na začatie súdneho konania, a osobám bez štátnej príslušnosti (článok 119 prezidentského dekrétu č. 115/2002), pričom zahŕňa oslobodenie týchto osôb od platenia určitých nákladov („*spese prenotate a debito*“ alebo súdnych poplatkov platených vopred) a ďalšie náklady uhrádza štát.
V prípade nároku na štátnu pomoc sa určité poplatky neplatia a ďalšie uhrádza štát. Medzi poplatky uhrádzané štátom patrí fixný poplatok, paušálne náklady za oznámenia na úradnú žiadosť, určité poplatky (registračné poplatky, hypotekárne a katastrálne poplatky) a poplatky za vyhotovenie kópií.
Štát vždy uhrádza:
výdavky a odmenu právneho zástupcu;
cestovné náklady a výdavky sudcov, úradníkov a súdnych úradníkov, ktoré súvisia s výkonom ich povinností mimo súdu;
cestovné náklady a výdavky svedkov, súdnych úradníkov a znalcov; nahrádzajú sa aj výdavky znalcov súvisiace s výkonom ich povinností;
náklady za uverejnenie právnych upozornení týkajúcich sa rozhodnutia sudcu;
náklady za oznámenia na úradnú žiadosť;
príspevky na starostlivosť o deti.
Štát má právo na náhradu a v prípade, že mu neúspešný účastník konania peniaze nevráti, štát si môže nárokovať náhradu od účastníka konania oprávneného na právnu pomoc v týchto prípadoch:
keď je príjemca vo veci úspešný alebo v prípade urovnania sporu za predpokladu, že získa aspoň šesťnásobok nákladov, alebo
v prípade ukončenia alebo zrušenia veci.
Osobitné ustanovenia sa týkajú zabezpečenia náhrady v prípade vymazania z registra prípadov alebo v prípade zrušenia v dôsledku nečinnosti účastníkov konania, prípadne v dôsledku nesplnenia právnych požiadaviek.

## 3 Mám právo na právnu pomoc?

V občianskom súdnom konaní a v nesporovom konaní (napríklad v prípade rozluky, starostlivosti o deti alebo rozhodnutí týkajúcich sa rodičovských práv a povinnosti) občania s nedostatočnými prostriedkami majú nárok na právnu pomoc na účely obhajoby, pokiaľ ich dôvody nie sú zjavne neopodstatnené.
K osobám bez štátnej príslušnosti a cudzím štátnym príslušníkom s oprávneným pobytom sa pristupuje rovnako ako k občanom pod podmienkou, že pobyt v Taliansku musí byť oprávnený k dátumu, keď nastala situácia alebo skutočnosť, ktorá je podnetom na začatie súdneho konania. Oprávnené môžu byť aj neziskové organizácie a združenia nevykonávajúce obchodné činnosti; popri charitatívnych neziskových organizáciách a neziskových organizáciách poskytujúcich vzdelávanie chudobným (tieto organizácie spĺňajú požiadavky oprávnenosti v zmysle zákona č. 217/90) teda požiadavky oprávnenosti môžu splniť aj spotrebiteľské organizácie a používatelia uvedení v článku 5 zákona č. 281/98.
V súlade s článkom 76 prezidentského dekrétu č. 115/2002 ročný zdaniteľný príjem (preukázaný najaktuálnejším daňovým priznaním) žiadateľa spĺňajúceho požiadavky oprávnenosti na právnu pomoc nesmie prekročiť 11 493,82 EUR (ministerský dekrét zo 16. januára 2018 uverejnený v Úradnom vestníku č. 49 z 28. februára 2018).
Prahové hodnoty príjmu sa prispôsobujú raz za dva roky prostredníctvom nariadenia ministerstva spravodlivosti po konzultácii s ministerstvom hospodárstva a financií (článok 77 prezidentského dekrétu č. 115/2002), aby sa zohľadnili zmeny indexu spotrebiteľských cien so zreteľom na rodiny manuálne a duševne pracujúcich podľa štatistík talianskeho štatistického úradu (ISTAT) za predchádzajúce dva roky.
Ak dotknutý účastník konania žije s manželom, životným partnerom alebo inými rodinnými príslušníkmi, za príjem sa považuje celkový príjem každého rodinného príslušníka (vrátane žiadateľa) zarobený v danom období.
So zreteľom na osoby žijúce v spoločnej domácnosti, ktorých príjem treba pripočítať k príjmu žiadateľa, v prípade trestného konania sa prahová hodnota príjmu zvyšuje na 1 032,91 EUR na jedného rodinného príslušníka žijúceho v spoločnej domácnosti so žiadateľom.
Treba poznamenať, že rozvodový príspevok, ktorý poberá žiadateľ, treba pripočítať na účely výpočtu sumy uvedenej v článku 76, pokiaľ sa tento príspevok neuhrádza ako jednorazová platba.

Na oprávnenosť na získanie právnej pomoci má vplyv aj príjem z nelegálnych činností, pričom sa objasňuje, že kontroly príjmov nesmú byť automatické, ale musia sa posúdiť osobitné skutočnosti konkrétneho prípadu, aby sa vylúčila každá možnosť pripísania opodstatnenosti neprávoplatnému rozsudku, pretože by sa tým porušila prezumpcia neviny. Odmietnutie poskytnutia pomoci na základe neprávoplatného rozsudku, z ktorého vyplýva možnosť príjmu z nelegálnych činností, teda možno považovať za nezákonné (trestný kasačný súd, štvrtá komora, rozsudok z 20. februára 2013, č. 18591).
Výnimka: V prípade, ktorý sa týka osobných práv, a v konaní, v rámci ktorého záujmy žiadateľa sú v rozpore so záujmami ďalších osôb, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti, sa prihliada len na osobný príjem žiadateľa.
Oprávnenosť na právnu pomoc ostáva v platnosti počas všetkých fáz a stupňov konania; na rozdiel od trestných vecí však v občianskych a správnych veciach neúspešný účastník konania, ktorému bola poskytnutá pomoc, môže využiť právnu pomoc na napadnutie rozsudku len v prípade, ak o ňu opätovne požiada.
Navyše oprávnenosť na právnu pomoc v občianskom súdnom konaní neznamená, že štát zodpovedá za trovy, ktoré klient musí uhradiť úspešnej protistrane, pretože štát uhrádza len výdavky a odmenu právneho zástupcu účastníka konania, ktorému sa poskytla pomoc, so zreteľom na nestabilnú finančnú situáciu tohto účastníka konania a so zreteľom na skutočnosť, že jeho nároky nie sú zjavne neopodstatnené (pozri rozsudok občianskeho kasačného súdu č. 10053 z roku 2012).
Osobitné prípady
Odchylne od prahových hodnôt príjmov stanovených v článku 76 ods. 1 prezidentského dekrétu č. 115/2002 v niektorých prípadoch môžu mať nárok na právnu pomoc aj tieto osoby:
poškodení, proti ktorým boli spáchané trestné činy uvedené v článkoch 572, 583-*bis*, 609-*bis*, 609*quater*, 609-*octies* a 612-*bis* Trestného zákona a v prípade trestných činov spáchaných proti maloletým osobám trestné činy uvedené v článkoch 600, 600-*bis*, 600-*ter*, 600*quinquies*, 601, 602, 609-*quinquies* a 609-*undecies* Trestného zákona, môžu mať nárok na získanie pomoci, a to aj odchylne od prahových hodnôt príjmov stanovených v zákone (článok 76 ods. 4-*ter* );
maloletí cudzinci bez sprievodu, ktorí sú akýmkoľvek spôsobom zapojení do súdneho konania, majú právo byť informovaní o možnosti vymenovať dôveryhodného právneho poradcu, a to aj prostredníctvom ich určeného opatrovníka alebo osoby s rodičovskými právami a povinnosťami v súlade s článkom 3 ods. 1 zákona č. 184 zo 4. mája 1983, v znení zmien, a právo na základe uplatniteľných právnych predpisov požiadať o právnu pomoc počas všetkých fáz a stupňov konania (článok 76 ods. 4-*quater*);
maloleté alebo plnoleté deti, ktoré nie sú finančne sebestačné a stratili rodiča, pretože ho zavraždil manželský partner rodiča (bez ohľadu na to, či prebehla rozluka alebo rozvod), životný partner rodiča (aj v prípade ukončenia registrovaného partnerstva) alebo osoba, ktorá mala dlhodobý intímny vzťah s rodičom zahŕňajúci bývanie v spoločnej domácnosti, môžu mať nárok na právnu pomoc, a to aj odchylne od zákonných prahových hodnôt príjmov, ak túto oprávnenosť v rámci výnimky uplatnia na súvisiace trestné konanie a všetky občianske súdne konania vyplývajúce z daného trestného činu vrátane vykonávacieho konania (článok 76 ods. 4-*quater*);
obete teroristických činov alebo podobných činov, prípadne ich pozostalí (článok 10 ods. 1 zákona č. 206/204).

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Ako už bolo uvedené, v občianskom súdnom konaní a v nesporovom konaní (napríklad v prípade rozluky, starostlivosti o deti alebo rozhodnutí týkajúcich sa rodičovských práv a povinnosti) občania s nedostatočnými prostriedkami majú nárok na právnu pomoc na účely obhajoby, pokiaľ ich dôvody nie sú zjavne neopodstatnené.
Existujú subjektívne dôvody na vylúčenie z dotknutej pomoci:
žiadateľ bol právoplatne odsúdený za trestné činy súvisiace s porušením pravidiel na boj proti znižovaniu dane z príjmov a proti podvodom v oblasti DPH,
žiadateľovi pomáha viacero právnych zástupcov (okrem zástupcu, ktorý bol vymenovaný na účasť v trestnom konaní na diaľku vo veciach, pri ktorých sa uplatňuje zákon č. 11/1998).
Sú však aj ďalšie prípady (okrem už uvedených), keď možno predpokladať, že žiadateľ má dostatočné prostriedky; konkrétne ide o tieto prípady:
prípady, ktoré zahŕňajú prevod pohľadávok a úrokov iných osôb (pokiaľ sa prevodom neuhrádzajú existujúce pohľadávky alebo úroky),
v prípade právoplatného odsúdenia za trestné činy podľa článku 416-*bis* Trestného zákona a článku 291-*quater* konsolidovaného znenia uvedeného v prezidentskom dekréte č. 43 z 23. januára 1973 s obmedzením na zhoršené scenáre v zmysle článku 80 a článku 74 ods. 1 konsolidovaného znenia uvedeného v prezidentskom dekréte č. 309 z 9. októbra 1990 a za trestné činy spáchané na základe zneužitia podmienok stanovených v uvedenom článku 416-*bis* alebo na účely uľahčenia činností združení uvedených v uvedenom článku sa predpokladá, že príjem je vyšší ako stanovené prahové hodnoty. Povoľuje sa však dokázanie opaku (Ústavný súd, rozsudok č. 139 z roku 2010).

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V prípade núdze nie sú stanovené osobitné postupy. Treba však poznamenať, že v súlade s článkom 126 konsolidovaného znenia advokátska komora môže do desiatich dní od predloženia žiadosti alebo od doručenia žiadosti komore v prípade splnenia podmienok predbežne poskytnúť žiadateľovi právnu pomoc vopred.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

V občianskom súdnom konaní môže žiadosť o poskytnutie právnej pomoci predložiť len žiadateľ alebo právny zástupca žiadateľa; žiadosť treba predložiť alebo zaslať advokátskej komore, pričom musí spĺňať náležitosti uvedené v článkoch 79 a 122 konsolidovaného znenia.
Nie je jasné, či sa pri doporučenej zásielke vyžaduje doručenka; preto to nie je podmienkou oprávnenosti, ale závisí to od rozhodnutia žiadateľa.
Formuláre žiadosti sú k dispozícii v kanceláriách advokátskej komory.
Žiadosti o právnu pomoc v občianskom súdnom konaní treba podať v **kancelárii advokátskej komory**, ktorá je príslušná so zreteľom na:
pôsobisko sudcu, ktorý vedie začaté konanie,
pôsobisko sudcu, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, ak konanie ešte prebieha,
pôsobisko sudcu, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, v prípade odvolaní na kasačný súd, štátnu radu alebo Dvor audítorov.
Žiadosť podľa článku 78 prezidentského dekrétu č. 115/2002 je neprípustná, ak nie je podpísaná žiadateľom. Podpis musí byť overený právnym zástupcom alebo spôsobom stanoveným v článku 38 ods. 3 prezidentského dekrétu č. 445 z 28. decembra 2000.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť podpísanú žiadateľom treba podať na obyčajnom (neoznačenom) papieri, pričom treba uviesť (článok 79 uvedeného prezidentského dekrétu):
žiadosť o právnu pomoc,
osobné údaje a daňový kód žiadateľa a členov jeho domácnosti,
výkaz o príjmoch dosiahnutých za predchádzajúci rok (vlastné vyhlásenie),
záväzok oznámiť všetky významné výkyvy v príjmoch, ktoré by mohli ovplyvniť oprávnenosť na pomoc,
či už vo veci prebieha konanie,
dátum najbližšieho pojednávania,

údaje o protistrane a jej miesto pobytu,
skutkové a právne dôvody na posúdenie opodstatnenosti uplatňovaného nároku,
dôkazy (treba priložiť kópie dokumentov, kontaktných údajov, svedeckých výpovedí, znaleckých posudkov a pod.).

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Ako už bolo uvedené, žiadosti o právnu pomoc v občianskom súdnom konaní treba podať v **kancelárii advokátskej komory**, ktorá je príslušná so zreteľom na:
pôsobisko sudcu, ktorý vedie prebiehajúce konanie,
pôsobisko sudcu, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, ak konanie ešte prebieha,
pôsobisko sudcu, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie, v prípade odvolaní na kasačný súd, štátnu radu alebo Dvor audítorov.
V trestnom konaní žiadosti treba predkladať sudcovi, ktorý vedie začaté konanie, pričom sa objasňuje, že ak konanie prebieha na kasačnom súde, príslušný je sudca, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie (články 93 a 96 uvedeného prezidentského dekrétu).
Žiadateľ alebo právny zástupca žiadateľa predloží žiadosť úradníkovi na súde, na ktorom má pôsobisko sudca, ktorý vedie konanie, prípadne možno žiadosť poslať tomuto úradníkovi prostredníctvom doporučenej zásielky.
Ak je žiadateľ zaistený alebo vo väzbe, žiadosti možno predkladať riaditeľovi zariadenia na výkon trestu alebo príslušníkovi justičnej stráže.
Počas pojednávania už nie je možné podávať žiadosti.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Advokátska komora zašle žiadateľovi a sudcovi kópiu dokumentu, v ktorom žiadosti vyhovie, prípadne ju zamietne alebo vyhlási za neprípustnú.
**Po podaní žiadosti advokátska komora:**
**posúdi** opodstatnenosť uplatňovaného nároku a aj to, či sú splnené podmienky oprávnenosti,
do desiatich dní **vydá** jedno z týchto rozhodnutí:
prijatie žiadosti,
neprípustnosť žiadosti,
zamietnutie žiadosti,
**zašle** kópiu rozhodnutia žiadateľovi, príslušnému sudcovi a finančnému úradu na účely overenia uvedeného príjmu.
Keď advokátska komora zamietne žiadosť, alebo ju vyhlási za neprípustnú, možno ju predložiť sudcovi, ktorý vedie konanie vo veci, a ten prijme rozhodnutie formou uznesenia. Lehota je povinná.
Po dokončení kontrol sudca vydá odôvodnené uznesenie, v ktorom vyhlási žiadosť za neprípustnú, prípadne rozhodne o prijatí žiadosti, alebo o jej zamietnutí.
Súdny úradník oznámi žiadateľovi, že bolo vydané uznesenie.
V trestnom konaní však sudca musí vydať uznesenie do desiatich dní odo dňa predloženia alebo prijatia žiadosti.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

-

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Žiadatelia, ktorým bola priznaná právna pomoc, môžu vymenovať právneho zástupcu zo zoznamov právnych zástupcov poskytujúcich právnu pomoc, ktoré vypracovali advokátske komory obvodu odvolacieho súdu podľa pôsobiska sudcu, ktorý má právomoc rozhodovať vo veci samej, prípadne podľa pôsobiska sudcu, ktorý vedie začaté konanie.
Ak to povoľuje zákon, žiadatelia, ktorým bola priznaná právna pomoc, môžu vymenovať aj znalcov.
Ak sa konanie vo veci koná na kasačnom súde, právny zástupca sa vyberie zo zoznamov, ktoré vypracovali advokátske komory obvodu odvolacieho súdu podľa pôsobiska sudcu, ktorý vydal napadnuté rozhodnutie.
V zozname právnych zástupcov sú uvedení odborníci, ktorí požiadali o zaradenie do tohto zoznamu, pričom majú potrebné kvalifikácie na zabezpečenie obhajoby.
Advokátska komora rozhoduje o zaradení právnych zástupcov do zoznamu na základe ich spôsobilostí, odborných skúseností v trvaní najmenej šesť rokov, ako aj na základe toho, že proti nim neboli prijaté disciplinárne opatrenia.
Právnych zástupcov možno kedykoľvek vymazať zo zoznamu. Zoznam sa každoročne aktualizuje a je sprístupnený verejnosti vo všetkých súdnych kanceláriách v obvode.
Právni zástupcovia zastupujúci účastníka konania, ktorému bola priznaná pomoc, musia požiadať o oznámenie o zastavení konania v prípade výmazu zo zoznamu prípadov z dôvodu nečinnosti účastníkov konania (v zmysle článku 309 Občianskeho súdneho poriadku). V prípade nesplnenia tejto povinnosti hrozí disciplinárny postih.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Príjemcovia právnej pomoci (článok 107 uvedeného prezidentského dekrétu) sú oslobodení od platenia určitých trov, zatiaľ čo ďalšie trovy platí štát, ako sa stanovuje v článku 131 prezidentského dekrétu č. 115/2002. Pomoc pokrýva všetky trovy konania požadované zákonom vrátane vymenovania znalcov, ktorí konajú v prospech žiadateľa. Právna pomoc sa však nevzťahuje na trovy súvisiace s mimosúdnymi konzultáciami.
Výdavky a odmenu právneho zástupcu žiadateľa vypláca sudca na konci jednotlivých fáz alebo stupňov konania a v každom prípade pri skončení vymenovania.
Výdavky a odmena sa vyplácajú aj asistentovi sudcu a všetkým znalcom, ktorí konajú v prospech žiadateľa.
Príjemcovi a zúčastneným stranám vrátane prokurátora sa oznámi vydanie platobného príkazu; platobný príkaz možno napadnúť.
Právny zástupca žiadateľa, asistent sudcu a znalci, ktorí konajú v prospech žiadateľa, nesmú od klienta požadovať ani prijímať žiadnu odmenu ani kompenzáciu okrem tých, ktoré sú stanovené v zákone. Všetky dohody uzavreté v rozpore s týmto ustanovením sú neplatné a každé porušenie tohto zákazu predstavuje vážny disciplinárny priestupok.
V prípade občianskoprávnej žaloby podanej v súvislosti s trestným konaním trovy konania upravuje článok 108 konsolidovaného znenia. Vo všeobecnosti však v rámci oprávnenosti na právnu pomoc získava príjemca rovnaké oprávnenia ako v prípade všeobecných pravidiel.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

V pravidlách právnej pomoci sa nestanovuje čiastočná pomoc.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Oprávnenosť sa vzťahuje na všetky stupne a fázy konania a na všetky odvodené alebo inak súvisiace postupy (ako je výkon).
Ak však účastník konania, ktorému bola poskytnutá pomoc, v konaní neuspeje, nesmie využiť právnu pomoc na napadnutie rozhodnutia okrem nárokov na náhradu škody v súvislosti s trestným konaním.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa počas konania zmení príjem príjemcu a táto zmena má vplyv na oprávnenosť na právnu pomoc, sudca, ktorý vedie konanie, pomoc zastaví.
Sudca, ktorý vedie konanie, môže právnu pomoc kedykoľvek zastaviť, ak sa ukáže, že neboli splnené kritériá oprávnenosti alebo že dotknutý účastník konania konal alebo reagoval so zlým úmyslom, alebo sa dopustil hrubej nedbanlivosti.
Zastavenie pomoci nadobúda účinnosť od chvíle potvrdenia zmeny príjmu, ale v iných prípadoch je retroaktívne, pričom sa požaduje vrátenie súm zaplatených štátom.
Ak sa zistí, že boli predložené nepravdivé vyhlásenia, finančný úrad požiada o zastavenie pomoci a postúpi dôkazy prokurátorovi, ktorý zodpovedá za začatie prípadného trestného konania.
Na žiadosť súdnych orgánov alebo na podnet finančných úradov možno počas konania zopakovať kontroly s cieľom potvrdiť, že aj naďalej sú splnené kritériá oprávnenosti.
V prípade vyhotovenia nepravdivých vyhlásení o príjme hrozí trest odňatia slobody na jeden až päť rokov a finančná pokuta vo výške 309,87 EUR až 1 549,37 EUR. Trest alebo pokuta sa zvýšia, ak v dôsledku nepravdivého vyhlásenia bola žiadateľovi poskytnutá právna pomoc, prípadne ak bolo rozhodnuté o pokračovaní právnej pomoci.
Keď je páchateľ odsúdený, vedie to k retroaktívnemu zastaveniu pomoci, pričom sa od páchateľa vymáhajú sumy zaplatené štátom (pozri článok 136 uvedeného prezidentského dekrétu).

### 16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?

Keď príslušná advokátska komora zamietne žiadosť o právnu pomoc, alebo ju vyhlási za neprípustnú, žiadateľ ju môže opätovne predložiť sudcovi, ktorý vedie konanie vo veci, a ten prijme rozhodnutie formou uznesenia.
So zreteľom na trestné konanie sa však v článku 99 prezidentského dekrétu stanovuje, že žiadateľ alebo právny zástupca žiadateľa môže podať odvolanie predsedovi súdu alebo odvolacieho súdu, na ktorom pracuje sudca, ktorý zamietol žiadosť, a to do 20 dní od oznámenia o zamietnutí žiadosti.

Posledná aktualizácia: 06/12/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku lv bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.
Nová verzia bola zatiaľ preložená do týchto jazykov: en.

## Právna pomoc - Lotyšsko

### 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Trovy súdneho konania podľa Občianskeho súdneho poriadku zahŕňajú:
I. súdne trovy a
II. náklady súvisiace s konaním.
Súdne trovy a náklady súvisiace s konaním sa stanovujú s cieľom:
čiastočne kompenzovať výdavky, ktoré vznikli štátu pri financovaní práce súdov,
kompenzovať výdavky účastníka konania, v prospech ktorého bol vynesený rozsudok,
podporovať dobrovoľné plnenie záväzkov dlžníkmi.
Informácie o tom, kde možno zaplatiť súdne trovy, získate v podateľni každého súdu.
Doplnkovú pohľadávku k rozhodnutiu o trovách konania môže prihlásiť osoba, ktorej sa rozhodnutie týka.
SÚDNE TROVY zahŕňajú:
štátny poplatok (valsts nodeva),
administratívny poplatok (kancelejas nodeva),
náklady spojené s preskúmaním veci.
Podľa článku 34 Občianskeho súdneho poriadku sa za každý návrh predložený na súde platí určitý štátny poplatok bez ohľadu na to, či ide o pôvodný návrh alebo protinávrh, žiadosť predloženú treťou stranou vo veci, ktorá sa už prerokúva, a s nezávislým nárokom týkajúcim sa predmetu sporu, žiadosť v osobitnom rozhodovacom konaní alebo iné žiadosti uvedené v tomto článku. V prípade návrhu na rozvod, ak má navrhovateľ neplnoleté nezaopatrené dieťa, sudca na žiadosť navrhovateľa odloží platbu štátneho poplatku alebo povolí jeho úhradu v splátkach.
Podľa článku 38 Občianskeho súdneho poriadku sa administratívny poplatok uplatňuje na:
vydanie overenej kópie dokumentu vo veci a opätovné vydanie súdneho rozsudku alebo rozhodnutia,
vydanie vyhlásenia,
vydanie rovnopisu písomného exekučného titulu,
potvrdenie o nadobudnutí účinnosti rozhodnutia súdu, ak sa toto rozhodnutie predkladá zahraničnému orgánu,
predvolanie svedkov.
Podľa článku 39 Občianskeho súdneho poriadku výdavky súvisiace s konaním zahŕňajú:
sumy, ktoré sa majú uhradiť svedkom a znalcom,
výdavky spojené s vypočutím svedkov alebo vykonaním obhliadky na mieste,
výdavky spojené s vyhľadaním odporcu,
výdavky spojené s výkonom rozsudku,
výdavky spojené s doručovaním, vydávaním a prekladom súdnych predvolaní a iných súdnych písomností,
náklady súvisiace so zverejnením oznamov v novinách,
poplatky spojené so zabezpečením pohľadávky.
Oslobodenie od súdnych trov:
V zákone sa uvádzajú osoby, ktoré sú oslobodené od platenia súdnych trov (článok 43 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku) vrátane osôb, ktorým sa poskytuje právna pomoc financovaná štátom.
V ostatných prípadoch môže účastník konania požiadať súd o úplné alebo čiastočné oslobodenie od súdnych trov na základe svojej finančnej situácie, pričom musí predložiť relevantný dôkaz.
Súd alebo sudca posúdi žiadosť a udelí úplnú alebo čiastočnú výnimku z povinnosti zaplatiť súdne trovy do vnútroštátneho rozpočtu, pričom zohľadní finančnú situáciu žiadateľa.

Úhrada súdnych trov:
Účty na úhradu štátnych poplatkov, administratívnych poplatkov a výdavkov na rozhodovacie konanie sú uvedené na portáli v časti „Štátne poplatky a účty súdov“ (Valsts nodevas un tiesu konti).
Náhrada súdnych trov:
Účastníkovi konania, v prospech ktorého bol rozsudok vynesený, je priznaná náhrada všetkých súdnych trov od protistrany.
Ak bol nárok čiastočne uspokojený, náhrada súdnych trov je priznaná navrhovateľovi v pomere k časti nárokov, ktoré boli uspokojené, a odporcovi v pomere k časti nárokov, ktoré boli zamietnuté.
Ak navrhovateľ stiahne svoj nárok, musí nahradiť súdne trovy, ktoré vznikli odporcovi. V takom prípade odporca nemusí nahradiť súdne trovy navrhovateľa.
Ak však navrhovateľ stiahne svoje nároky z dôvodu, že ich odporca dobrovoľne uspokojil po ich predložení, súd na žiadosť navrhovateľa nariadi odporcovi, aby nahradil súdne trovy, ktoré zaplatil navrhovateľ.
Ak je navrhovateľ oslobodený od platenia súdnych trov, odporcovi sa nariadi uhradiť do vnútroštátneho rozpočtu súdne trovy navrhovateľa v pomere k časti nároku, ktorá bola uspokojená.
Ak je nárok zamietnutý, ponechaný bez ďalšej akcie alebo navrhovateľ nárok stiahne, navrhovateľovi sa nariadi, aby zaplatil do vnútroštátneho rozpočtu súdne trovy, ktoré neboli zaplatené vopred. Ak si však navrhovateľ neuplatní nárok z dôvodu, že odporca ho dobrovoľne uspokojil po podaní žaloby, odporcovi sa nariadi zaplatiť súdne trovy do vnútroštátneho rozpočtu.
Ak bol nárok čiastočne uspokojený, ale odporca je oslobodený od platenia súdnych trov, trovy musí zaplatiť navrhovateľ, ktorý nie je oslobodený od platenia súdnych trov, a to v pomere k výške nároku, ktorý bol zamietnutý.
Ak sú obaja účastníci konania oslobodení od platenia súdnych trov, náklady znáša štát.
Súd alebo sudca môže odložiť platenie súdnych trov alebo povoliť platbu v splátkach, pričom zohľadní finančnú situáciu účastníka konania.
Náhrada štátneho poplatku:
Informácie o dôvodoch a postupe náhrady štátneho poplatku sú uvedené na portáli v časti „Náhrada poplatkov“ (nodevu atmaksa).
II. NÁKLADY SÚVISIACE S KONANÍM sú:
odmeny advokátov,
náklady spojené s cestovaním na súdne pojednávania,
náklady spojené so zhromažďovaním dôkazov,
náklady na právnu pomoc financovanú štátom (uplatniteľné na konania začaté po 1. marci 2016),
náklady na pomoc tlmočníka na súdnom pojednávaní.
Náhrada nákladov súvisiacich s konaním:
Náklady súvisiace s konaním sa nahrádzajú vo výške stanovenej zákonom.
Odporcovi sa nariadi zaplatiť náklady súvisiace s konaním, ktoré vznikli navrhovateľovi, ak bol nárok navrhovateľa úplne alebo čiastočne uspokojený alebo ak navrhovateľ stiahne svoje nároky z dôvodu, že ich odporca dobrovoľne uspokojil po podaní žaloby.
Ak je nárok zamietnutý, súd nariadi navrhovateľovi, aby nahradil náklady odporcu súvisiace s konaním.
Ak je účastník konania, ktorý je zodpovedný za zaplatenie nákladov na právnu pomoc financovanú štátom, oslobodený od platenia súdnych trov, náklady súvisiace s poskytnutím právnej pomoci financovanej štátom znáša štát.

## 2 Čo presne je právna pomoc?

Právna pomoc financovaná štátom je pomoc pri riešení právnej záležitosti mimosúdnou alebo súdnou cestou s cieľom obhájiť porušené alebo sporné práva osoby alebo jej záujmy chránené zákonom, a to v prípadoch, spôsobmi a v rozsahu, ktoré sú stanovené zákonom o právnej pomoci financovanej štátom.
Pomoc financovaná štátom sa vzťahuje na právne poradenstvo, vypracovanie procesných písomností a zastupovanie na súde.

## 3 Mám právo na právnu pomoc?

Právnu pomoc financovanú štátom môžu získať tieto osoby:
osoba, ktorá má postavenie osoby s nízkym príjmom alebo osoby v núdzi – príslušné potvrdenia vydávajú miestne sociálne služby;
osoba, ktorá sa nečakane ocitne v takej situácii a finančných pomeroch, ktoré jej bránia v zabezpečení ochrany jej práv (prírodné katastrofy, vyššia moc alebo iné okolnosti mimo jej kontroly) – musí predložiť príslušné informácie a dôkaz;
osoba, ktorá je úplne závislá od štátu alebo miestnych orgánov – príslušné informácie musí predložiť štát alebo orgán miestnej samosprávy na žiadosť osoby alebo správneho orgánu pre právnu pomoc.
Právnu pomoc čiastočne financovanú štátom so spoluúčasťou žiadateľa, ako aj pomoc advokáta v určitých druhoch občianskoprávnych konaní (veci, ktorých predmetom je zrušenie rozhodnutia valného zhromaždenia akcionárov, veci týkajúce sa sporov vyplývajúcich zo zmluvného práva, ak výška nároku presahuje 150 000 EUR, a veci, ktorých predmetom je ochrana obchodného tajomstva pred neoprávneným nadobudnutím, použitím alebo zverejnením) možno poskytnúť osobám, ktoré spĺňajú tieto kritériá:
príjem žiadateľa nepresahuje minimálnu mesačnú mzdu v Lotyšsku;
finančná situácia žiadateľa ho oprávňuje na získanie právnej pomoci.
Oznamovatelia nekalých praktík majú nárok na právnu pomoc financovanú štátom bez ohľadu na ich finančnú situáciu.
Finančná situácia a výška príjmu osoby, ktorá potrebuje právnu pomoc v cezhraničnom spore a ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v jednom z členských štátov EÚ, sa považujú za oprávnené na získanie právnej pomoci pri rozhodovaní o spore v Lotyšsku, ak v deň žiadosti o právnu pomoc priemerný mesačný príjem tejto osoby za predchádzajúce tri mesiace neprekročil 50 % minimálnej mesačnej mzdy v Lotyšsku, pričom musia byť splnené aj ďalšie platné regulačné podmienky.

## 4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Právna pomoc financovaná štátom sa poskytuje na riešenie odôvodnených občianskych sporov a občianskoprávnych vecí na súde až do nadobudnutia účinnosti konečného rozsudku s výnimkou napríklad:
vecí, ktoré sa týkajú nároku priamo súvisiaceho s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou žiadateľa alebo s činnosťou nezávislého odborníka;
vecí, ktoré sa týkajú colných alebo daňových záležitostí;
vecí, ktoré sa týkajú nároku súvisiaceho s porušením cti a dôstojnosti;
vecí, ktoré sa týkajú nápravy nemajetkovej ujmy, s výnimkou vecí, v ktorých sa poskytnutie právnej pomoci týka žiadosti o nápravu nemajetkovej ujmy spôsobenej obeti v dôsledku trestného činu;
sporov, o ktorých sa rozhoduje na rozhodcovskom súde alebo prostredníctvom iných alternatívnych mechanizmov urovnávania sporov;
vecí, ktoré sa týkajú nároku súvisiaceho s luxusnými predmetmi alebo luxusnými službami;
nákladov na právnu pomoc, ktoré sú neprimerane vysoké vzhľadom na výšku nároku.

## 5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Žiadateľ musí predložiť vyplnenú žiadosť o právnu pomoc (formulár žiadosti) správnemu orgánu pre právnu pomoc spolu s kópiami podporných dokladov k informáciám uvedeným v žiadosti (doklady preukazujúce nárok na poskytnutie právnej pomoci financovanej štátom a doklady opisujúce povahu občianskeho sporu a súvisiaceho konania). Dokumenty sa musia predložiť správnemu orgánu pre právnu pomoc osobne, poštou alebo e-mailom na adresu pasts@jpa.gov.lv s použitím elektronického podpisu s časovou pečiatkou.
Správny orgán pre právnu pomoc preskúma žiadosť a rozhodne o poskytnutí právnej pomoci alebo zamietnutí žiadosti do 21 dní od prijatia žiadosti alebo do 14 dní od prijatia žiadosti, ak sa vec týka práv dieťaťa.
Ak sú potrebné ďalšie informácie, lehota na rozhodnutie sa posunie až do získania potrebných informácií alebo do uplynutia lehoty na ich predloženie.
Pri prijímaní rozhodnutia o poskytnutí právnej pomoci správny orgán pre právnu pomoc vymenuje poskytovateľa právnej pomoci, ktorý uzavrel so správnym orgánom zmluvu o poskytovaní právnej pomoci.
V rozhodnutí o poskytnutí právnej pomoci sa uvádza poskytovateľ a miesto a čas poskytnutia právnej pomoci.
Žiadateľ dostane písomné oznámenie o rozhodnutí poskytnúť právnu pomoc alebo o zamietnutí žiadosti, a to poštou alebo elektronickou správou zaslanou na adresu uvedenú v žiadosti; žiadateľ si môže oznámenie prevziať aj osobne v kancelárii správneho orgánu pre právnu pomoc.
Proti rozhodnutiu správneho orgánu pre právnu pomoc sa možno odvolať na ministerstve spravodlivosti a proti rozhodnutiu ministerstva spravodlivosti sa možno odvolať na správnom súde.
V prípadoch týkajúcich sa poskytnutia právnej pomoci čiastočne financovanej štátom (t. j. pomoci advokáta pri určitých druhoch občianskoprávnych konaní) správny orgán pre právnu pomoc prijme rozhodnutie do jedného mesiaca odo dňa doručenia žiadosti o právnu pomoc a v rozhodnutí uvedie rozsah právnej pomoci a lehotu, do ktorej sa musí uskutočniť platba za právnu pomoc. Po prijatí platby sa do siedmich dní vypracuje pridelenie pre poskytovateľa právnej pomoci o poskytnutí právnej pomoci financovanej štátom. Ak nebola prijatá žiadna platba za poskytnutie právnej pomoci, správny orgán pre právnu pomoc prijme rozhodnutie o ukončení poskytovania právnej pomoci.
Ak osoba, ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v členskom štáte EÚ, žiada o právnu pomoc v cezhraničnom spore a cezhraničný spor sa rozhoduje v Lotyšsku, správny orgán pre právnu pomoc dostane príslušnú žiadosť v rámci cezhraničného sporu, ktorú zašle príslušný orgán druhého členského štátu EÚ alebo žiadateľ, a posúdi ju v súlade s postupom stanoveným v zákone o právnej pomoci financovanej štátom. Ak sa o cezhraničnom spore rozhoduje mimo Lotyšska, osoba, ktorá má obvyklý pobyt alebo domicil v členskom štáte EÚ, predloží príslušnú žiadosť správnemu orgánu pre právnu pomoc (formulár žiadosti je k dispozícii na adrese https://e-justice.europa.eu/157/sk/legal_aid_forms). V takýchto prípadoch zašle správny orgán pre právnu pomoc vyplnený formulár na postúpenie žiadosti o právnu pomoc a súvisiacich dokumentov príslušnému orgánu dotknutého členského štátu EÚ do siedmich dní od prijatia všetkých prekladov.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom je k dispozícii:
na webovom sídle správneho orgánu pre právnu pomoc https://www.jpa.gov.lv/ v časti „Služby“ (Pakalpojumi);
v kancelárii správneho orgánu pre právnu pomoc (Pils laukums 4, Riga);
v kanceláriách miestnych orgánov v lotyšských mestách a obciach, kde má žiadateľ prihlásené miesto pobytu alebo kde sa oprávnene zdržiava.
Formulár žiadosti o právnu pomoc v inom členskom štáte Európskej únie (v cezhraničnom spore) je k dispozícii na Európskom portáli elektronickej justície v časti „Online formuláre“.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

K formuláru žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom musia byť priložené tieto dokumenty:
kópia dokladu preukazujúceho, že žiadateľ má nárok na právnu pomoc, napr. potvrdenie o tom, že má postavenie osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom (alebo iný doklad, ktorý dokazuje, že žiadateľ má nárok na právnu pomoc financovanú štátom);
kópie dokumentov opisujúcich povahu sporu, konanie vo veci atď. (napr. dohoda, súdne predvolanie, rozhodnutie súdu pre rodinné záležitosti).
Informácie o podmienkach a postupoch poskytovania právnej pomoci financovanej štátom v iných kategóriách prípadov sú k dispozícii na adrese: https://jpa.gov.lv/ (webové sídlo správneho orgánu pre právnu pomoc, v lotyštine) alebo https://jpa.gov.lv/par-mums-eng (webové sídlo správneho orgánu pre právnu pomoc, v angličtine).

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Adresa správneho orgánu pre právnu pomoc: Pils laukums 4, Riga, LV-1050.
E-mail: pasts@jpa.gov.lv
Bezplatná informačná linka: +371 80001801 (informácie o službách poskytovaných správnym orgánom pre právnu pomoc a o vypĺňaní formulárov).

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Na právnu pomoc financovanú štátom majú nárok ľudia s postavením osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom, ľudia, ktorí sú úplne závislí od štátu alebo miestnej samosprávy, a ľudia, ktorí sa nečakane ocitli v takej situácii a finančných pomeroch, ktoré im bránia v zabezpečení ochrany ich práv.
Právna pomoc financovaná štátom sa poskytuje v mimosúdnych a súdnych občianskoprávnych veciach (vrátane cezhraničných sporov), v odvolacích konaniach v správnych prípadoch týkajúcich sa poskytnutia azylu alebo v odvolaniach proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na odsun alebo proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na nútené vyhostenie.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Žiadateľ musí predložiť vyplnenú žiadosť o právnu pomoc (formulár žiadosti) správnemu orgánu pre právnu pomoc spolu s kópiami podporných dokladov k informáciám uvedeným v žiadosti (doklady preukazujúce nárok na poskytnutie právnej pomoci financovanej štátom a doklady opisujúce povahu občianskeho sporu a súvisiaceho konania). Dokumenty sa musia predložiť správnemu orgánu pre právnu pomoc osobne, poštou alebo e-mailom na adresu pasts@jpa.gov.lv s použitím elektronického podpisu s časovou pečiatkou.
**Aby vám mohla byť poskytnutá právna pomoc financovaná štátom, musíte správnemu orgánu pre právnu pomoc predložiť tieto dokumenty:**
1. vyplnený formulár žiadosti o právnu pomoc financovanú štátom spolu s kópiou dokladu preukazujúceho nárok na právnu pomoc, napr. potvrdenie o postavení osoby v núdzi alebo osoby s nízkym príjmom;
2. kópie dokumentov opisujúcich povahu sporu, konania vo veci atď.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Správny orgán pre právnu pomoc na účely poskytovania právnej pomoci uzatvára zmluvy s poskytovateľmi právnej pomoci. Pri rozhodovaní o poskytnutí právnej pomoci správny orgán pre právnu pomoc pridelí danú vec poskytovateľovi právnej pomoci.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Fyzická osoba musí sama zaplatiť trovy konania, pokiaľ sa neuplatňujú výnimky.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Náklady nad rámec právnej pomoci musí uhradiť žiadateľ.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

**Správny orgán pre právnu pomoc poskytuje štátom garantovanú právnu pomoc v týchto prípadoch:**

1. v konaní na Ústavnom súde sa právna pomoc poskytuje osobe podávajúcej ústavnú sťažnosť, v súvislosti s ktorou Ústavný súd prijal rozhodnutie nezačať konanie výlučne na základe chýbajúcich právnych dôvodov alebo ich zjavnej nedostatočnosti na podporu podania;
2. v občianskoprávnych veciach (s výnimkou vecí, ktoré sa týkajú colných alebo daňových záležitostí, porušenia cti a dôstojnosti, vecí, ktoré priamo súvisia s obchodnou alebo podnikateľskou činnosťou žiadateľa alebo s činnosťou nezávislého odborníka atď.);
3. v správnych veciach:
v odvolacom konaní v prípadoch týkajúcich sa poskytnutia azylu,
v odvolaniach proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na odsun alebo proti rozhodnutiam týkajúcim sa sporných príkazov na nútené vyhostenie,
v odvolaniach proti rozhodnutiu súdu pre rodinné záležitosti v súvislosti s ochranou práv a oprávnených záujmov dieťaťa,
v správnych prípadoch, keď súd (sudca) prijal rozhodnutie poskytnúť právnu pomoc financovanú štátom vzhľadom na zložitosť prípadu a finančnú situáciu fyzickej osoby.
Právna pomoc *čiastočne* financovaná štátom môže byť poskytnutá na pomoc advokáta v osobitných druhoch občianskoprávnych vecí:
vo veciach, ktorých predmetom je zrušenie rozhodnutia valného zhromaždenia spoločníkov alebo akcionárov kapitálovej spoločnosti,
vo veciach týkajúcich sa sporov vyplývajúcich zo zmluvného práva, ak výška nároku presahuje 150 000 EUR,
vo veciach, ktorých predmetom je ochrana obchodného tajomstva pred neoprávneným nadobudnutím, použitím alebo zverejnením.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak žiadateľ nepotrebuje poskytnutú právnu pomoc, môže svoju žiadosť o právnu pomoc stiahnuť pred ukončením konania, a to príslušným oznámením správnemu orgánu pre právnu pomoc.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Proti rozhodnutiu správneho orgánu pre právnu pomoc o poskytnutí alebo zamietnutí právnej pomoci možno podať odvolanie v súlade s postupom stanoveným v zákone o správnom konaní.

Posledná aktualizácia: 25/05/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Litva

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Náklady na sekundárnu právnu pomoc (*antrinė teisinė pagalba*) sú náklady, od ktorých je žiadateľ oslobodený, konkrétne: trovy občianskeho súdneho konania, trovy konania na ústavnom súde, trovy správneho konania, trovy súdneho konania vo veciach priestupkov, náklady súvisiace s pojednávaním v občianskoprávnom spore vznesenom v trestnej veci, náklady na obhajobu a zastupovanie v konaní (vrátane odvolacieho a kasačného konania bez ohľadu na to, kto ich iniciuje), trovy exekučného konania uvedené v Pokynoch na výkon rozhodnutí, ktoré schválil minister spravodlivosti, a náklady súvisiace s prípravou procesných písomností, zhromažďovaním dôkazov, prekladom a zastupovaním v rámci predbežných mimosúdnych postupov urovnávania sporov, ak je takýto postup stanovený zákonom alebo rozhodnutím súdu. Uhrádzajú sa aj cestovné náklady, ak je prítomnosť žiadateľa povinná podľa zákona alebo uznaná súdom.
V cezhraničných sporoch v občianskych a obchodných veciach sa štátom garantovaná právna pomoc vzťahuje na:
náklady na tlmočenie;
náklady na preklad žiadosti o právnu pomoc a sprievodných dokladov;
náklady na preklad základných procesných písomností požadovaných súdom alebo príslušným orgánom a predkladaných žiadateľom;
cestovné náklady, ktoré má znášať žiadateľ, ak sa od osôb spojených s prípadom žiadateľa vyžaduje, aby boli prítomné na súde podľa litovského práva alebo súdneho rozhodnutia, a súd rozhodne, že tieto osoby nemôžu byť vypočuté k spokojnosti súdu akýmkoľvek iným spôsobom.
V cezhraničných sporoch, v ktorých má žiadateľ bydlisko alebo prevažný pobyt v Litovskej republike, štátom garantovaná právna pomoc sa vzťahuje na náklady súvisiace s:
právnou pomocou poskytnutou v Litve predtým, ako bola žiadosť o právnu pomoc prijatá v inom členskom štáte Európskej únie, v ktorom sa vec prejednáva alebo sa má vykonať rozsudok;
prekladom žiadosti o právnu pomoc a podporných dokumentov.
Ak máte nárok na sekundárnu právnu pomoc financovanú štátom v plnom rozsahu, ste oslobodení od platenia týchto nákladov. Ak máte nárok len na čiastočnú právnu pomoc, mali by ste sami uhradiť zvyšok nákladov.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Primárna právna pomoc (*pirminė teisinė pagalba*), sekundárna právna pomoc (*antrinė teisinė pagalba*) a štátom garantovaná mimosúdna mediácia (*valstybės užtikrinama neteisminė mediacija*) sa poskytujú v súlade s postupom stanoveným v zákone Litovskej republiky o štátom garantovanej právnej pomoci (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*).
O primárnu právnu pomoc by ste mali požiadať, ak potrebujete právne informácie, právne poradenstvo, prípravu dokumentov pre štátne alebo obecné orgány, pomoc pri mimosúdnom urovnávaní sporov alebo prípravu dohody o urovnaní. Poskytovatelia primárnej právnej pomoci vypracúvajú aj návrhy na rozvod dohodou, dohody o rozvode, návrhy na vydanie súdneho príkazu, námietky proti návrhom veriteľov, žiadosti o súhlas súdu s tým, aby bol nehnuteľný majetok predaný alebo zaťažený hypotékou, žiadosti o súhlas súdu s prijatím dedičstva a žiadosti o predchádzajúci súhlas s uzatvorením transakcií týkajúcich sa majetku osoby, ktorá je právne nespôsobilá alebo má obmedzenú právnu spôsobilosť v určitej oblasti.
Primárna právna pomoc je k dispozícii v každej litovskej obci.
O sekundárnu právnu pomoc by ste mali požiadať, ak potrebujete prípravu procesných písomností, obhajobu alebo zastupovanie právnikom v súdnom konaní vrátane exekučného konania, zastupovanie počas predbežnej mimosúdnej fázy sporu, ak sa takýto postup vyžaduje podľa zákona alebo súdneho rozhodnutia, alebo oslobodenie od platenia advokátskych poplatkov, trov konania a iných nákladov.
O štátom garantovanú mimosúdnu mediáciu by ste mali požiadať, ak sa usilujete o urovnanie občianskoprávneho sporu formou zmieru.
Rozhodnutia o poskytnutí sekundárnej právnej pomoci alebo štátom garantovanej mimosúdnej mediácie prijíma útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc (*Valstybės garantuojamos teisinės pagalbos tarnyba*).
Všetky informácie o štátom garantovanej právnej pomoci nájdete na webovom sídle **Informačného systému služieb právnej pomoci (*Teisinės pagalbos paslaugų informacinės sistemos* – TEISIS)**: https://teisis.lt/external/home/main.

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

Primárna právna pomoc sa poskytuje litovským občanom, občanom členských štátov Európskej únie, osobám oprávneným na pobyt v Litve alebo v inom členskom štáte Európskej únie a osobám oprávneným na takúto pomoc podľa medzinárodných dohôd, ktorých je Litva zmluvnou stranou. Všetky uvedené osoby majú nárok na bezplatnú hodinovú konzultáciu o ich záležitosti bez ohľadu na ich finančnú situáciu.
Poskytovatelia primárnej právnej pomoci poskytnú poradenstvo týkajúce sa urovnania sporu mimosúdnou cestou, informácie o právnom systéme, zákonoch a iných právnych aktoch, pomôžu vypracovať dohodu o urovnaní, vyplniť žiadosť o sekundárnu právnu pomoc, ak je potrebná, alebo pripraviť procesné písomnosti stanovené zákonom. Primárna právna pomoc sa zamietne, ak: nároky žiadateľa sú zjavne neopodstatnené; žiadateľovi už bolo poskytnuté rozsiahle poradenstvo v tej istej veci; je jasné, že žiadateľ je schopný získať poradenstvo advokáta bez štátom garantovanej právnej pomoci; žiadosť sa netýka vlastných práv a oprávnených záujmov žiadateľa s výnimkou prípadov zastupovania stanovených zákonom; dochádza k zneužitiu štátom garantovanej právnej pomoci alebo hmotných či procesných práv.
Sekundárna právna pomoc sa poskytuje tej istej skupine osôb, ale posudzuje sa pri nej osobný (alebo rodinný) majetok a výška osobného príjmu.
Sekundárna právna pomoc sa môže poskytnúť osobám, ktorých osobný (alebo rodinný) majetok a osobný ročný príjem za posledných 12 mesiacov nepresahujú normatívne úrovne stanovené litovskou vládou na získanie právnej pomoci. Treba poznamenať, že osoby, ktoré žiadajú o sekundárnu právnu pomoc, musia poskytnúť podrobné údaje o svojom hnuteľnom a nehnuteľnom majetku, ako aj o majetku svojej manželky/manžela.
Bez ohľadu na osobný (alebo rodinný) majetok alebo osobný ročný príjem môžu bezplatnú sekundárnu právnu pomoc dostať napríklad: obete trestných činov; príjemcovia dávok sociálneho zabezpečenia; osoby, ktoré majú ťažkú úroveň zdravotného postihnutia alebo sú uznané za práceneschopné alebo dosiahli vek odchodu do dôchodku a ktorým bola uznaná vysoká úroveň špeciálnych potrieb podľa postupu stanoveného zákonom; a iné osoby uvedené v článku 12 zákona o štátom garantovanej právnej pomoci.
Sekundárna právna pomoc sa zamietne, ak: nároky žiadateľa sú zjavne neopodstatnené; zastupovanie v danej veci nie je realizovateľné; žiadateľ si uplatňuje nárok na nemateriálnu škodu v súvislosti s poškodením dobrého mena, ale nevznikla žiadna materiálna škoda; žiadosť sa týka nároku vyplývajúceho priamo z obchodnej alebo samostatnej zárobkovej činnosti žiadateľa; žiadateľ je schopný získať prístup k požadovaným právnym službám bez použitia štátom garantovanej právnej pomoci; žiadosť sa netýka porušenia vlastných práv žiadateľa s výnimkou prípadov zastupovania stanovených zákonom; nárok, v súvislosti s ktorým sa žiada o sekundárnu právnu pomoc, bola postúpená žiadateľovi s cieľom získať štátom garantovanú právnu pomoc; žiadateľ zneužíva štátom garantovanú právnu pomoc alebo svoje hmotné či procesné práva; žiadateľ odmieta uhradiť časť fixných nákladov na sekundárnu právnu pomoc; z preskúmania podstaty nároku vyplýva, že možné náklady na sekundárnu právnu pomoc by presiahli výšku finančného nároku (finančných záujmov); žiadateľovi bola poskytnutá sekundárna právna pomoc v inej veci, ale v stanovenej lehote odmietol uhradiť fixné náklady na sekundárnu právnu pomoc alebo ich časť.
Štátom garantovaná mimosúdna mediácia sa môže uskutočniť, ak má aspoň jedna zo strán sporu nárok na sekundárnu právnu pomoc.
V cezhraničných sporoch, ak osobný (alebo rodinný) majetok a osobný príjem fyzických osôb s oprávneným pobytom v inom členskom štáte Európskej únie presahuje normatívnu úroveň stanovenú vládou, ale tieto osoby uvádzajú, že nemôžu znášať trovy konania, musí útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc určiť, či je dotknutá osoba schopná uhradiť trovy konania, pričom zohľadní životné náklady v druhom členskom štáte, v ktorom má táto osoba bydlisko alebo je prevažný pobyt, a môže povoliť poskytnutie sekundárnej právnej pomoci. V takom prípade sa to, či má žiadateľ nárok na právnu pomoc vzhľadom na svoj osobný (alebo rodinný) majetok a osobný príjem, posudzuje v súlade s právnymi predpismi miesta, kde má bydlisko alebo prevažný pobyt.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Áno, s výnimkou cezhraničných sporov. V prípade cezhraničných sporov sa štátom garantovaná právna pomoc poskytuje v občianskych a obchodných veciach.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Áno. Ak je prítomnosť obhajcu alebo splnomocneného zástupcu povinná v trestnom konaní, právnika poskytujúceho služby sekundárnej právnej pomoci vymenuje úradník pre predbežné vyšetrovanie, prokurátor alebo súd, ktorý prípad prejednáva.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti o sekundárnu právnu pomoc spolu s doplňujúcimi dokumentmi a formulár žiadosti o štátom garantovanú mimosúdnu mediáciu spolu s doplňujúcimi dokumentmi nájdete na webovom sídle o štátom garantovanej právnej pomoci: https://vgtpt.lrv.lt/en/links/requests.
V prípade cezhraničných sporov sa formulár žiadosti, ktorý sa má predložiť, nachádza na Európskom portáli elektronickej justície.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Dokumenty, ktoré sa majú predložiť, nájdete na webovom sídle o štátom garantovanej právnej pomoci: https://vgtpt.lrv.lt/en/links/requests.
V prípade cezhraničných sporov:
Formulár žiadosti o právnu pomoc (ktorý musí podpísať osoba žiadajúca o právnu pomoc alebo jej splnomocnený zástupca, ktorý musí predložiť dôkaz o splnomocnení).
Doklad totožnosti: pas, preukaz totožnosti, povolenie na trvalý alebo prechodný pobyt v Litve alebo v inom členskom štáte Európskej únie.
Dokumenty potvrdzujúce nárok (napr. súdne rozhodnutia, ktoré už boli vydané vo vašom prípade, zmluva, ak sa nároky týkajú plnenia zmluvy, atď.).
Osvedčenie (alebo potvrdenie) vydané príslušným orgánom vašej krajiny pobytu o tom, že vo svojom štáte máte podľa právnych predpisov tohto štátu nárok na bezplatnú právnu pomoc.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Na útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc:
Odminių g. 3, 01122 Vilnius
Tel.: 8 700 00 211
Fax: 8 700 35 004
E-mail: teisinepagalba@vgtpt.lt

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Podajte žiadosť na útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Predložiť žiadosť spolu s potrebnými dokladmi na útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Ak vám bola poskytnutá právna pomoc financovaná štátom v plnom rozsahu, ste oslobodení od platenia advokátskych poplatkov a trov konania. Ak vám bola poskytnutá právna pomoc čiastočne financovaná štátom, budete musieť zaplatiť zvyšný podiel výdavkov na advokátske poplatky a trovy konania. Treba poznamenať, že neexistuje oslobodenie od platenia trov konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi konania, takže ak osoba začne súdne konanie a súd žalobu zamietne, môže nariadiť tejto osobe, aby znášala trovy konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi. V takýchto prípadoch vás štát neoslobodzuje od platenia trov konania, ktoré vznikli druhému účastníkovi.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Náklady znáša osoba, ktorá dostáva čiastočnú právnu pomoc.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno, sekundárna právna pomoc je k dispozícii aj na prípravu odvolania a zastupovanie na odvolacom súde. Treba poznamenať, že ak bola sekundárna právna pomoc poskytnutá v prvostupňovom konaní, na jej získanie v odvolacom konaní sa musí podať nová žiadosť spolu so všetkými potrebnými dokladmi a útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc posúdi, či máte nárok na právnu pomoc v rámci odvolania.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Áno, ak sa ukáže, že osoba, ktorej bola poskytnutá právna pomoc, zatajila informácie alebo poskytla nepravdivé informácie s cieľom získať právnu pomoc od štátu. Právna pomoc môže byť odňatá aj na vlastnú žiadosť osoby, alebo ak sa ukáže, že osoba túto pomoc zneužíva, nespolupracuje s advokátom atď.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Áno. Proti rozhodnutiu, ktoré prijal útvar pre štátom garantovanú právnu pomoc, možno podať odvolanie na litovskú Komisiu pre administratívne spory (*Lietuvos administracinių ginčų komisija*) (Vilniaus g. 27, Vilnius) alebo Krajský správny súd Vilnius (*Vilniaus apygardos administracinis teismas*) (Žygimantų g. 2, Vilnius) do jedného mesiaca od prijatia rozhodnutia.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Nie.

Posledná aktualizácia: 26/02/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Luxembursko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Medzi trovy súdneho konania, ktoré sa môžu zaplatiť prostredníctvom právnej pomoci, patria:
kolky a registračné poplatky,
náklady súdnej kancelárie,
poplatky a náklady súdnych vykonávateľov,
náklady a odmeny znalcov,
odmeny prekladateľov a tlmočníkov,
notárske poplatky a odmeny,
svedočné,
cestovné náklady,
náklady na inzerciu v novinách,
odmeny a platy advokátov,
poplatky a náklady na zápisné formality, hypotéku a ručenie,
poplatky za osvedčenia o cudzom práve (tzv. certificats de coutume).

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Prostredníctvom právnej pomoci môže fyzická osoba s nedostatočnými finančnými prostriedkami v určitej veci získať pomoc advokáta, a to aj keď chce len získať právne poradenstvo.

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

Osoby s nedostatočnými finančnými prostriedkami sú oprávnené získať právnu pomoc na obranu svojich záujmov za predpokladu, že sú:
štátnymi príslušníkmi Luxemburska, alebo
cudzími štátnymi príslušníkmi, ktorí majú povolenie usadiť sa v Luxembursku, alebo
štátnymi príslušníkmi členského štátu Európskej únie, alebo
cudzími štátnymi príslušníkmi, ktorí majú na účely právnej pomoci na základe medzinárodnej dohody rovnaké postavenie ako štátni príslušníci Luxemburska, alebo
neoprávnene sa zdržiavajúcimi štátnymi príslušníkmi tretích krajín – na účely úhrady splatných odmien podľa článku 572-7 Zákonníka práce.
Právnu pomoc možno poskytnúť aj akémukoľvek inému cudziemu štátnemu príslušníkovi s nedostatočnými finančnými prostriedkami v konaniach týkajúcich sa práva na azyl, vstupu na územie, pobytu, usadenia sa a vyhostenia cudzincov.
Nedostatok finančných prostriedkov sa posudzuje na základe celkového hrubého príjmu a majetku žiadateľa a ďalších členov domácnosti.
Právna pomoc sa zamietne, ak sa žaloba javí *a priori* bezpredmetná a je nepravdepodobné, že s touto žalobou osoba uspeje, alebo ak sa predmet žaloby javí ako neprimeraný k vynaloženým nákladom.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právnu pomoc možno udeliť buď navrhovateľovi, alebo odporcovi v nesporových alebo sporových konaniach, v ktorých sa rozhoduje na súde alebo mimosúdne. O právnu pomoc možno požiadať vo všetkých prípadoch predkladaných na všeobecných alebo správnych súdoch.
Právna pomoc sa môže udeliť aj v prípade predbežných opatrení a postupov na výkon súdneho rozhodnutia alebo akéhokoľvek iného vykonateľného titulu.
Vlastníkom motorových vozidiel, ktorí sú účastníkmi sporov vyplývajúcich z použitia takýchto vozidiel, sa však právna pomoc neposkytne. Táto pomoc sa neposkytne ani obchodníkovi, priemyselníkovi, remeselníkovi či odborníkovi vykonávajúcemu slobodné povolanie, ktorý je účastníkom sporu súvisiaceho s jeho obchodnou alebo odbornou činnosťou, okrem riadne zdôvodnených výnimočných prípadov, a spravidla ani v prípadoch, ktoré vyplývajú zo špekulatívnej činnosti žiadateľa o právnu pomoc.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Vo všetkých naliehavých prípadoch môže príslušný predseda advokátskej komory poskytnúť právnu pomoc dočasne bez ďalších formalít a v súvislosti s úkonmi, ktoré určí.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

V Luxembursku možno získať vnútroštátny formulár žiadosti o právnu pomoc od ústredného útvaru sociálnej pomoci – *Service Central d'Assistance Sociale* (telefón: +352 475821-1).
Môžete si ho stiahnuť aj na webovom sídle luxemburskej advokátskej komory – *Barreau de Luxembourg* alebo na webovom sídle advokátskej komory v Diekirchi – *Barreau de Diekirch*.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Osoba, ktorá žiada o právnu pomoc, musí k žiadosti pripojiť tieto dokumenty:
kópiu preukazu totožnosti,
potvrdenie od Spoločného centra sociálneho zabezpečenia (*Centre commun de la Sécurité sociale* – CCSS) pre žiadateľa a osoby, ktoré s ním žijú v spoločnej domácnosti,
pre dotknutú osobu a každého člena domácnosti: výplatné pásky (alebo potvrdenie o príjme od CCSS), potvrdenie o príjme na podporu sociálneho začlenenia (*revenu d'inclusion sociale* – REVIS), potvrdenie o podpore v nezamestnanosti alebo dôchodku alebo iné potvrdenia o hrubom príjme za posledné tri mesiace (bankové výpisy nepostačujú),
potvrdenie od Národného fondu solidarity (*Fonds national de solidarité*) pre každého člena domácnosti o tom, že domácnosť nepoberá žiadne finančné prostriedky z fondu,
doklad o vyplatenej alebo prijatej sume (napríklad bankové výpisy za posledné tri mesiace), ak domácnosť poberá alebo platí výživné,
potvrdenie o vlastníctve alebo nevlastníctve nehnuteľného majetku vydané úradom pre správu priamych daní (*Administration des contributions directes*) pre každého člena domácnosti,
v prípade potreby podporné dokumenty o vlastníctve nehnuteľností v cudzine,
dokumenty preukazujúce vlastníctvo hnuteľného majetku (hotovosť, úspory, akcie, dlhopisy atď.),
kópiu nájomnej zmluvy a potvrdenie o úhrade nájomného za posledné tri mesiace, ak je domácnosť nájomníkom,
dôkaz o úhrade mesačnej splátky, ak domácnosť spláca úver na nehnuteľnosť,
potvrdenia o príjmoch z hnuteľného alebo nehnuteľného majetku,
dokumenty týkajúce sa danej veci.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Predseda advokátskej komory v mieste pobytu žiadateľa alebo jeho zástupca rozhodne o udelení právnej pomoci. V prípade osôb bez pobytu rozhoduje predseda luxemburskej advokátskej komory alebo jeho zástupca.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Rozhodnutie predsedu advokátskej komory vám bude doručené poštou.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Predseda advokátskej komory vo svojom rozhodnutí uvedie meno advokáta, ktorý vám poskytne právnu pomoc, a požiada vás, aby ste sa spojili s uvedeným advokátom.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Predseda advokátskej komory poverí advokáta, ktorého si žiadateľ slobodne vybral. V prípade, že si žiadateľ advokáta nevybral, alebo ak predseda považuje výber za nevhodný, advokáta určí predseda advokátskej komory. Advokát môže odmietnuť takéto poverenie iba z dôvodu prekážky alebo konfliktu záujmov.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Právna pomoc sa v zásade vzťahuje na všetky náklady týkajúce sa súdov, konaní alebo úkonov, na ktoré bola poskytnutá (pozri bod 1).
Právna pomoc sa však nevzťahuje na náhrady trov konania ani na odškodnenie v prípade protiprávneho alebo šikanujúceho konania.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

V Luxembursku neexistuje čiastočná právna pomoc.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Nie, na tieto účely budete musieť predložiť ďalšiu žiadosť o právnu pomoc.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Predseda advokátskej komory môže odvolať nárok žiadateľa na právnu pomoc, a to aj po skončení konania alebo vykonaní úkonov, na ktoré bola poskytnutá, ak sa zistí, že právna pomoc bola udelená na základe nepravdivých vyhlásení alebo nepresných dokumentov. Nárok na právnu pomoc možno odvolať aj vtedy, ak počas daného konania alebo výkonu príslušných úkonov, alebo v dôsledku takýchto úkonov príjemca právnej pomoci získa finančné prostriedky, ktoré by, ak by boli k dispozícii v čase podania žiadosti, viedli k jej zamietnutiu. Príjemca právnej pomoci alebo poverený advokát je povinný informovať predsedu advokátskej komory o akejkoľvek takejto zmene.
Rozhodnutie predsedu advokátskej komory o odvolaní nároku na právnu pomoc sa bezodkladne oznamuje ministerstvu spravodlivosti. Úrad pre správu nepriamych daní a štátneho majetku (*Administration de l'enregistrement et des domaines*) je zodpovedný za vymáhanie súm, ktoré už boli vyplatené na právnu pomoc.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Proti rozhodnutiu predsedu advokátskej komory o zamietnutí alebo odvolaní nároku na právnu pomoc možno podať odvolanie na disciplinárnej a správnej rade (*Conseil disciplinaire et administratif*), ktorej rozhodnutie je konečné. Odvolanie sa podáva predsedovi disciplinárnej a správnej rady doporučeným listom do desiatich dní od prijatia oznámenia o rozhodnutí predsedu advokátskej komory. Rada alebo jeden z jej poverených členov zorganizuje vypočutie, kde žiadateľ vysvetlí dôvody svojho odvolania.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Žiadosť o právnu pomoc neprerušuje plynutie premlčacej lehoty.

Posledná aktualizácia: 05/03/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Malta

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Poplatky za súdne konania sú stanovené v právnych predpisoch. Niektoré platby je potrebné vykonať na začiatku súdnych konaní a iné po ich skončení. Vo všeobecnosti sú to pevne dané poplatky, ktoré zahŕňajú súdne služby. Súdne služby zahŕňajú registračné poplatky, náklady na predvolania na vypočutie svedkov, ďalšie náklady súvisiace s konaniami vo veci a náklady na vyhotovenie kópií rozsudkov. Až na niekoľko výnimiek sú poplatky splatné advokátom v súdnych konaniach stanovené v právnych predpisoch. Strany sa však môžu písomne dohodnúť inak.
Uvedené poplatky nezahŕňajú dodatočné súdne poplatky, ktoré však môže stanoviť súd v prípade námietky.
Pokiaľ ide o to, kto zaplatí trovy po vynesení rozsudku, súd určí stranu, ktorá ich uhradí. Vo všeobecnosti platí, že strane, ktorá súdny spor prehrá, sa nariadi, aby uhradila trovy, ale súd môže v závislosti od prípadu rozhodnúť aj inak.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Právna pomoc je forma pomoci, ktorá sa poskytuje na náklady štátu osobe, na ktorej žiadosť – po tom, ako úradníci Agentúry pre právnu pomoc posúdia finančnú situáciu a advokát pre právnu pomoc posúdi dôvodnosť žiadosti osoby v závislosti od typu veci, – sa pripraví vyhlásenie o tom, či má dobrý dôvod na žalobu alebo svoju obhajobu alebo či bude aj naďalej stranou súdneho konania, aby mohla mať prístup k súdom.
Právna pomoc teda predstavuje poskytnutie právnej asistencie osobám s nízkymi príjmami, ktoré si nemôžu dovoliť zaplatiť za svoje zastupovanie a prístup k súdnemu systému. Právna pomoc je dôležitá pre poskytnutie prístupu k spravodlivosti, aby sa ľuďom, ktorí nemajú dostatočné finančné prostriedky, zaručila rovnosť pred zákonom, právo na advokáta a právo na spravodlivé vypočutie. V demokratickej spoločnosti má rovnosť zásadný význam.
Právna pomoc sa poskytuje vo všetkých trestnoprávnych veciach a takmer vo všetkých občianskoprávnych veciach. V občianskoprávnych veciach musí mať osoba nárok na základe posúdenia prostriedkov aj posúdenia dôvodnosti.

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

V občianskoprávnych veciach: Právna pomoc sa ľuďom poskytne, keď sú splnené kritériá posúdenia prostriedkov aj posúdenia dôvodnosti.
*Posúdenie prostriedkov*: Aby žiadateľ splnil kritérium na prostriedky, nesmel mať za posledných dvanásť mesiacov žiaden majetok vrátane dostupných peňazí, ktorého čistá hodnota presahovala 13 000 EUR (alebo sumu stanovenú v právnych predpisoch). Navyše žiadateľov príjem za posledných 12 mesiacov predchádzajúcich žiadosti o právnu pomoc nesmie byť vyšší ako národná minimálna mzda osôb starších ako 18 rokov.
Pri posúdení prostriedkov sa nezohľadňujú predmety každodennej potreby v domácnosti, ktoré využíva žiadateľ alebo jeho rodinní príslušníci, alebo žiadateľovo hlavné bydlisko alebo jeho majetok (hnuteľný aj nehnuteľný), pokiaľ je predmetom súdneho konania.
*Posúdenie dôvodnosti veci*: Aby žiadateľ splnil kritérium dôvodnosti, musí advokát pre právnu pomoc po preskúmaní povahy veci rozhodnúť, či má žiadateľ skutočné právo podať žalobu, právo na svoju obhajobu alebo právo pokračovať v konaní na súde alebo byť stranou konania, konkrétne, či má žiadateľ *probabilis causa litigandi*. Preskúma sa dôvodnosť každej jednotlivej veci. Posúdenie dôvodnosti vykonáva advokát pre právnu pomoc. Zahŕňa preskúmanie prípadu, možného výsledku konania a šance na úspech.
Osobe, ktorá má nárok a ktorej súd pridelil advokáta a súdneho prokurátora pre právnu pomoc v občianskoprávnych veciach, bude pomoc poskytovaná až do úplného ukončenia konaní.
V trestnoprávnych veciach: Právna pomoc nie je podmienená posúdením prostriedkov. V súhrnných veciach na Qorti tal-Maġistrati bħala Qorti ta' Ġudikatura Kriminali (zmierovací súd ako trestný súd) súd určí advokáta z denného rozpisu. V iných trestnoprávnych veciach musí obžalovaný informovať súd, že si želá využiť právnu pomoc, a túto žiadosť treba zaznamenať v zápisnici z konania. Súd žiadosť spoločne s podrobnosťami o obžalovanom odošle Agentúre pre právnu pomoc, ktorá musí poskytnúť odpoveď, či bola žiadosť prijatá, spolu s menom advokáta.
Odvolania v trestnoprávnych veciach: Ak sa chce fyzická osoba s pomocou advokáta pre právnu pomoc odvolať proti rozsudku vynesenému na zmierovacom súde, musí bezodkladne informovať Agentúru pre právnu pomoc v deň vynesenia rozsudku alebo nasledujúci deň, aby bolo možné vykonať všetky potrebné kroky. Je potrebné uviesť podrobnosti rozsudku, aby pridelený advokát pre právnu pomoc mohol určiť, či existujú dostatočné dôvody na odvolanie.
Vyšetrované a/alebo zadržané osoby: Ak polícia predvolala osobu na výsluch alebo ju zadržala, táto osoba má právo komunikovať s advokátom pre právnu pomoc z denného rozpisu.
*Postup*
Na dohodnutie schôdzky s miestnym advokátom pre právnu pomoc sa v občianskoprávnych konaniach musia najprv predložiť ďalej uvedené dokumenty (alebo dokumenty týkajúce sa osoby podľa prípadu), aby sa mohlo vykonať posúdenie prostriedkov a stanoviť, či má žiadateľ nárok na právnu pomoc:
dokument z oddelenia sociálneho zabezpečenia, v ktorom je uvedené, akú finančnú sumu žiadateľ dostal za posledných dvanásť mesiacov,
pracovný formulár FS3/výplatné pásky o mzde z posledných dvanástich mesiacov,
záznam (*výpis*) za posledných dvanásť mesiacov z každého bankového účtu, ktorý má žiadateľ vytvorený vo vlastnom mene,
dokument z úradu práce, v ktorom sa uvádzajú *minulé zamestnania* žiadateľa,
občiansky preukaz alebo cestovný pas,
dokumenty, ktoré žiadateľ dostal od súdu pre prípad, že bude chcieť využiť právnu pomoc,
ďalšie súvisiace dokumenty, napríklad:
v prípade rozluky: sobášny list a rodné listy detí,
v prípade vyhlásenia manželstva za neplatné alebo rozvodu manželstva: kópia zmluvy o odlúčení,
v prípade zmeny údajov v dokumentoch verejného registra: rodný/úmrtný/sobášny list žiadateľa,
dedičské záležitosti: kópia závetu atď.
Na stretnutí s úradníkom agentúry sa stanoví, či je osoba na základe posúdenia prostriedkov oprávnená na službu právnej pomoci. Ak je oprávnená, dohodne sa schôdzka s miestnym advokátom pre právnu pomoc s cieľom prediskutovať jej problém a/alebo danú vec. Na základe vykonaného posúdenia dôvodnosti miestny advokát pre právnu pomoc v závislosti od konkrétneho prípadu informuje žiadateľa o tom, či má dobrý dôvod na začatie konania alebo na svoju obhajobu.
Žiadateľ bude mať nárok na právnu pomoc po splnení kritérií posúdenia prostriedkov aj posúdenia dôvodnosti. Keď sa uzná žiadateľov nárok, pomôže sa mu pri vyplnení formulára žiadosti o právnu pomoc, ktorý sa požaduje zo zákona, a pri vypracovaní čestného vyhlásenia o jeho finančných prostriedkoch a dôvodnosti.
Žiadateľovi, ktorý nemá nárok na základe jedného alebo obidvoch posúdení, sa zašle list, v ktorom ho informujú o zamietnutí jeho žiadosti a o dôvodoch tohto zamietnutia.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právna pomoc sa poskytuje jednotlivcom vo všetkých trestnoprávnych veciach a takmer vo všetkých občianskoprávnych veciach. V občianskoprávnych veciach musí mať osoba nárok na základe posúdenia prostriedkov aj posúdenia dôvodnosti.
Vo veciach týkajúcich sa opravy alebo zrušenia zápisu alebo týkajúcich sa registrácie rodného, sobášneho alebo úmrtného listu sa však kritéria posúdenia prostriedkov neuplatňujú.
Spoločnosti zaregistrované podľa zákona o spoločnostiach nemajú nárok na poskytnutie právnej pomoci v súlade s článkom 926 kapitoly 12 maltských právnych predpisov.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V naliehavých situáciách (ako je vydanie zatykača) zákon umožňuje advokátovi pre právnu pomoc získať od príslušného súdu dočasné povolenie vykonávať konkrétne súdne úkony v mene osoby žiadajúcej o právnu pomoc, po ktorom sa musí vykonať posúdenie prostriedkov a posúdenie dôvodnosti.
Ak príslušný súd následne zruší poskytnutie právnej pomoci, súdne úkony, ktoré vykonal advokát pre právnu pomoc, neprestanú platiť, ale všetka ďalšia pomoc sa zamietne a súd môže nariadiť, že náklady, ktoré vznikli počas platnosti dočasného povolenia, uhradí žiadateľ.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti možno vyplniť v maltskej kancelárii pre právnu pomoc s pomocou úradníka agentúry pre právnu pomoc. Žiadateľ musí poskytnúť čestné vyhlásenie o obsahu žiadosti. Žiadosť o právnu pomoc možno predložiť aj formou žiadosti na občianskoprávny súd.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o začatie postupov právnej pomoci by mala zahŕňať dokumenty požadované v uvedenom oddiele s názvom „postup“ v odpovedi č. 3.
Dokumenty priložené k žiadosti musia súvisieť s predmetom danej veci, v ktorej žiadateľ žiada o začatie konania. Napríklad, ak ide o žiadosť o vyhlásenie manželstva za neplatné, mala by sa priložiť kópia sobášneho listu. Dokumenty, ktoré advokát pre právnu pomoc potrebuje, aby mohol stanoviť dôvody na schválenie alebo zamietnutie žiadosti o právnu pomoc, sa musia predložiť advokátovi pre právnu pomoc na jeho žiadosť.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Mali by ste sa obrátiť na maltské kancelárie pre právnu pomoc: https://legalaidmalta.gov.mt/en/.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Žiadateľ o službu právnej pomoci bude oficiálne informovaný SMS správou, telefonicky, listom alebo e-mailom, či bola jeho žiadosť o poskytnutie právnej pomoc schválená, a to v súlade s potrebami konkrétneho žiadateľa. Žiadateľ bude informovaný o mene advokáta a právneho prokurátora a ich telefónnych číslach.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Ak žiadateľ získa nárok na právnu pomoc, bude informovaný o mene advokáta a právneho prokurátora, ktorí mu budú pridelení na pomoc v súdnom konaní. Povinnosťou žiadateľa je komunikovať s prideleným advokátom s cieľom dohodnúť si schôdzku, na ktorej budú diskutovať o prípade a prejdú si konania, ktoré už začali.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Po schválení žiadosti je žiadateľovi pridelený advokát a právny prokurátor, ktorého meno je uvedené na zozname dostupnom na súde a je prvé v poradí v rozpise. Ak si žiadateľ z akejkoľvek oprávnenej príčiny želá nahradiť advokáta iným advokátom, ktorý je ďalší v poradí v rozpise, bude potrebné podať žiadosť na súde. Právnika pre právnu pomoc možno vymeniť len prostredníctvom súdneho dekrétu.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Právna pomoc pre žiadateľa pokrýva súdne trovy. Žiadateľ je tak oslobodený od platenia poplatkov alebo poskytovania záruky za trovy.
Ak žiadateľ vyhrá súdny spor, bude musieť uhradiť výdavky za advokáta, právneho prokurátora, kurátorov, rozhodcov a znalcov (pokiaľ sa ich služby využili) zo sumy, ktorú dostane, alebo z výnosov z aukčného predaja nehnuteľného alebo hnuteľného majetku v súlade s rozsudkom bez toho, aby bolo dotknuté jeho právo na náhradu od akejkoľvek tretej strany, ktorej môže byť nariadené zaplatiť takéto náklady.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Na Malte sa nepoužíva koncepcia služby obmedzenej právnej pomoci. To znamená, že buď sa žiadateľovi poskytne plná služba právnej pomoci, alebo sa žiadosť o právnu pomoc zamietne. Ak sa strane, ktorej sa poskytuje právna pomoc, nariadi zaplatiť náklady konania, tajomník občianskoprávnych súdov nebude môcť požadovať náhradu za registračné poplatky od úspešnej strany.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Ak žiadateľ splní požiadavky na poskytnutie právnej pomoci, bude mať nárok na právnu pomoc na všetkých úrovniach vrátane právnej pomoci na odvolacích súdoch.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa na súde preukáže, že počas obdobia, keď bola žiadateľovi poskytovaná právna pomoc, žiadateľ vedel, že má viac kapitálu alebo príjmov, než je na poskytnutie právnej pomoci stanovené zákonom, alebo že počas pojednávania o prípade žiadateľ vedel, že sa jeho príjmy zvýšili nad úroveň stanovenú zákonom, a neoznámil to, súd môže žiadateľa obviniť z pohŕdania súdom. Proti žiadateľovi sa tiež môže začať konanie vo veci krivej prísahy.
V oboch prípadoch bude žiadateľ niesť všetky náklady na konanie takým spôsobom, ako keby nedostal žiadnu právnu pomoc.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o právnu pomoc sa nedá odvolať. Ak je však správa advokáta pre právnu pomoc v neprospech žiadateľa, občianskoprávny súd preskúma správu a dá stranám možnosť vyjadriť sa pred tým, ako rozhodne o tom, či prijme nepriaznivú správu alebo či správu zamietne a prijme žiadosť strany.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Žiadosť o právnu pomoc nemá za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty.

Posledná aktualizácia: 07/03/2024
Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.
Upozorňujeme, že verzia tejto stránky v pôvodnom jazyku nl bola nedávno zmenená. Na preklade zobrazenej jazykovej verzie v súčasnosti pracujeme.

## Právna pomoc - Holandsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Ak chce žalobca predložiť vec súdu, musí zaplatiť súdne poplatky a akékoľvek poplatky za právnickú pomoc (vo veciach, v ktorých ide o sumy nad 25 000 EUR, súdne poplatky platí aj odporca). Ak súd dospeje k záveru v prospech žalobcu, obvykle nariadi neúspešnej strane konania zaplatiť právne náklady žalobcu. V tomto prípade znáša neúspešná strana konania náklady, ktoré vznikli žalobcovi pri predložení veci súdu.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

(Dotovaná) právna pomoc je právna asistencia, ktorá sa poskytuje účastníkovi konania v súvislosti s právnym záujmom, ktorý ho priamo ovplyvňuje, pokiaľ sa v ustanoveniach právnych predpisov alebo súvisiacich ustanoveniach stanovuje takáto pomoc.

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

Závisí to od vášho príjmu a druhu obhajovaného záujmu. Viac informácií nájdete na webovom sídle Rady pre právnu pomoc (*Raad voor Rechtsbijstand*).

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Áno. V Holandsku sa (dotovaná) právna pomoc poskytuje v poradenskej fáze a pre všetky druhy konaní. Pozri však aj odpoveď na predchádzajúcu otázku.
V Holandsku existuje aj dotovaná mediácia.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V občianskom práve je možné začať konanie o nariadení predbežného opatrenia. V správnom práve je možné požiadať o predbežné opatrenie v ktorejkoľvek fáze konania, či už je to pôvodná sťažnosť, alebo odvolanie na prvom alebo druhom stupni.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o dotovanú právnu pomoc v Holandsku v zásade podáva advokát. Advokát musí byť registrovaný v Rade pre právnu pomoc. Ak ste z iného členského štátu EÚ, žiadosť môžete podať prostredníctvom postupujúceho orgánu vo vašom členskom štáte (obvykle ministerstvo spravodlivosti, súd alebo iná osobitne určená organizácia). Žiadosť bude postúpená prijímajúcemu orgánu v Holandsku, t. j. Rade pre právnu pomoc.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Existuje finančné kritérium a kritérium záujmu. V prípade finančného kritéria sa musia Rade pre právnu pomoc poskytnúť informácie preukazujúce váš ročný príjem za dva predchádzajúce roky. Ak viete preukázať, že ste vo svojom členskom štáte oprávnení na poskytnutie dotovanej právnej pomoci, Rade pre právnu pomoc to postačuje.

V prípade kritéria záujmu musíte predložiť podporné dokumenty, ktorými sa preukáže záujem v danej veci, napr. o akú sumu ide, či má vec niečo spoločné so záujmami vašej spoločnosti alebo aké kroky boli podniknuté na vyriešenie sporu.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Raad voor Rechtsbijstand
Postbus 70503
5201 CD Den Bosch
Holandsko

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Vy a prípadne váš advokát dostanete písomné rozhodnutie o žiadosti. Bude v ňom uvedené, či bolo vašej žiadosti vyhovené. Ak rozhodnutie nie je vo váš prospech, môžete sa odvolať.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Advokátovi musíte zaplatiť príspevok na jeho poplatky, ktorého výšku určuje Rada pre právnu pomoc.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

V Holandsku si môžete vybrať vlastného advokáta. Advokát však musí byť registrovaný v Rade pre právnu pomoc. Viac informácií možno nájsť na webovom sídle Holandskej advokátskej komory (*Nederlandse Orde van Advocaten*) v časti Nájsť advokáta (*Zoek een advocaat*).

Ak tak nemôžete urobiť, Rada pre právnu pomoc ako prijímajúci orgán môže požiadať predsedu miestnej pobočky Holandskej advokátskej komory, aby vám určila advokáta.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Nie. Zaplatíte príspevok na poplatky vášho advokáta. Budete musieť zaplatiť aj súdne poplatky, ak sa obrátite na súd. Splatné môžu byť aj poplatky za využitie služieb externých odborníkov alebo súdneho exekútora. Napokon, ak súd rozhodne vo váš neprospech, môže vám nariadiť úhradu nákladov na konanie (vrátane nákladov druhého účastníka).

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Vy. Môžete požiadať o príspevok vo vašom členskom štáte.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak v rámci danej veci dostanete (právo požadovať) väčšiu sumu, ako je polovica majetku oslobodeného od dane v danom čase, Rada pre právnu pomoc môže rozhodnúť o odňatí vášho práva na dotovanú právnu pomoc. V tomto prípade sa budete považovať za schopného zaplatiť právnu asistenciu z vlastných prostriedkov.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Proti rozhodnutiu Rady pre právnu pomoc v súvislosti s vaším oprávnením na právnu pomoc môžete podať odvolanie na Rade pre právnu pomoc. Rozhodnutie o takomto odvolaní môžete napadnúť na okresnom súde (*rechtbank*) a môžete sa odvolať na druhom stupni na oddelení Štátnej rady (*Raad van State*) pre správne právo (*Afdeling bestuursrechtspraak*).

Posledná aktualizácia: 21/06/2022

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Rakúsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

V rámci občianskoprávnych konaní existujú súdne poplatky a stranám môžu tiež vzniknúť náklady na znalcov, tlmočníkov a svedkov, cestovné výdavky strán a poručníkov vymenovaných súdom (*Kuratoren*) (pre neprítomné strany alebo strany, ktoré potrebujú poručníka), ako aj náklady spojené s verejnými oznámeniami a zastupovaním advokátom. Každá strana zo začiatku znáša vlastné náklady, ale strana, ktorá v občianskoprávnom konaní prehrá, musí úspešnej strane náklady nahradiť.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Strana, ktorá nemá dostatočné finančné prostriedky, môže na začiatku občianskoprávneho konania alebo kedykoľvek počas trvania tohto konania požiadať o právnu pomoc (v rakúskych občianskoprávnych konaniach známu pod názvom *Verfahrenshilfe*). V závislosti od žiadosti môže mať právna pomoc podobu plného alebo čiastočného oslobodenia od súdnych poplatkov a iných poplatkov a výdavkov uvedených v bode 1, ako aj podobu vymenovania advokáta na bezplatné zastupovanie.

Ak je takýto advokát vymenovaný, právna pomoc zahŕňa aj poradenstvo, ktoré advokát poskytol pred začiatkom konania.

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

Právna pomoc sa poskytne len vtedy, ak daná strana na základe svojich príjmov, majetku a povinností platiť výživné nemôže uhradiť náklady uvedené v bode 1 (alebo ich časť) bez toho, aby to zasiahlo úroveň zdrojov potrebných na udržanie skromnej životnej úrovne.

Právna pomoc sa neposkytne, ak sa zamýšľaná žaloba alebo obhajoba javí ako jasne neodôvodnená alebo bez akejkoľvek šance na úspech.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právna pomoc sa poskytuje v rámci všetkých súdnych konaní v občianskoprávnych a obchodných veciach a na žiadateľa sa nevzťahujú žiadne požiadavky týkajúce sa štátnej príslušnosti alebo pobytu.

Ak sa právna pomoc poskytne v pôvodnom konaní (*Titelverfahren*), zahŕňa aj vykonávacie konania (*Vollstreckungsverfahren*). Strana, ktorej bola v určitom spore poskytnutá právna pomoc v inom členskom štáte EÚ, má takisto nárok na právnu pomoc v Rakúsku v konaniach súvisiacich s uznaním a výkonom rozsudku v danom spore.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Nie, ale ak sa podá žiadosť o právnu pomoc v prípade potreby (napr. v súvislosti s právnym zastupovaním v prípade prechodných opatrení), musí súd mimoriadne urýchlene dospieť k rozhodnutiu. Ak súd, na ktorom sa vedie konanie, poskytne právnu pomoc v podobe vymenovania advokáta, advokátska komora do niekoľkých dní vymenuje advokáta, ktorý bude žiadateľa zastupovať.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

V Rakúsku je možné vyzdvihnúť si príslušný formulár („ZPForm 1“) osobne na ktoromkoľvek súde prvého stupňa [okresný súd (*Bezirksgericht*), krajinský súd (*Landesgericht*)] alebo požiadať oň jeden z týchto súdov písomne. Je však dostupný aj online na https://portal.justiz.gv.at/at.gv.justiz.formulare/Justiz/Verfahrenshilfe.aspx a na niektorých rakúskych konzulátoch. Použitie formulára je povinné.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Vyhlásenie o majetku uvedené v žiadosti o právnu pomoc („ZPForm 1“), ktoré obsahuje zoznam aktív (príjmy a majetok, ako je hmotný majetok, zostatky na bankových účtoch, poistné zmluvy atď.) a pasív (záväzky v oblasti výživného atď.), ako aj informácie o osobe a jej životných podmienkach, sa musí vyplniť presne. Ak je to možné, mali by sa priložiť príslušné dokumenty. Uvedenie nesprávnych alebo neúplných údajov vo vyhlásení o majetku je možné potrestať pokutou a môže viesť k občianskoprávnej zodpovednosti za spôsobenú ujmu a vyústiť do trestného stíhania za podvod.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o právnu pomoc („ZPForm 1“) sa musí predložiť písomne alebo ústne na súde prvého stupňa, ktorý rozhodne, či sa právna pomoc poskytne alebo zamietne. Strana však môže predložiť žiadosť o právnu pomoc aj ústne na okresnom súde v mieste svojho pobytu v Rakúsku, a to aj keď tento okresný súd nemá príslušnosť na vynesenie rozsudku v danom spore, za predpokladu, že súd riešiaci spor sídli mimo súdneho obvodu, v ktorom má strana miesto pobytu. V takomto prípade sa žiadosť postúpi príslušnému súdu.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

O žiadosti o právnu pomoc rozhodne súd. Rozhodnutie sa pošle žiadateľovi.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Ak súd rozhodne, že právna pomoc bude zahŕňať vymenovanie advokáta, a ak sa už určila totožnosť advokáta (pozri otázku 11), má zmysel informovať danú osobu.

Vo všeobecnosti sa odporúča, aby sa získalo právne poradenstvo od odborníka pracujúceho v oblasti práva, ktorý je oprávnený zastupovať (advokát alebo notár), pred začatím súdnych konaní.

Ak však stranu nezastupuje advokát (a zastupovanie advokátom sa nevyžaduje zo zákona), môže strana podať žalobu a predložiť všetky ďalšie požiadavky, žiadosti a oznámenia požadované mimo pojednávania ústne na okresnom súde, ktorý má príslušnosť na vedenie daného konania, alebo na okresnom súde v mieste svojho pobytu.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Ak súd rozhodne, že právna pomoc bude zahŕňať vymenovanie advokáta, miestna advokátska komora vyberie podľa abecedného poradia právnika spomedzi svojich členov. Žiadateľ však môže navrhnúť konkrétneho advokáta. Hoci tento návrh nie je pre miestnu advokátsku komoru záväzný, vo všeobecnosti sa odôvodnený návrh prijme (napríklad ak advokát súhlasí a už daný prípad pozná).

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Súd môže podľa vlastného uváženia rozhodnúť o poskytnutí plnej právnej pomoci alebo žiadateľa v závislosti od jeho finančnej situácie a so zreteľom na očakávané náklady oslobodiť len od niektorých poplatkov. Právna pomoc môže zahŕňať:

dočasné oslobodenie od platby súdnych poplatkov, poplatkov týkajúcich sa svedkov a znalcov, nákladov na potrebné verejné oznámenia, nákladov na poručníka a hotovostných výdavkov poručníka alebo advokáta; oslobodenie od platby zálohy na pokrytie nákladov protistrany;

zastupovanie súdnym úradníkom alebo v prípade potreby advokátom;

náhrada nevyhnutných cestovných výdavkov, ktoré vznikli strane, aby mohla byť vypočutá alebo mohla vysvetliť skutočnosti na súde, na ktorom sa vedie konanie.

Ak však súd rozhodne vo váš neprospech, budete musieť nahradiť náklady na konanie, ktoré vznikli úspešnej strane.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Ak vám vzniknú ďalšie nevyhnutné náklady, ktoré sa nehradia z právnej pomoci poskytnutej v súlade s rozhodnutím súdu, budete ich musieť, prinajmenšom dočasne, uhradiť sami. Strana, ktorá prehrá v občianskoprávnej veci, však nakoniec musí nahradiť náklady protistrany v pomere k časti žaloby, v súvislosti s ktorou bola neúspešná (ak je napríklad žalobca úspešný v súvislosti s dvoma tretinami svojej žaloby a žalovaný je úspešný v súvislosti s jednou tretinou, žalovaný vo väčšine prípadov znáša vlastné náklady a platí jednu tretinu nevyhnutných nákladov, ktoré vznikli žalobcovi).

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Právna pomoc zahŕňa všetky etapy konaní až po ukončenie sporu (a všetky vykonávacie konania, ktoré sa následne môžu začať). Zahŕňa tak aj možné odvolania (alebo odvolacie konania).

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Súd musí vyhlásiť ukončenie právnej pomoci, ak sa zistí, že podmienky, na základe ktorých sa právna pomoc pôvodne poskytla, už nie sú dodržané (ak sa zmenia finančné podmienky strany alebo ak sa akákoľvek ďalšia žaloba alebo obhajoba javí ako jasne neodôvodnená alebo bez akejkoľvek šance na úspech), alebo musí stiahnuť právnu pomoc, ak možno dokázať, že požiadavky na poskytnutie právnej pomoci neboli v čase jej udelenia splnené. V druhom prípade musí strana vrátiť sumy, ktoré dostala, a zaplatiť advokáta, ktorý jej bol pridelený, na základe jeho sadzby.

Strana, ktorá do troch rokov od ukončenia konania získa dostatočné finančné prostriedky, je povinná vrátiť právnu pomoc, ktorá jej bola poskytnutá, za predpokladu, že to môže urobiť bez toho, aby to zasiahlo úroveň zdrojov potrebných na udržanie skromnej životnej úrovne. S cieľom posúdiť finančnú situáciu strany ju súd vyzve, aby predložila aktuálne vyhlásenie o majetku (väčšinou prostredníctvom predloženia dokumentu „ZPForm 1“ v určitom čase po skončení konania). Ak sa vyhlásenie o majetku súdu nepredloží načas a s potrebnými dokumentmi, právna pomoc sa odvolá a príslušné sumy bude treba zaplatiť.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Odvolanie proti rozhodnutiu o zamietnutí právnej pomoci možno podať na súde druhého stupňa, ktorý vydá konečné rozhodnutie. Nie je možné podať ďalšie odvolanie na najvyšší súd (*Oberster Gerichtshof*).

Posledná aktualizácia: 05/06/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Poľsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Náklady spojené so súdnym konaním sú náklady potrebné na uplatnenie alebo obhajobu práv osoby pred súdom. Patria k nim súdne trovy a v prípade, že účastník konania obhajuje svoju vec osobne alebo prostredníctvom iného právneho zástupcu ako advokáta (*adwokat*), právneho poradcu (*radca prawny*) alebo patentového zástupcu (*rzecznik patentowy*), náklady účastníka konania alebo jeho právneho zástupcu na cestu na súd a suma rovnocenná zárobkom účastníka konania, o ktoré prišiel v dôsledku svojej účasti na súde, nie však vyššia ako ekvivalent odmeny jedného profesionálneho zástupcu, a ak účastníkovi pomáha právny zástupca, ktorý je advokátom, právnym poradcom alebo patentovým zástupcom, odmena tohto právneho zástupcu.
Súdne trovy zahŕňajú poplatky a výdavky.
Poplatok sa účtuje pri každom podaní písomnosti, ktorá podlieha zaplateniu poplatku. Písomnosti podliehajúce zaplateniu poplatku a sadzby sú stanovené v zákone z 28. júla 2005 o súdnych trovách v občianskych veciach (*Ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych*). V tomto zákone sú stanovené aj pravidlá výpočtu výšky výdavkov.
Poplatku podliehajú najmä tieto písomnosti:
žalobný návrh/protinávrh,
vyhlásenie o rozšírení alebo zmene návrhu, v dôsledku ktorého sa zvýši hodnota sporu,
odvolania (*apelacja* a *zażalenie*),
odvolanie na súd najvyššieho stupňa (*skarga kasacyjna*) a žiadosť o vyhlásenie nezákonnosti konečného rozsudku,
návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie,
sťažnosť proti platobnému príkazu,
primárna intervencia (*interwencja główna*) a sekundárna intervencia (*interwencja uboczna*),
žiadosť o začatie nesporového konania,
návrh na vyhlásenie konkurzu,
žiadosť o zápis do/výmaz z katastra nehnuteľností,
žiadosť o zápis do národného súdneho registra (*Krajowy Rejestr Sądowy*, KRS) a do registra záložných práv a o zmenu alebo výmaz takýchto zápisov,
návrh na obnovu konania,
žaloba o neplatnosť rozhodcovského rozsudku,
sťažnosť proti rozhodnutiu súdneho úradníka,
sťažnosť proti konaniu súdneho exekútora,
žiadosť o vydanie týchto písomností na základe súdneho spisu: duplikát, výňatok, osvedčenie, výpis, iný dokument alebo kópia a žiadosť o kópiu z katastra nehnuteľností (podlieha registračnému poplatku).
Výdavky okrem iného zahŕňajú:
cestovné výdavky účastníka konania oslobodeného od súdnych trov týkajúce sa dostavenia sa účastníka na súd, ak takéto dostavenie sa nariadil súd,
náhradu cestovných výdavkov, výdavkov na ubytovanie a ušlých zárobkov alebo príjmu svedkov v súvislosti s ich dostavením sa na súd,
odmeny a náhradu nákladov, ktoré vznikli znalcom, prekladateľom a opatrovníkom ustanovených pre účastníka konania v danej veci,
paušálne náklady na zhromažďovanie dôkazov zo stanoviska skupiny súdnych znalcov,
odmeny vyplácané iným osobám alebo inštitúciám a náhrada ich výdavkov,
náklady na zhromažďovanie iných dôkazov,
náklady na prepravu a úschovu zvierat a predmetov,
náklady na umiestnenie a zadržanie,
paušálne sumy splatné súdom ustanoveným opatrovníkom za uskutočnenie základného zisťovania vo veciach týkajúcich sa anulovania manželstva, rozvodu a rozluky a za dohľad nad súdom naplánovanými stykmi rodičov s deťmi,
náklady na potvrdenie od súdneho lekára,
náklady na mediáciu na základe odporúčania súdu,
náklady na oznámenia.
Pokiaľ sa v zákone nestanovuje inak, súdne trovy je povinný zaplatiť účastník konania, ktorý podá na súd písomnosť, ktorá podlieha poplatku alebo ktorá spôsobí výdavky.
Niektoré subjekty sú **zo zákona oslobodené od súdnych trov** (nie je potrebná žiadosť), napríklad:
účastník konania, ktorý žiada o určenie otcovstva alebo materstva a uplatňuje súvisiace nároky (ak sa však žaloba o určenie otcovstva preukáže ako zjavne neopodstatnená, súd môže vo svojom rozhodnutí, ktorým sa konanie ukončí, nariadiť žiadateľovi, aby zaplatil neuhradené súdne trovy, pričom zohľadní všetky okolnosti veci),
účastník konania, ktorý si nárokuje výživné, a odporca v konaní o zníženie výživného,
účastník, ktorý žiada, aby boli zmluvné doložky vyhlásené za nekalé,
zamestnanec, ktorý podáva žalobu alebo žiada o nesporové konanie, okrem prípadov, v ktorých hodnota nároku presiahne sumu 50 000 PLN, alebo osoba, ktorá podáva odvolanie vo veciach sociálneho zabezpečenia,
účastník konania vo veci týkajúcej sa duševného zdravia,
osoba nespôsobilá na právne úkony v konaní o zrušenie alebo zmenu jej stavu nespôsobilosti.
Výdavky sa predbežne hradia zo štátnej pokladnice, ak súvisia s úkonom, ktorý súd vykonal z vlastného podnetu (napr. keď pripustí dôkaz, ktorý účastník konania nepožadoval). Ostatné výdavky predbežne znáša účastník konania, ktorý žiada o úkon, ktorý ich spôsobuje. Súd môže od účastníka konania požadovať, aby zaplatil preddavok na výdavky, a požadovaný úkon nevykoná, ak sa preddavok nezaplatí. O vrátení akýchkoľvek preddavkov v prípade preplatku a o zúčtovaní vzniknutých nákladov rozhodne súd v konečnom rozsudku.
Súd vo svojom konečnom rozsudku takisto rozhodne o tom, kto a v akom pomere bude v konečnom dôsledku znášať trovy konania. V sporovom konaní platí pravidlo, že všetky trovy znáša účastník konania, ktorý vo veci nemal úspech (t. j. trovy zaplatené týmto účastníkom a trovy zaplatené druhým účastníkom konania). Ak je žaloba úspešná čiastočne, súd môže nariadiť, aby účastníci konania znášali svoje trovy (rozhodnúť, že ani jeden účastník nie je povinný uhradiť trovy druhého účastníka), alebo ich rozdeliť pomerne (pričom menej úspešný účastník konania je povinný uhradiť druhému účastníkovi časť jeho trov podľa určenia súdu). V nesporových konaniach (vedených v mnohých prípadoch napríklad na rozhodnutie o dôležitých záležitostiach súvisiacich s deťmi, nadobudnutí dedičstva alebo ukončení spoluvlastníctva) platí pravidlo, že trovy sa vzájomne vyrovnajú. V závislosti od situácie vrátane správania účastníkov počas konania však súd môže podľa vlastného uváženia rozhodnúť inak, napríklad nariadiť, aby jeden z účastníkov zaplatil všetky trovy konania, aj tie, ktoré vznikli ostatným účastníkom.

## 2 Čo presne je právna pomoc?

Právna pomoc sa poskytuje na uľahčenie prístupu k spravodlivosti osobám, ktoré sa nachádzajú v ťažkej životnej alebo finančnej situácii.
Právnu pomoc upravujú tieto právne predpisy:

a) vo vnútroštátnych veciach: Občiansky súdny poriadok a zákon o súdnych trovách v občianskych veciach;
b) v cezhraničných veciach: okrem zákonov uvedených v písmene a) aj zákon o práve na právnu pomoc v občianskych súdnych konaniach vedených v členských štátoch Európskej únie a o práve na právnu pomoc v záujme zmierlivého vyriešenia sporu pred začatím konania (*Ustawa o prawie pomocy w postępowaniu w sprawach cywilnych prowadzonym w państwach członkowskich Unii Europejskiej oraz o prawie pomocy w celu ugodowego załatwienia sporu przed wszczęciem takiego postępowania*).
**Cezhraničné veci** sú také, v ktorých žiadateľ s bydliskom alebo obvyklým pobytom v inom členskom štáte Európskej únie (s výnimkou Dánska) požiada o právnu pomoc v konaní, ktoré sa vedie alebo sa má začať v Poľskej republike, alebo na účely zmierlivého vyriešenia sporu v občianskoprávnej veci, ktorá patrí do právomoci poľských súdov. Ide aj o veci, v ktorých žiadateľ s bydliskom alebo obvyklým pobytom v Poľskej republike požiada o právnu pomoc v konaní, ktoré sa vedie alebo sa má začať v inom členskom štáte Európskej únie (s výnimkou Dánska), alebo na účely zmierlivého vyriešenia sporu v občianskoprávnej veci, ktorá patrí do právomoci súdov daného štátu.
K právnej pomoci patrí:
oslobodenie od súdnych trov, aby účastník konania nemusel platiť vopred odmeny a výdavky na začiatku a v priebehu konania vrátane výdavkov na cestu na súd, ak súd nariadi, aby sa účastník konania dostavil osobne,
ustanovenie právneho zástupcu súdom v súdnom konaní, čo zahŕňa prípravu písomnosti, ktorou sa začalo konanie (v cezhraničných veciach aj na účely poskytnutia právneho poradenstva a zmierlivého vyriešenia sporu mimosúdnou cestou), aby bol účastník konania zastupovaný profesionálnym právnikom bezplatne,
okrem toho v cezhraničných veciach, keď žiadateľ podal žiadosť o právnu pomoc v konaní, ktoré sa vedie alebo sa má začať v inom členskom štáte:
a) oslobodenie od výdavkov na úhradu nákladov na preklad žiadosti o právnu pomoc v inom členskom štáte, ako aj dokumentov potrebných na podporu žiadosti;
b) ustanovenie advokáta alebo právneho poradcu na účely poskytnutia právnej pomoci žiadateľovi v Poľskej republike v konaní, ktoré sa vedie alebo sa má začať v inom členskom štáte, až do dňa, keď príslušný orgán daného členského štátu dostane žiadosť o právnu pomoc.
Právna pomoc môže byť úplná alebo čiastočná. V prípade čiastočnej právnej pomoci sa môže vzťahovať len na ustanovenie právneho zástupcu súdom bez oslobodenia od súdnych trov alebo ustanovenie právneho zástupcu súdom s čiastočným oslobodením od trov (napr. konkrétnej časti alebo konkrétnej položky trov).
*V Poľsku je k dispozícii aj právna pomoc ad hoc ako súčasť tzv. bezplatnej právnej pomoci (nieodpłatna pomoc prawna). Bezplatnú právnu pomoc upravuje zákon z 5. augusta 2015 o bezplatnej právnej pomoci, bezplatnom občianskom poradenstve a právnom vzdelávaní (Ustawa z 5 sierpnia 2015 r. o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie obywatelskim oraz edukacji prawnej). Bezplatná právna pomoc zahŕňa:*
*bezplatné právne poradenstvo poskytované zo strany advokáta alebo právneho poradcu aj v súvislosti s prebiehajúcim súdnym konaním,*
*bezplatné vypracovanie návrhu písomnosti s výnimkou písomností v prebiehajúcom súdnom konaní,*
*bezplatné vypracovanie žiadosti o oslobodenie od súdnych trov a/alebo o ustanovenie právneho zástupcu súdom v prebiehajúcom súdnom konaní,*
*bezplatnú mediáciu.*

### 3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?

Právna pomoc v rámci súdnych konaní je dostupná fyzickým aj právnickým osobám, ako aj organizačným jednotkám, ktoré sú zo zákona oprávnené byť účastníkom takýchto konaní.
Fyzická osoba môže byť oslobodená od súdnych trov, ak nie je schopná znášať takéto trovy bez toho, aby sebe alebo svojej rodine spôsobila núdzu alebo by ich ohrozila takouto núdzou.
Právnická osoba alebo organizačná jednotka iná ako právnická osoba, ktorá je zo zákona oprávnená byť účastníkom súdneho konania, môže byť oslobodená, ak nemá dostatok prostriedkov na zaplatenie trov. Obchodné spoločnosti (okrem prípadov, keď jediným spoločníkom alebo akcionárom je štátna pokladnica) by mali takisto preukázať, že ich spoločníci alebo akcionári nemajú dostatok prostriedkov na navýšenie majetku spoločnosti alebo na poskytnutie úveru spoločnosti.
O oslobodenie od súdnych trov môžu požiadať aj sociálne organizácie, ktoré nevykonávajú podnikateľskú činnosť, a to vo vlastných veciach vedených v súvislosti so sociálnou, s vedeckou, so vzdelávacou, s kultúrnou, so športovou, s charitatívnou alebo so svojpomocnou činnosťou, pokiaľ ide o ochranu spotrebiteľa, ochranu životného prostredia a sociálnu starostlivosť.
**Na získanie právnej pomoci neexistujú žiadne stanovené hranice príjmu**. Súd v tejto súvislosti uplatňuje svoju diskrečnú právomoc, pričom zohľadňuje štruktúru príjmov, majetku a výdavkov účastníka konania vrátane počtu jeho nezaopatrených osôb. Súd môže takisto dospieť k záveru, že účastník konania nemá dostatok prostriedkov na úhradu odmien právneho zástupcu, ale má dostatok prostriedkov na úhradu niektorých alebo dokonca všetkých súdnych trov.
Okrem toho môže súd vo vnútroštátnych konaniach odmietnuť ustanoviť právneho zástupcu, aj keď si účastník konania nemôže dovoliť zaplatiť ho, ak sa domnieva, že účasť právneho zástupcu nie je potrebná. V praxi k tomuto dochádza vtedy, keď vec nie je komplikovaná, najmä ak účastník konania v doterajších konaniach preukázal, že je oboznámený s právom a postupom.
V cezhraničných konaniach môže súd zamietnuť právnu pomoc osobám s bydliskom alebo pobytom v inom členskom štáte EÚ s výnimkou Dánska, ak je požadovaná pomoc alebo obhajoba práv zjavne neopodstatnená. Právna pomoc môže byť zamietnutá aj z dôvodu týkajúceho sa podstaty veci, ak bola žiadateľovi v danej veci predtým poskytnutá právna pomoc na zmierlivé vyriešenie sporu pred začatím občianskeho súdneho konania, ale nedošlo k žiadnemu urovnaniu sporu.
Formálnou podmienkou na získanie právnej pomoci je, že žiadosť sa musí predložiť súdu spôsobom uvedeným v bodoch 6 až 8.
Bez ohľadu na uvedené, osobe, ktorá neovláda poľský jazyk, môže byť na základe žiadosti predloženej súdu, ktorý vo veci pojednáva (alebo ktorý by mal vo veci pojednávať, ak sa žiadosť podá pred začatím konania), poskytnutá **bezplatná pomoc tlmočníka počas pojednávania**. Táto žiadosť nemusí spĺňať formálne požiadavky ako v prípade žiadostí o poskytnutie právnej pomoci. Toto je stanovené v článku 5 zákona z 27. júla 2001 o organizácii všeobecných súdov (Ustawa z dnia 27 lipca 2001 roku prawo o ustroju sądów powszechnych). Naopak účastník konania, ktorý požaduje bezplatnú pomoc pri preklade písomností a dokumentov, ktoré je potrebné predložiť súdu, musí podať jednoduchú žiadosť o právnu pomoc.
*Na bezplatnú právnu pomoc sú oprávnené len fyzické osoby vrátane individuálnych podnikateľov, ktorí nezamestnávajú ďalšie osoby (samostatne zárobkovo činné osoby), ak nie sú schopné znášať náklady na platenú právnu pomoc.*
*Advokát alebo právny poradca môže odmietnuť poskytnúť bezplatnú právnu pomoc zo závažných dôvodov, pričom informuje oprávneného žiadateľa o iných centrách, ktoré poskytujú bezplatnú právnu pomoc v rámci okresu (powiat).*
*Ak sa zistí, že problém oznámený oprávneným žiadateľom nemožno úplne ani čiastočne vyriešiť poskytnutím bezplatnej právnej pomoci, najmä že problém nie je len právnej povahy, advokát alebo právny poradca musia túto osobu informovať o iných možnostiach získania vhodnej pomoci od poskytovateľov bezplatných poradenských služieb. Napríklad môžu poskytnúť informácie o službách subjektu poskytujúceho bezplatné poradenstvo, a to vo forme informačného hárku o poradenstve (karta informacyjna poradnictwa).*

*Okrem toho, ak má bezplatná právna pomoc zahŕňať bezplatnú mediáciu, neposkytne sa, ak súd alebo iný orgán postúpil vec na mediáciu a ak existuje dôvodné podozrenie z násilia vo vzťahu medzi účastníkmi konania.*

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Áno. Právna pomoc je dostupná vo všetkých občianskych veciach vrátane rodinných, obchodných, pracovnoprávnych záležitostiach a záležitostiach sociálneho zabezpečenia (napr. starobné dôchodky a renty).

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V prípade núdze nie sú stanovené osobitné postupy.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Neexistuje žiadny oficiálny formulár žiadosti o právnu pomoc vo vnútroštátnych konaniach. Žiadosť sa jednoducho robí písomne alebo ústne do záznamu. Pri cezhraničných veciach sa môže využiť oficiálny formulár uvedený v prílohe k rozhodnutiu Komisie 2004/844/ES z 9. novembra 2004, ktorým sa stanovuje forma žiadostí o právnu pomoc podľa smernice Rady 2003/8/ES na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa týkajú právnej pomoci pri týchto sporoch. Formuláre sú k dispozícii v kanceláriách súdov, na ktorých konanie prebieha alebo sa má začať. Takisto sa dajú stiahnuť z webového sídla ministerstva spravodlivosti. Použitie formulára však nie je povinné. Žiadosť by mala obsahovať vyhlásenie s podrobnými údajmi o rodinnom stave, majetku, príjme a zdrojoch obživy žiadateľa. Žiadosť o právnu pomoc na zmierlivé vyriešenie sporu pred začatím občianskeho súdneho konania musí obsahovať aj podrobný opis skutkového stavu danej veci.

**Použitie formulára je povinné len v cezhraničných veciach, v prípade ktorých sa konanie vedie v inom členskom štáte** a týkajú sa osoby, ktorá je poľským štátnym príslušníkom alebo má právo na trvalý pobyt v Poľsku.

V cezhraničných veciach sa žiadosť môže podať nielen v poľštine, ale aj v angličtine.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o oslobodenie od súdnych trov alebo o ustanovenie právneho zástupcu súdom vo vnútroštátnom konaní musí obsahovať vyhlásenie o rodinnom stave, majetku, príjme a zdrojoch obživy podľa vzoru uvedeného vo vyhláške ministra spravodlivosti z 3. októbra 2016 o úhrade bezplatnej právnej pomoci poskytovanej advokátom ustanoveným súdom zo štátnej pokladnice (*Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 3 października 2016 r. w sprawie ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez adwokata z urzędu*). Vzory sú dostupné v poľštine v elektronickej forme na webových sídlach súdov, na webovom sídle ministerstva spravodlivosti a v papierovej forme v kanceláriách súdov. Ide o formálnu požiadavku a **neodstránenie akýchkoľvek nedostatkov v tejto súvislosti do jedného týždňa od výzvy súdu je dôvodom na zamietnutie žiadosti**. Ak okolnosti uvedené v žiadosti vzbudzujú obavy, súd môže nariadiť preskúmanie skutočných okolností žiadateľa najmä tým, že ho požiada o poskytnutie dodatočného objasnenia alebo dokumentov.

V cezhraničných konaniach musí osoba, ktorá má bydlisko alebo trvalý pobyt v inom členskom štáte EÚ s výnimkou Dánska, k žiadosti priložiť:

dokumenty potvrdzujúce údaje uvedené v žiadosti,

podporné dokumenty týkajúce sa štátnej príslušnosti, miesta bydliska alebo obvyklého pobytu žiadateľa a v prípade, že žiadateľ nie je štátnym príslušníkom členského štátu, podporný dokument potvrdzujúci, že žiadateľ býva na území členského štátu v súlade s právnymi predpismi tohto štátu,

vyhlásenie žiadateľa o tom, či už mu bola poskytnutá právna pomoc na zmierlivé vyriešenie dotknutého sporu, a ak takáto pomoc bola poskytnutá, ale nedošlo k urovnaniu sporu, objasnenie dôvodov tohto stavu.

Uvedené dokumenty by mala do poľštiny alebo angličtiny preložiť osoba oprávnená na prekladanie úradných dokladov v členskom štáte, z ktorého žiadosť pochádza.

Ak žiadosť v cezhraničnom konaní neobsahuje niektoré požadované informácie alebo vzbudzuje obavy, pokiaľ ide o ich presnosť, súd vyzve žiadateľa, aby v stanovenej lehote maximálne jeden mesiac poskytol dodatočné objasnenie alebo dokumenty. Žiadateľ môže konkrétne predložiť kópie daňových priznaní, výpisy alebo zoznamy bankových účtov, bankových vkladov alebo vkladov cenných papierov alebo potvrdenia o výške platu, honorárov a iných odmien alebo prijatých dávok, dôchodkov, renty a výživného. **V prípade nedodržania lehoty súd preskúma žiadosť na základe poskytnutých informácií**.

V praxi sa v záujme urýchlenia preskúmania žiadosti vo vnútroštátnom alebo v cezhraničnom konaní odporúča priložiť k žiadosti už na začiatku všetky dokumenty, ktoré žiadateľ považuje za potrebné na preukázanie svojej finančnej situácie, najmä už uvedené dokumenty.

*Ak sa požaduje bezplatná právna pomoc, žiadosť musí obsahovať vyhlásenie žiadateľa o nedostatku prostriedkov na znášanie nákladov na platenú právnu pomoc. Osoba, ktorá žiada o bezplatnú právnu pomoc v súvislosti so svojou podnikateľskou činnosťou, musí okrem toho predložiť vyhlásenie, že v minulom roku nezamestnávala žiadne iné osoby. Uvedené vyhlásenia musia byť vypracované v súlade s vopred stanovenými vzormi, ktoré sú dostupné v centrách bezplatnej právnej pomoci. Vyhlásenia sa predkladajú osobe, ktorá poskytuje bezplatnú právnu pomoc.*

*Keďže bezplatná právna pomoc sa obvykle poskytuje priamo v centre po podaní žiadosti, žiadateľ by mal mať so sebou aj doklad totožnosti a všetky potrebné dokumenty na opísanie právneho problému, aby bola poskytnutá pomoc účinná.*

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o oslobodenie od súdnych trov alebo o ustanovenie právneho zástupcu súdom sa musí podať na tom súde, na ktorom sa má začať alebo už prebieha konanie vo vnútroštátnom spore.

Fyzická osoba s bydliskom alebo obvyklým pobytom v členskom štáte EÚ (s výnimkou Dánska), ktorá žiada o právnu pomoc v cezhraničnom konaní, ktoré prebieha alebo sa má začať na poľskom súde, môže podať žiadosť o právnu pomoc na súde, na ktorom prebieha alebo sa má začať určovacie konanie. Ak sa žiadosť týka právnej pomoci vo vykonávacom alebo v exekučnom konaní, musí sa podať na okresnom súde príslušnom pre obvod, v ktorom sa má rozhodnutie vykonať alebo v ktorom sa uskutoční exekúcia. Žiadosti o právnu pomoc sa môžu predkladať aj prostredníctvom poľského ministerstva spravodlivosti alebo určeného príslušného orgánu členského štátu, v ktorom má žiadateľ bydlisko alebo obvyklý pobyt. Ministerstvo spravodlivosti bezodkladne postúpi takéto žiadosti príslušnému súdu.

Fyzická osoba s bydliskom alebo obvyklým pobytom v Poľsku, ktorá žiada o právnu pomoc v konaní, ktoré prebieha alebo sa má začať v inom členskom štáte (s výnimkou Dánska), môže žiadosť podať na príslušnom súde tohto iného členského štátu. Žiadosť možno podať aj prostredníctvom krajského súdu príslušného pre miesto bydliska alebo obvyklý pobyt v Poľsku.

*Žiadosť o právnu pomoc v rámci systému bezplatnej právnej pomoci možno predložiť v jednom z centier bezplatnej právnej pomoci v Poľsku, ktoré sú zriadené v okresoch a mestách so štatútom okresu. Mapu centier a kontaktné údaje nájdete na webovej stránke:* https://darmowapomocprawna.ms.gov.pl/pl/mapa-punktow/.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Poľský súd doručí žiadateľovi svoje rozhodnutie o žiadosti o oslobodenie od súdnych trov alebo o ustanovenie právneho zástupcu súdom. Informácie o stave žiadosti a o tom, či jej bolo alebo nebolo vyhovené, možno získať aj telefonicky alebo e-mailom od súdnej kancelárie.

*O tom, či sú žiadatelia o bezplatnú právnu pomoc oprávnení, budú informovaní priamo v centre, kde sa poskytuje bezplatná právna pomoc.*

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

V prípade priznania oslobodenia od súdnych trov sa nevyžadujú žiadne ďalšie kroky. Ak však existujú náklady, ktoré musí oslobodený účastník konania vynaložiť na zabezpečenie ochrany svojich práv (napr. náklady na preklad alebo na cestu na súd, ak bol účastník predvolaný, aby sa dostavil osobne), účastník konania bude musieť požiadať súd o preddavok na takéto náklady. V opačnom prípade sa môže stať, že súd bude od účastníka oslobodeného od súdnych trov očakávať, že dočasne uhradí náklady, ktoré sa mu potom preplatia. Ak sa poskytuje preddavok, musí sa zúčtovať na základe faktúr do jedného mesiaca od prijatia preddavku a v každom prípade pred vydaním rozhodnutia o konečnom zúčtovaní trov konania.
Ak je ustanovený advokát alebo právny poradca, mali by sa kontaktovať. Súd môže žiadateľovi doručiť kópiu rozhodnutia o ustanovení advokáta alebo právneho poradcu, ale bez údajov o celom mene a adrese na doručovanie ustanoveného advokáta alebo právneho poradcu. Súd oznámi tieto údaje v následnom liste po tom, ako ho o nich informuje príslušná krajská advokátska rada alebo krajská komora právnych poradcov.
Osoba oslobodená súdom od všetkých alebo niektorých súdnych trov pred začatím súdneho konania je povinná k žiadosti alebo inému návrhu na začatie konania priložiť kópiu rozhodnutia o oslobodení.
*V rámci systému bezplatnej právnej pomoci osoba, ktorá sa považuje za oprávnenú na právnu pomoc, ju dostane v očakávanej forme priamo v centre bezplatnej právnej pomoci.*

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Advokáta alebo právneho poradcu ustanovuje príslušná krajská advokátska rada alebo krajská komora právnych poradcov, ale ak je v žiadosti uvedený konkrétny právny zástupca, bude ustanovený ako právny zástupca žiadateľa v rámci možností a s jeho súhlasom. Advokát alebo právny poradca môže odmietnuť zaoberať sa danou vecou zo závažných dôvodov a v takom prípade samoregulačný orgán ustanoví iného právneho zástupcu. Zo závažných dôvodov možno takisto požiadať v priebehu konania o zmenu už ustanoveného právneho zástupcu.
V žiadosti možno uviesť preferenciu, že právny zástupca by mal ovládať určitý cudzí jazyk a pochádzať z konkrétneho odvetvia právnickej profesie, najmä že by mal byť advokátom alebo právnym poradcom. Súd v praxi vyhovie takejto žiadosti.
*V systéme bezplatnej právnej pomoci nie je možné zvoliť si advokáta alebo právneho poradcu. Takúto právnu pomoc poskytne advokát alebo právny poradca v službe v centre právnej pomoci, ktoré si vyberie žiadateľ, alebo advokátsky koncipient poverený týmto advokátom alebo právnym poradcom.*

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Účastník konania úplne oslobodený od súdnych trov nebude platiť žiadne súdne poplatky a nevzniknú mu žiadne výdavky. Ak je účastník konania oslobodený od súdnych trov čiastočne, musí uhradiť súdne poplatky a znášať výdavky v rozsahu, na ktorý sa oslobodenie nevzťahuje. Ak tento účastník vo veci vyhrá, súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie ukončí, nariadi neúspešnému účastníkovi, aby tieto náklady nahradil úspešnému účastníkovi.
Ak účastník konania oslobodený od súdnych trov bude úplne alebo čiastočne neúspešný, súd vo svojom rozhodnutí, ktorým sa konanie ukončí, nariadi tomuto účastníkovi nahradiť trovy súdneho konania, ktoré vznikli protistrane (ale nie náklady, ktoré vznikli štátnej pokladnici).

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Zvyšné trovy konania je povinná zaplatiť osoba oslobodená od súdnych trov čiastočne.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Právna pomoc poskytovaná súdom prvého stupňa zahŕňa aj odvolacie a exekučné konanie. Účastník konania, ktorého nezastupoval právny zástupca (napr. advokát) na prvom stupni, môže na druhom stupni požiadať o túto formu pomoci. Ak treba podať mimoriadne odvolanie, účastník konania musí podať osobitnú žiadosť, na základe ktorej sa vydá osobitné rozhodnutie len o tomto právnom kroku.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Súd môže odňať právnu pomoc tak vo forme oslobodenia od súdnych trov, ako aj ustanovenia právneho zástupcu súdom, ak sa zistí, že dôvody, na základe ktorých bola pomoc poskytnutá, neexistovali alebo pominuli. V oboch prípadoch bude účastník konania povinný zaplatiť všetky splatné poplatky a uhradiť výdavky, pričom v prípade pominutia dôvodov môže súd takisto nariadiť účastníkovi konania, aby tak urobil len čiastočne podľa zmeny situácie účastníka konania.
Pri odňatí oslobodenia môže súd uložiť účastníkovi konania oslobodeného od súdnych trov na základe vedomého uvedenia nepravdivých okolností pokutu až do výšky 1 000 PLN a účastníkovi konania, ktorému bola na základe takýchto okolností poskytnutá pomoc právneho zástupcu ustanoveného súdom, pokutu až do výšky 3 000 PLN. Nezávisle od povinnosti zaplatiť pokutu musí účastník konania zaplatiť všetky splatné poplatky a uhradiť výdavky, za ktoré je zodpovedný, alebo zaplatiť odmenu právnemu zástupcovi ustanovenému súdom.
Osobe, ktorá opätovne žiada o oslobodenie od súdnych trov a ktorá vedome uviedla nepravdivé údaje o svojich okolnostiach týkajúcich sa rodinného stavu, majetku, príjmu a zdrojov obživy, súd žiadosť zamietne a uloží pokutu až do výšky 2 000 PLN.
Proti rozhodnutiu o uložení pokuty účastníkovi konania možno podať odvolanie, ako sa uvádza v bode 16.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Áno. Proti rozhodnutiu o zamietnutí oslobodenia alebo ustanovenia právneho zástupcu súdom možno podať odvolanie alebo v prípade, že rozhodnutie vydal súdny úradník, možno proti jeho rozhodnutiu podať sťažnosť. **Pred napadnutím rozhodnutia sa musí do jedného týždňa od doručenia rozhodnutia podať žiadosť o písomné odôvodnenie. Po doručení rozhodnutia s písomným odôvodnením sa odvolanie musí podať do jedného týždňa** a adresovať súdu, ktorý rozhodnutie vydal. Za žiadosť o písomné odôvodnenie, ako aj za odvolanie alebo sťažnosť proti rozhodnutiu súdneho úradníka sa neúčtujú žiadne poplatky.
Podobný postup sa uplatňuje v prípade odňatia predtým priznaného oslobodenia od súdnych trov alebo ustanovenia právneho zástupcu súdom.
*Naopak osoba, ktorej bola zamietnutá bezplatná právna pomoc, nemôže takéto zamietnutie napadnúť.*

**Ďalšie informácie**

zákon z 28. júla 2005 o súdnych trovách v občianskych veciach,
Občiansky súdny poriadok zo 17. novembra 1964,
zákon zo 17. decembra 2004 o práve na právnu pomoc v občianskych súdnych konaniach vedených v členských štátoch Európskej únie a o práve na právnu pomoc v záujme zmierlivého vyriešenia sporu pred začatím konania,
2004/844/ES: rozhodnutie Komisie z 9. novembra 2004, ktorým sa stanovuje forma žiadostí o právnu pomoc podľa smernice Rady 2003/8/ES na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa týkajú právnej pomoci pri týchto sporoch,
zákon z 5. augusta 2015 o bezplatnej právnej pomoci, bezplatnom občianskom poradenstve a právnom vzdelávaní,
http://www.darmowapomocprawna.ms.gov.pl/,
https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze,
webové sídla jednotlivých okresných a krajských súdov.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

V prípadoch žiadostí o oslobodenie od súdnych trov sa podaním príslušnej žiadosti alebo odvolaním proti rozhodnutiu o zamietnutí oslobodenia v zásade nepreruší prebiehajúce konanie, pokiaľ žiadateľ nezískal oslobodenie od súdnych trov na základe žiadosti podanej v stanovení žalobného nároku alebo pred podaním žaloby. V prípade definitívneho zamietnutia žiadosti podanej pred uplynutím lehoty na zaplatenie poplatku za podanie žaloby lehota na zaplatenie začne znovu plynúť odo dňa doručenia žiadosti o platbu alebo v určitých prípadoch, keď je účastník konania zastúpený advokátom alebo právnym

poradcom, odo dňa doručenia rozhodnutia, ktorým sa zamieta žiadosť o oslobodenie od trov konania. Žiadna nová žiadosť o oslobodenie od súdnych trov založená na rovnakých okolnostiach však už nemá vplyv na lehotu na zaplatenie poplatku.
Takisto v prípadoch žiadostí o ustanovenie právneho zástupcu súdom sa podaním príslušnej žiadosti alebo odvolaním proti rozhodnutiu o zamietnutí takejto žiadosti v zásade nepreruší prebiehajúce konanie, pokiaľ žiadateľ nepodal žiadosť v stanovení žalobného nároku alebo pred podaním žaloby. Súd však môže prerušiť pojednávanie vo veci až do prijatia konečného rozhodnutia o žiadosti. Nemôže teda vytýčiť pojednávanie, ale môže zrušiť alebo odložiť naplánované pojednávanie.
Ak je povinné právne zastúpenie advokátom alebo právnym poradcom pre určitý procesný úkon [podanie odvolania na súd najvyššieho stupňa (*skarga kasacyjna*), návrh na obnovu konania, niektoré odvolania proti súdnym rozhodnutiam], podaním žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu súdom pred uplynutím lehoty na vykonanie daného úkonu sa lehota zastaví. Bez ohľadu na to, či je žiadosť schválená alebo zamietnutá, lehota začne znova plynúť. Žiadna nová žiadosť založená na rovnakých okolnostiach však už nemá vplyv na plynutie lehoty.

**Ďalšie informácie**

zákon z 28. júla 2005 o súdnych trovách v občianskych veciach,
Občiansky súdny poriadok zo 17. novembra 1964,
zákon zo 17. decembra 2004 o práve na právnu pomoc v občianskych súdnych konaniach vedených v členských štátoch Európskej únie a o práve na právnu pomoc v záujme zmierlivého vyriešenia sporu pred začatím konania,
2004/844/ES: rozhodnutie Komisie z 9. novembra 2004, ktorým sa stanovuje forma žiadostí o právnu pomoc podľa smernice Rady 2003/8/ES na zlepšenie prístupu k spravodlivosti pri cezhraničných sporoch stanovením minimálnych spoločných pravidiel, ktoré sa týkajú právnej pomoci pri týchto sporoch,
zákon z 5. augusta 2015 o bezplatnej právnej pomoci, bezplatnom občianskom poradenstve a právnom vzdelávaní,
http://www.darmowapomocprawna.ms.gov.pl/,
https://www.gov.pl/web/sprawiedliwosc/formularze,
webové sídla jednotlivých okresných a krajských súdov.

Posledná aktualizácia: 11/03/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Portugalsko

### 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Podľa článku 529 portugalského Občianskeho súdneho poriadku (*Código de Processo Civil*), trovy a náklady konania zahŕňajú:
i) súdne poplatky (*taxa de justiça*);
ii) výdavky súvisiace s vecou (*encargos*);
iii) trovy strán sporu (*custas de parte*).
Na základe toho:
i) Súdne poplatky musí platiť každá zo zúčastnených strán za príslušné súdne konanie, ktoré sa má začať. Súdne trovy sa vypočítajú podľa hodnoty alebo zložitosti prípadu podľa podmienok predpisov o súdnych trovách (*Regulamento das Custas Processuais*) a tabuliek pripojených k týmto predpisom. Súdne poplatky sú vyjadrené v „účtovných jednotkách“ (*unidades de conta – UC*), ako sa stanovuje v článku 5 predpisov o súdnych trovách. V roku 2023 zostane hodnota jednej účtovnej jednotky na nezmenenej úrovni 102,00 EUR. Táto suma sa môže časom zmeniť.
ii) Výdavky súvisiace s vecou sú výdavky vynaložené v dôsledku súdneho konania (napr. platby znalcom, tlmočnícke služby atď.), keď boli vyžiadané stranami sporu alebo nariadené sudcom – pozri článok 16 v predpisoch o súdnych výdavkoch.
iii) Trovy strán sporu sú sumy vynaložené každou zo strán sporu v rámci pojednávania o veci na súde; suma, ktorá je im vrátená, ak protistrana prehrá v spore, v súlade s podmienkami podľa článku 26 predpisov o súdnych výdavkoch (napr. výdavky vynaložené na poplatky zaplatené advokátovi; výdavky vynaložené na súdnych exekútorov určených súdom atď.).

### 2 Čo presne je právna pomoc?

Prístup k právu a súdom je zabezpečený na základe zákona č. 34/2004 z 29. júla 2004.
Podľa ustanovení v článku 6 zákona č. 34/2004 je právna ochrana k dispozícii v dvoch formách:
i) právne poradenstvo a
ii) právna pomoc.
Na základe toho:
i) Podľa ustanovení v článkoch 14 a 15 zákona č. 34/2004 právne poradenstvo pozostáva z odborného objasnenia práva, ktoré sa uplatňuje na konkrétne prípady alebo veci a môžu ho poskytovať právnici.
ii) Na základe článku 16 zákona č. 34/2004 právna pomoc existuje v týchto formách:
oslobodenie od súdnych poplatkov a iných výdavkov súvisiacich s vecou,
určenie právneho zástupcu (napríklad právnici a advokáti) a zaplatenie poplatkov na nich a ďalších výdavkov (napríklad cestovné náklady),
zaplatenie poplatkov za právneho zástupcu určeného súdom (napr. právnik v trestnom konaní),
zaplatenie súdnych poplatkov a iných výdavkov súvisiacich s vecou v splátkach,
určenie právneho zástupcu a zaplatenie všetkých príslušných poplatkov a nákladov v splátkach,
zaplatenie poplatkov a výdavkov splatných právnemu zástupcovi určenému súdom v splátkach,
pridelenie súdneho exekútora určeného súdom a zaplatenie zodpovedajúceho poplatku (napríklad za doručenie predvolania, za opatrenia potrebné na zabavenie majetku a iné postupy núteného výkonu).

### 3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?

Na základe článku 7 zákona č. 34/2004 na právnu ochranu sú oprávnené tieto kategórie osôb, ak vedia preukázať finančné ťažkosti:
občania Portugalska,
občania Európskej únie,
cudzinci a osoby bez štátnej príslušnosti, ktoré sú držiteľmi platného povolenia na pobyt v členskom štáte Európskej únie,
cudzinci bez platného povolenia na pobyt v členskom štáte Európskej únie, ak by pobyt mohol byť priznaný občanom Portugalska v rovnakej situácii podľa právnych predpisov týchto štátov,
neziskové organizácie sú oprávnené na právnu ochranu len vo forme právnej pomoci.

POZN.: Ziskové subjekty a individuálne spoločnosti s ručením obmedzeným nemajú nárok na právnu ochranu.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Podľa článku 17 zákona č. 34/2004 a článku 7 ministerského vykonávacieho nariadenia č. 46/2015 z 23. februára 2015 (*Portaria n.º46/2015*) možno systém právnej pomoci používať:
na všetkých súdoch bez ohľadu na typ veci,
na zmierovacích súdoch,
v štátnych systémoch alternatívneho riešenia sporov, napr. mediácia organizovaná štátom (*mediação pública*), napr. mediácia v rodinných alebo pracovných veciach,
vo veciach organizovaných matričnými úradmi,
v zápisoch, ktoré sa riešia na notárskych úradoch,
v konaniach o správnych deliktoch.
Užitočné odkazy:
Štátny systém mediácie v rodinných veciach (v portugalčine)
Štátny systém mediácie v pracovných veciach (v portugalčine)

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

V naliehavých prípadoch, keď nebolo vydané konečné rozhodnutie o požadovanej právnej pomoci v čase splatnosti platby súdnych poplatkov a iných výdavkov súvisiacich s vecou pojednávanou na súde, žiadateľ musí predložiť dokument preukazujúci, že požiadal o právnu pomoc a potom postupovať nasledujúcim spôsobom (pozri článok 29 ods. 5 zákona č. 34/2004).
Keď rozhodnutie príslušného odboru sociálneho zabezpečenia nie je ešte známe, lehota pre príslušnú platbu sa pozastaví, pokiaľ žiadateľovi nebude oznámené rozhodnutie.
V prípade vydania rozhodnutia odborom sociálneho zabezpečenia o priznaní právnej pomoci formou platby na splátky je prvá splátka splatná do 10 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia žiadateľovi bez toho, aby bolo dotknuté neskoršie vrátenie zaplatených peňazí v prípade zrušenia rozhodnutia.
V prípade vydania negatívneho rozhodnutia odborom sociálneho zabezpečenia je platba splatná do 10 dní odo dňa oznámenia rozhodnutia žiadateľovi bez toho, aby bolo dotknuté neskoršie vrátenie zaplatených peňazí v prípade zrušenia rozhodnutia.
Ak lehota 30 dní uplynie bez prijatia rozhodnutia o žiadosti o právnu ochranu (právne poradenstvo alebo právna pomoc), rozumie sa, že ochrana bola automaticky priznaná a zainteresovaná strana sa môže na tento automatický súhlas odvolať pred súdom alebo portugalskou advokátskou komorou v závislosti od formy požadovanej právnej ochrany – pozri článok 25 zákona č. 34/2004.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formuláre potrebné na podanie žiadosti o právnu ochranu vo forme právneho poradenstva alebo v akejkoľvek inej forme právnej pomoci vrátane požiadania o právnu pomoc v inom členskom štáte si možno stiahnuť z webového sídla portugalského sociálneho zabezpečenia tu (v portugalčine).

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Zoznam dokumentov, ktoré musia byť priložené k žiadosti, je uvedený v dokumente „Praktická príručka – Právna ochrana“ (*Guia Prático Protecção Jurídica*), ktorú vydal portugalský Inštitút sociálneho zabezpečenia (*Instituto da Segurança Social, I.P.*) a uverejnil na stránke „Praktické príručky“ (*Guias Práticos*) na svojom webovom sídle prístupnom prostredníctvom jedného z týchto odkazov:
Webové sídlo portugalského sociálneho zabezpečenia
Právna ochrana – praktická príručka (v portugalčine)

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť a dokumenty k nej pripojené môžu byť predložené osobne alebo poslané poštou, faxom alebo e-mailom na akýkoľvek odbor Inštitútu sociálneho zabezpečenia, ktorý sa zaoberá priamo verejnosťou.
Zoznam ústredných úradov sociálneho zabezpečenia pre každý okres a ich príslušné adresy, faxové čísla a e-mailové adresy sa nachádzajú tu (v portugalčine).

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

V rozhodnutí o priznaní právnej pomoci musí byť uvedené, ktorá forma právnej pomoci bola schválená, za toto rozhodnutie zodpovedá vedúci odboru sociálneho zabezpečenia pre oblasť, v ktorej má žiadateľ miesto pobytu alebo sídlo. Keď žiadateľ nemá miesto pobytu v Portugalsku, toto rozhodnutie vydá vedúci odboru sociálneho zabezpečenia, ktorému bola predložená žiadosť – pozri články 20 a 29 zákona č. 34/2004.
Podľa ustanovení v článku 26 zákona č. 34/2004 žiadateľom musia byť oznámené rozhodnutia o schválení žiadosti o právnu pomoc. Takéto oznámenie sa spravidla posiela na adresu, ktorú žiadateľ uviedol na formulári ako svoju korešpondenčnú adresu.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Keď je právny zástupca určený, aby vystupoval v mene žiadateľa, žiadateľovi sa oznámi adresa kancelárie daného právneho zástupcu a poskytnú tiež informácie o tom, že povinnosťou žiadateľa je spolupracovať s ním v plnom rozsahu s tým, že ak nedôjde k takejto spolupráci, hrozí zrušenie právnej pomoci.
Aby sa právna pomoc vo forme celkového alebo čiastočného oslobodenia od súdnych poplatkov a výdavkov súvisiacich s vecou, ktoré vzniknú podľa súdu, mohla uplatniť, žiadateľ musí predložiť na doklad o tom, že takáto pomoc bola priznaná v rámci danej lehoty na zaplatenie súdnych poplatkov.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Právneho zástupcu určí portugalská advokátska komora, ktorá o tom informuje žiadateľa v súlade s ustanoveniami v článkoch 30 a 31 zákona č. 34/2004.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Právna pomoc sa vzťahuje na výdavky uvedené v článku 16 zákona č. 34/2004, a to:
súdne poplatky a iné výdavky súvisiace s vecou,
zaplatenie poplatkov za právneho zástupcu,
zaplatenie poplatkov za právneho zástupcu určeného súdom,
zaplatenie súdnych poplatkov a iných výdavkov súvisiacich s vecou v splátkach,
zaplatenie poplatkov za právneho zástupcu v splátkach,
zaplatenie poplatkov za právneho zástupcu určeného súdom v splátkach,
náklady vynaložené na súdneho exekútora určeného súdom,
zaplatenie nákladov vyplývajúcich z cezhraničného charakteru veci, ak žiadateľ žije v inom členskom štáte.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Podľa článku 29 ods. 4 a 5 zákona č. 34/2004 všetky zostávajúce náklady znáša žiadateľ bez toho, aby bola dotknutá možnosť odškodnenia žiadateľa za náklady strán podľa ustanovení článku 26 predpisov o súdnych výdavkoch, ak je žiadateľ vo svojej veci úspešný.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno, právna pomoc je zachovaná aj na účely odvolania a vzťahuje sa aj na všetky následné konania spojené s vecou, na ktorú bola právna pomoc poskytnutá. Právna pomoc sa uplatňuje aj na hlavnú vec na súde, ak je priznaná v niektorom zo súvisiacich konaní. Právna pomoc je zachovaná aj na všetky postupy núteného výkonu vyplývajúce zo súdnych rozhodnutí vydaných v konaní, v ktorom bola právna pomoc priznaná – pozri článok 18 zákona č. 34/2004.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Áno, právna pomoc môže byť zrušená buď v plnom rozsahu, alebo čiastočne pred ukončením konania v prípadoch ustanovených v článku 10 zákona č. 34 /2004. Toto sa vzťahuje na prípady, keď žiadateľ alebo jeho rodinní príslušníci následne získajú dostatočné finančné prostriedky. V tomto prípade je žiadateľ povinný vyhlásiť, že sa môže zaobísť bez právnej ochrany buď v plnom rozsahu, alebo čiastočne, v opačnom prípade mu hrozí uloženie príslušných sankcií.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Ak sa odbor sociálneho zabezpečenia rozhodne zamietnuť žiadosť buď v plnom rozsahu, alebo čiastočne, musí o tom písomne upovedomiť žiadateľa a žiadateľ má 10 dní na odpoveď. Žiadateľ môže spolu so svojou odpoveďou predložiť dokumenty, ktoré chýbali, alebo ktoré slúžia na potvrdenie jeho tvrdení. Ak žiadateľ neodpovie v rámci lehoty 10 pracovných dní, rozhodnutie nadobudne právoplatnosť a žiadateľovi už nepošle ďalší list – pozri článok 37 zákona č. 34/2004, v ktorom sa uvádza odkaz na portugalský správny poriadok (*Código do Procedimento Administrativo*).

Žiadateľ môže rozhodnutie odboru sociálneho zabezpečenia napadnúť na súde. V takom prípade žiadateľ musí odboru sociálneho zabezpečenia, ktoré vydalo rozhodnutie, predložiť v lehote 15 dní písomnú žiadosť, v ktorej rozhodnutie napadne. Odbor sociálneho zabezpečenia môže rozhodnutie zrušiť. Ak sa rozhodnutie nezruší, odbor sociálneho zabezpečenia musí postúpiť vec súdu – pozri články 26 až 28 zákona č. 34/2004.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Áno, žiadosť o právnu ochranu môže mať za účinok prerušenie premlčacej lehoty.

Ak sa podá žiadosť o právnu pomoc vo forme určenia právneho zástupcu a dokument potvrdzujúci túto žiadosť je súčasťou spisu konania, plynutie premlčacej lehoty sa preruší päť dní po podaní žiadosti o právnu pomoc (článok 33 ods. 4 zákona č. 23/2004 z 29. júla 2004 a článok 323 ods. 1 a 2 Občianskeho zákonníka).

Pozrite si judikatúru uverejnenú v tejto otázke tu:

**– Odvolací súd v Lisabone (*Tribunal da Relação de Lisboa*)**

Processo 439/11.5TTLRS.L1-4

Processo 7637/17.7T8LSB.L1-2

**– Najvyšší súd (*Supremo Tribunal de Justiça*)**

Processo 31/14.3TTCBR.C3.S1

**Upozornenie:**

**Kontaktné miesto Európskej justičnej siete pre občianske a obchodné veci, súdy ani iné orgány nie sú viazané informáciami, ktoré sa nachádzajú v tomto prehľade. V každom prípade je zároveň potrebné preštudovať si platné právne predpisy, ktoré sa pravidelne aktualizujú aj s ohľadom na vývoj výkladu judikatúry.**

Posledná aktualizácia: 12/03/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Rumunsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Verejná právna pomoc sa môže poskytovať v týchto formách:

a) zaplatenie poplatku za zastúpenie, právnu pomoc a prípadne obhajobu určeným alebo vybraných právnikom s cieľom zabezpečiť výkon alebo ochranu práva alebo legitímneho záujmu na súde alebo na predchádzanie sporu, ďalej len „pomoc poskytovaná právnikom“;

b) platba uhradená znalcovi, prekladateľovi alebo tlmočníkovi, na ktorých sa bolo potrebné obrátiť počas konania, so súhlasom súdu alebo súdneho orgánu, ak túto platbu musí zo zákona uhradiť osoba, ktorá žiada o právnu pomoc;

c) zaplatenie poplatku za exekútora;

d) oslobodenie od trov konania, ich zníženie, zmeny splátkového kalendára alebo odloženie podľa zákona vrátane poplatkov splatných vo fáze vymáhania.

Ak sa verejná právna pomoc poskytuje občanom členských štátov EÚ alebo iným osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu, schválená verejná právna pomoc môže tiež zahŕňať:

a) náklady na preklad dokumentov predložených príjemcom, ktoré si vyžiadal súd alebo súdny orgán na účely vyriešenia veci a súvisiace žiadosti a dokumenty, ktoré boli predložené alebo prijaté, sú oslobodené od úradného overenia alebo inej podobnej formality;

b) služby tlmočníka v konaní na súde/súdnom orgáne;

c) náklady na cestu do Rumunska, ktorú musí príjemca pomoci alebo iná osoba uskutočniť na žiadosť súdu alebo súdneho orgánu alebo v prípade, keď zákon ustanovuje povinnú prítomnosť niektorej z týchto osôb.

Oprávnená osoba, ktorá spĺňa podmienky uvedené v otázke č. 3, je oprávnená aj na refundáciu sumy zaplatenej mediátorovi ako poplatok v prípade, keď poskytne dôkaz pred začiatkom súdneho konania, že absolvovala mediáciu v súvislosti so sporom, alebo ak požaduje mediáciu po začatí súdneho konania, ale pred prvým dátumom konania.

Verejná právna pomoc sa môže poskytnúť, samostatne alebo kumulatívne, v ktorejkoľvek z vyššie uvedených foriem. Cena verejnej právnej pomoci poskytovanej samostatne alebo kumulatívne v akejkoľvek forme pomoci poskytovanej právnikom, znalcom, prekladateľom, tlmočníkom alebo exekútorom nesmie prekročiť v priebehu jedného roka maximálnu sumu rovnajúcu sa 12 minimálnym hrubým mzdám v štáte za jednoročné obdobie v roku, v ktorom bola podaná žiadosť o pomoc.

*(Články 6, 7, 20 a 44 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Verejná právna pomoc predstavuje formu pomoci poskytovanú štátom s cieľom zabezpečiť právo na spravodlivé súdne konanie a zabezpečiť rovnaký prístup k spravodlivosti na účely zabezpečenia výkonu určitých práv alebo legitímnych záujmov súdnymi prostriedkami vrátane výkonu súdnych rozhodnutí alebo iných vykonateľných titulov.

*(Článok 1 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 3 Mám právo na právnu pomoc?

Každá fyzická osoba môže požiadať o verejnú právnu pomoc, ak nie je schopná znášať trovy konania spojené s určitým konaním alebo náklady za poskytnuté právne poradenstvo s cieľom chrániť právo alebo legitímny záujem na súde bez ohrozenia prostriedkov na svoje živobytie alebo živobytie svojej rodiny.

Rodina sú manželia, deti alebo iní priami potomkovia do veku 18 rokov, ktorí sú finančne závislí od žiadateľa, a deti alebo iní priami potomkovia nad 18 rokov, ale až do 26 rokov, ak pokračujú v štúdiu a finančne sú závislí od žiadateľa. Za rodinného príslušníka sa považuje aj osoba, ktorá má spoločné bydlisko alebo miesto pobytu alebo domácnosť so žiadateľom, jeho deťmi alebo inými jeho priamymi potomkami do 18 rokov, ktorí sú finančne závislí od žiadateľa, a deti alebo iní priami potomkovia nad 18 rokov, avšak do 26 rokov, ak pokračujú v štúdiu a sú finančne závislí od žiadateľa.

Osoby, ktorých mesačný priemerný čistý príjem na rodinného príslušníka je nižší než 500 RON za posledné dva mesiace pred podaním žiadosti, sú oprávnené na verejnú právnu pomoc. V takomto prípade sú sumy predstavujúce verejnú právnu pomoc v plnom rozsahu hradené štátom. Ak je priemerný čistý príjem na jedného rodinného príslušníka za posledné dva mesiace pred podaním žiadosti nižší než 800 RON, sumy predstavujúce verejnú právnu pomoc uhrádza štát vo výške 50 %. Sumy predstavujúce hranice príjmu a maximálnu výšku sumy, ktorá sa môže poskytnúť ako verejná právna pomoc, možno revidovať na základe rozhodnutia vlády.

Verejnú právnu pomoc možno priznať aj v iných prípadoch, úmerne k potrebám žiadateľa, keď skutočné alebo odhadované trovy konania by mohli obmedziť účinný prístup žiadateľa k spravodlivosti vrátane rozdielnych životných nákladov medzi členským štátom, v ktorom má žiadateľ bydlisko alebo obvyklý pobyt, a Rumunskom.

Pri určovaní príjmu sa zohľadňuje akýkoľvek pravidelný príjem, napr. mzdy, príspevky, poplatky, anuity, renty, nájomné, zisk z obchodovania alebo samostatnej zárobkovej činnosti a pod., ako aj pravidelne splatné sumy, napríklad nájomné a vyživovacie povinnosti.

Verejná právna pomoc sa poskytuje nezávisle od finančného postavenia žiadateľa, ak osobitný zákon ustanovuje právo na právnu pomoc alebo bezplatnú právnu pomoc ako ochranné opatrenie vzhľadom na osobitné okolnosti, akými sú napr. neplnoletosť, zdravotné postihnutie, určité postavenie alebo pod.

V takomto prípade sa verejná právna pomoc poskytuje bez toho, aby museli byť splnené kritériá príjmu, avšak len na zabezpečenie alebo uznanie určitých práv alebo oprávnených záujmov vyplývajúcich alebo súvisiacich s osobitnou okolnosťou, ktorá odôvodňuje zákonné uznanie práva na právnu pomoc alebo bezplatnú právnu pomoc.

Právo na verejnú právnu pomoc zaniká smrťou strany sporu alebo zlepšením finančného postavenia tejto strany do takej miery, že si môže dovoliť trovy konania.

*(Články 4, 5, 8, 81, 9, 10, 101, 2, 21 a 50 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Verejná právna pomoc ustanovená týmto mimoriadnym nariadením vlády sa poskytuje v občianskych, obchodných, správnych, pracovných a sociálnych veciach, ako aj v iných veciach, s výnimkou trestných vecí.

*(Článok 3 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?

Čo sa týka právnej pomoci, naliehavé prípady nie sú osobitne upravené.

### 6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?

Žiadosti o verejnú právnu pomoc, ktoré sú predložené v súlade s touto kapitolou, sa vyhotovujú podľa formulára žiadosti uvedeného v prílohe, ktorá je neoddeliteľnou súčasťou tohto mimoriadneho nariadenia. (*Článok 49 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

FORMULÁR

žiadosti o právnu pomoc v inom členskom štáte Európskej únie

Pokyny:

1. Pred vyplnením formulára žiadosti si pozorne prečítajte tieto pokyny.
2. Osoba, ktorá vypĺňa žiadosť musí poskytnúť všetky informácie, ktoré sa v požadujú v tomto formulári.
3. Každá nepresná, nepostačujúca alebo neúplná informácia môže prispieť k oneskoreniu spracovania vašej žiadosti.
4. Uvedenie nepravdivých alebo neúplných informácií do žiadosti môže mať právne dôsledky a žiadosť o právnu pomoc môže byť zamietnutá, čeliť môžete tiež obvineniam.
5. Pripojte všetky podporné dokumenty.
6. Upozorňujeme, že táto žiadosť neovplyvňuje lehotu, ktorú je potrebné dodržať na začatie súdneho konania.
7. Uveďte dátum a podpíšte žiadosť.

A1. Osobné údaje žiadateľa

Priezvisko a krstné meno.....

Dátum a miesto narodenia .....

Osobné číslo .....

Adresa (bydlisko alebo miesto pobytu) .....

.....

Tel./Fax/E-mail .....

A2. Osobné údaje právneho zástupcu (rodič, poručník, opatrovník atď.) v prípade potreby (vyplní sa v prípade, ak žiadateľ má právne zastúpenie)

Priezvisko a krstné meno.....

Dátum a miesto narodenia .....

Osobné číslo .....

Adresa .....

Tel./Fax/E-mail .....

A3. Osobné údaje právnika v prípade potreby (vyplní sa v prípade, ak žiadateľ má právnika)

Priezvisko a krstné meno.....

Adresa .....

Tel./Fax/E-mail .....

B. Informácie týkajúce sa sporu, pre ktorý sa žiada právna pomoc

Pripojte kópie všetkých podporných dokumentov.

B1. Charakter sporu (rozvod, zamestnanie atď.)
B2. Hodnota sporu, ak môže byť vyjadrená v peniazoch a mena, v ktorej je hodnota sporu vyjadrená
B3. Opis situácie, na riešenie ktorej sa požaduje verejná právna pomoc (vrátane príslušného súdu, dátumu pojednávania, dôkazov atď.)
C. Detaily konania
Pripojte kópie všetkých podporných dokumentov.
C1. Vaše súčasné alebo budúce postavenie v konaní (žalobca alebo žalovaný)
Opíšte predmet žaloby predloženej na preskúmanie .....
.....
Meno a kontaktné údaje odporcu .....
.....
C2. Osobitné dôvody pre požadovanie naliehavého opatrenia v prípade tejto žiadosti, v prípade potreby
C3. Uveďte výdavky, ktoré by mali byť uhradené na základe žiadosti (podlieha kontrole):

_
|_| a) pomoc právnika;

_
|_| b) platba znalcovi;

_
|_| c) platba prekladateľovi alebo tlmočníkovi použitému počas konania;

_
|_| d) zaplatenie poplatku za exekútora;

_
|_| e) oslobodenie od trov konania a/alebo kaucií stanovených zákonom vrátane poplatkov a kaucií splatných vo fáze vymáhania, ich zníženie, zmeny splátkového kalendára alebo odloženie.
C4. Uveďte, či verejná právna pomoc sa požaduje na získanie:

_
|_| Pomoci právnika v rámci mimosúdnych postupov

_
|_| Pomoci právnika pred začatím súdneho konania

_
|_| Pomoci právnika (konzultácie a/alebo zastúpenie) v rámci prebiehajúceho súdneho konania. V takomto prípade uveďte:
– registračné číslo
– dátumy pojednávaní
– názov súdu
– adresu súdu

_
|_| Pomoci právnika v rámci postupov súdneho prostriedku nápravy proti rozsudku súdu. V takomto prípade uveďte:
– názov súdu
– dátum rozsudku
– dôvod, prečo sa požaduje pomoc
– odvolanie proti rozsudku

_
|_| Pomoci právnika v rámci konania o výkone rozhodnutia. V takomto prípade uveďte:
– názov súdu
– dátum rozhodnutia alebo dátum vydania iného vykonateľného titulu.
C6. Uveďte, či máte nejakú formu poistenia alebo iné práva a prostriedky, ktoré môžu úplne alebo čiastočne pokryť trovy konania.
Ak áno, poskytnite informácie: .....
.....
.....
D. Rodinná situácia

_____
Koľko osôb žije vo vašej domácnosti? |_____|
Uveďte, aký je ich vzťah k vám

| Priezvisko a krstné meno | Vzťah k žiadateľovi (v prípade maloletých) | Dátum narodenia osoba | Je táto finančne závislá na žiadateľovi? | Je žiadateľ finančne závislý na tejto osobe? |
|---|---|---|---|---|
| | | | _ | _ |
| | | | \|_\| | \|_\| |
| | | | _ | _ |
| | | | \|_\| | \|_\| |

Existuje nejaká osoba, ktorá je finančne závislá od vás a nebýva s vami?

| Priezvisko a krstné meno | Vzťah k žiadateľovi (v prípade maloletých) | Dátum narodenia |
|---|---|---|

|_____|_____|_____|
| | | |
|_____|_____|_____|
| | | |
|_____|_____|_____|
| | | |
|_____|_____|_____|

Ste finančne závislý od osoby, ktorá nebýva s vami?

| Priezvisko a krstné meno | Vzťah k žiadateľovi |
|_____|_____|
| | |
|_____|_____|
| | |
|_____|_____|
| | |
|_____|_____|

E. Finančné informácie

Uveďte všetky informácie o vás, vašom druhovi/-žke alebo vašom manželovi/-ke, o akejkoľvek osobe, ktorá je od vás finančne závislá alebo prípadne o akejkoľvek osobe, od ktorej ste vy finančne závislý/-á.

Ak dostávate iné finančné príspevky než výživné od osoby, od ktorej ste finančne závislý/-á a ktorá nebýva s vami, uveďte ich v oddiele E.1 „Iné príjmy“.

Ak poskytujete finančnú pomoc inej osobe než osoba, ktorá je finančne závislá od vás a ktorá býva s vami, uveďte to v oddiele E.3 „Iné výdavky“.

Pripojte všetky podporné dokumenty o situáciách opísaných vyššie.

Uveďte, v akej mene uvádzate peňažné hodnoty v tabuľke, ak sú uvedené v inej mene ako RON.

| E.1. Informácie: | I. Žiadateľ | II. Manžel/-ka alebo druh/-žka | III. Závislé osoby | IV. Osoby podporujúce žiadateľa |
|---|---|---|---|---|
| Mzdy, odškodnenia: | | | | |
| Obchodný zisk: | | | | |
| Dôchodky: | | | | |
| Príjem: | | | | |
| Dávky od štátu | | | | |
| 1. príspevky: | | | | |
| 2. dávky v nezamestnanosti a sociálne poistenie: | | | | |
| Príjem z nárokov na určitý hnuteľný alebo nehnuteľný majetok: | | | | |
| Iný príjem: | | | | |
| SPOLU: | | | | |

| E.2. Hodnota majetku | I. Žiadateľ | II. Manžel/-ka alebo druh/-žka | III. Závislé osoby | IV. Osoby podporujúce žiadateľa |
|---|---|---|---|---|
| Budova, kde bývate: | | | | |
| Iná budova: | | | | |

|Pozemky: | | | | |
|---|---|---|---|---|
|Úspory: | | | | |
|Akcie: | | | | |
|Motorové vozidlá: | | | | |
|Iný majetok: | | | | |
|SPOLU: | | | | |

| E.3. Mesačné výdavky | I. Žiadateľ | II. Manžel/ka alebo druh/-žka | III. Závislé osoby | IV. Osoby podporujúce žiadateľa |
|---|---|---|---|---|
| Dane: | | | | |
| Sociálne zabezpečenie – príspevky: | | | | |
| Miestne dane: | | | | |
| Hypotekárne náklady: | | | | |
| Nájomné a bývanie náklady: | | | | |
| Vzdelávanie náklady: | | | | |
| Vzdelávanie Starostlivosť o deti náklady: | | | | |
| Splátky: | | | | |
| Splácanie úverov: | | | | |
| Výživné platené na iné osoby na základe právnej povinnosti: | | | | |
| Iné výdavky: | | | | |
| SPOLU: | | | | |

Čestne vyhlasujem, že uvedené informácie sú pravdivé a úplné a zaväzujem sa bezodkladne vyhlásiť príslušnému orgánu, ktorý žiadosť spracúva, všetky zmeny mojej finančnej situácie.

Vyhotovené v .....

Dňa .....

Podpis .....

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

**Žiadosť o verejnú právnu pomoc** sa podáva písomne a obsahovať bude informácie o predmete a charaktere konania, v prípade ktorého sa požaduje právna pomoc, totožnosť, osobné číslo, bydlisko a informácie o finančnom postavení žiadateľa a jeho rodiny, pripojené budú podporné dokumenty o príjmoch žiadateľa a jeho rodiny a dôkazy o vyživovacích alebo platobných povinnostiach. K žiadosti bude priložené čestné vyhlásenie žiadateľa, v ktorom sa uvádza, či v posledných 12 mesiacoch získal akúkoľvek verejnú právnu pomoc, v akej forme, na akú vec a v akej výške.

Súd môže strany sporu požiadať o objasnenie a dôkazy alebo o písomné informácie od príslušných orgánov.

**Mimosúdnu pomoc** poskytuje služba právnej pomoci zriadená v rámci každej advokátskej komory na základe žiadosti, jej vzor schvaľuje odbor koordinácie právnej pomoci a žiadosť bude obsahovať informácie o predmete a charaktere žiadosti o pomoc, totožnosť, osobné číslo, bydlisko a informácie o finančnom postavení žiadateľa a jeho rodiny, pripojené budú podporné dokumenty o príjmoch žiadateľa a jeho rodiny a dôkazy o vyživovacích alebo platobných povinnostiach.

K žiadosti bude priložené čestné vyhlásenie žiadateľa, v ktorom sa uvádza, či v posledných 12 mesiacoch získal akúkoľvek verejnú právnu pomoc, v akej forme, na akú vec a v akej výške.

Žiadateľ poskytne dôkaz o svojom finančnom postavení najmä prostredníctvom týchto dokumentov:
potvrdenie o príjme žiadateľa a ostatných členov jeho rodiny,
výpis z matričnej knihy a v prípade potreby rodné listy detí,
osvedčenie o zdravotnom postihnutí žiadateľa alebo dieťaťa v prípade potreby,
čestné vyhlásenie, v ktorom sa uvádza, že žiadateľ a jeho ostatní rodinní príslušníci nemajú dodatočný príjem,
čestné vyhlásenie týkajúce sa majetku žiadateľa a jeho/jej rodiny,
čestné vyhlásenie preukazujúce, že žiadateľ a/alebo iný rodič vyhlasuje(-ú), že dieťa nie je zverené alebo umiestnené do starostlivosti iného oprávneného súkromného orgánu alebo verejnej služby alebo inej právnickej osoby,
dôkaz poskytnutý príslušnými orgánmi týkajúci sa vyhlásenia o zdaniteľnom majetku na meno žiadateľa alebo na meno jeho ostatných rodinných príslušníkov v prípade potreby,
ďalšie dokumenty potrebné na preukázanie práva na právnu pomoc podľa zákona.
(*Článok 14 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení a článok 73 zákona č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika, v znení neskorších zmien a doplnení)*

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o právnu pomoc sa posiela príslušnému súdu rozhodujúcemu vo veci, v prípade ktorej sa žiada pomoc; v prípade verejnej právnej pomoci požadovanej na výkon rozsudku, žiadosť patrí do právomoci vykonávacieho súdu. Ak sa príslušný súd nedá určiť, riešenie prináleží okresnému súdu, v ktorého miestnej príslušnosti má žiadateľ bydlisko alebo pobyt.
Ak sa v prebiehajúcom súdnom konaní požaduje verejná právna pomoc, žiadosť(-ti) o verejnú právnu pomoc v prípade potreby vybaví senát poverený riešením hlavnej žiadosti.
Verejná právna pomoc sa poskytuje kedykoľvek počas konania, od dátumu podania žiadosti zainteresovanou stranou sporu a je zachovaná počas celého procesného štádia, v rámci ktorého bola požadovaná. Žiadosť o verejnú právnu pomoc je oslobodená od kolkového poplatku.
Verejná právna pomoc na účely postupov súdneho preskúmania sa môže poskytnúť na základe novej žiadosti. Žiadosť o verejnú právnu pomoc na účely postupov súdneho preskúmania je adresovaná súdu, proti rozsudku ktorého je potrebné sa odvolať, a to v rámci lehoty na podanie odvolania, pričom urýchlene ju rieši iný senát než senát, ktorý rozhodol vo veci samej.
Podaním žiadosti o verejnú právnu pomoc sa lehota na podanie odvolania preruší len vtedy, ak žiadateľ predloží podporné dokumenty do desiatich dní. Nová lehota na podanie odvolania začína plynúť odo dňa oznámenia o vybavení žiadosti o právnu pomoc alebo v prípade potreby žiadosti o preskúmanie v zmysle priznania alebo zamietnutia.
Ak je žiadosť o právnu pomoc prijatá, súd bezodkladne oznámi žiadateľovi a advokátskej komore výsledok. Advokátska komora musí do 48 hodín vymenovať právnika, ktorý je oprávnený podľa potreby zastupovať na ktoromkoľvek odvolacom súde. Dátum vymenovania právnika a údaje o ňom sa oznámia súdu a žiadateľovi najneskôr do 48 hodín. Nová lehota na podanie odvolania začína plynúť odo dňa vymenovania právnika.
Mimosúdnu pomoc poskytuje služba právnej pomoci zriadená v rámci každej advokátskej komory na základe žiadosti, jej vzor schvaľuje odbor koordinácie právnej pomoci a žiadosť bude obsahovať informácie o predmete a charaktere žiadosti o pomoc, totožnosť, osobné číslo, bydlisko a informácie o finančnom postavení žiadateľa a jeho rodiny, pripojené budú podporné dokumenty o príjmoch žiadateľa a jeho rodiny a dôkazy o vyživovacích alebo platobných povinnostiach.
K žiadosti bude priložené čestné vyhlásenie žiadateľa, v ktorom sa uvádza, či v posledných 12 mesiacoch získal akúkoľvek verejnú právnu pomoc, v akej forme, na akú vec a v akej výške.
Žiadosť o mimosúdnu pomoc sa predkladá službe právnej pomoci, ktorá ju vybavuje najneskôr do 15 pracovných dní od dátumu registrácie podľa rozhodnutia o prijatí alebo zamietnutí v príslušnom prípade. Rozhodnutie sa doručí žiadateľovi do piatich pracovných dní odo dňa vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o mimosúdnu pomoc, je možné do piatich dní od jeho oznámenia namietať pred radou advokátskej komory. Námietky proti rozhodnutiu o zamietnutí rada advokátskej komory rieši urýchlene počas prvého zasadnutia rady advokátskej komory.
(*Články 11, 12 a 13 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení a článok 73 zákona č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika, v znení neskorších zmien a doplnení)*

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Súd rozhoduje o žiadosti o verejnú právnu pomoc bez predvolania strán sporu na základe odôvodneného rozhodnutia vydaného v komorách.
Zainteresovaná strana sporu môže podať žiadosť o preskúmanie proti rozhodnutiu, ktorým sa zamieta žiadosť o verejnú právnu pomoc, do piatich dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Žiadosť o preskúmanie rieši v komorách iný senát a súd vydá neodvolateľné rozhodnutie.
Ak žiadosť o právnu pomoc bola schválená vo forme pomoci poskytovanej právnikom, táto žiadosť a rozhodnutie o schválení sa bezodkladne zašlú predsedovi advokátskej komory v rámci právomoci tohto súdu. Predseda advokátskej komory alebo právnik poverený touto úlohou predsedom vymenuje do troch dní právnika zapísaného v registri právnej pomoci, ktorému sa pošle rozhodnutie spolu s oznámením o vymenovaní. Predseda advokátskej komory musí tiež príjemcovi verejnej právnej pomoci oznámiť meno vymenovaného právnika. Príjemca verejnej právnej pomoci môže sám požiadať o vymenovanie určitého právnika so súhlasom tohto zástupcu podľa zákona.
Žiadosť o mimosúdnu pomoc sa predkladá službe právnej pomoci v rámci každej advokátskej komory a vybavená je najneskôr do 15 pracovných dní od dátumu registrácie podľa rozhodnutia o prijatí alebo zamietnutí v príslušnom prípade. Rozhodnutie sa doručí žiadateľovi do piatich pracovných dní odo dňa vydania rozhodnutia. Predseda príslušnej advokátskej komory vymenuje právnika z registra právnej pomoci advokátskej komory na základe rozhodnutia o poskytnutí mimosúdnej pomoci. Predseda advokátskej komory môže, pokiaľ je to možné, schváliť mimosúdnu pomoc poskytovanú právnikom, ktorého si vybrala osoba, ktorej sa poskytuje právna pomoc.
(*Článok 15 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení a článok 73 zákona č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika, v znení neskorších zmien a doplnení)*

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

**Verejná právna pomoc vo forme pomoci poskytovanej právnikom** sa poskytuje v súlade s opätovne publikovaným zákonom č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika v znení neskorších zmien a doplnení, ktorý sa týka právnej pomoci alebo bezplatnej právnej pomoci.
Ak žiadosť o právnu pomoc bola schválená vo forme pomoci poskytovanej právnikom, táto žiadosť a rozhodnutie o schválení sa bezodkladne zašlú predsedovi advokátskej komory v rámci právomoci tohto súdu. Predseda advokátskej komory alebo právnik poverený touto úlohou predsedom vymenuje do troch dní právnika zapísaného v registri právnej pomoci, ktorému sa pošle rozhodnutie spolu s oznámením o vymenovaní. Predseda advokátskej komory musí tiež príjemcovi verejnej právnej pomoci oznámiť meno vymenovaného právnika. Príjemca verejnej právnej pomoci môže sám požiadať o vymenovanie určitého právnika so súhlasom tohto zástupcu podľa zákona.
**Pomoc poskytovaná právnikom môže byť tiež mimosúdnou pomocou** a spočíva v poskytovaní konzultácií, predkladaní žiadostí, petícií alebo oznámení alebo návrhov na začatie súdneho konania alebo iných právnych krokov a zastupovaní klientov pred verejnými orgánmi alebo inštitúciami, inými než súdne orgány

alebo orgány so súdnou právomocou s cieľom zabezpečiť výkon určitých práv alebo oprávnených záujmov. Výsledkom mimosúdnej pomoci musí byť poskytnutie jasných a prístupných informácií žiadateľovi v súlade s platnými právnymi predpismi týkajúcimi sa príslušných inštitúcií a, ak je to možné, požiadavkami, lehotami a postupmi ustanovenými zákonom pre uznanie, priznanie alebo vykonávanie práva alebo záujmu podľa tvrdenia žiadateľa. Mimosúdna pomoc sa poskytuje v súlade s opätovne uverejneným zákonom č. 51/1995 v znení neskorších predpisov a doplnení.
Žiadosť o mimosúdnu pomoc sa predkladá službe právnej pomoci v rámci každej advokátskej komory a vybavená je najneskôr do 15 pracovných dní od dátumu registrácie podľa rozhodnutia o prijatí alebo zamietnutí v príslušnom prípade. Rozhodnutie sa doručí žiadateľovi do piatich pracovných dní odo dňa vydania rozhodnutia. Proti rozhodnutiu o zamietnutí žiadosti o mimosúdnu pomoc, je možné do piatich dní od jeho oznámenia namietať pred radou advokátskej komory. Námietky proti rozhodnutiu o zamietnutí rada advokátskej komory rieši urýchlene počas prvého zasadnutia rady advokátskej komory. Predseda príslušnej advokátskej komory vymenuje právnika z registra právnej pomoci advokátskej komory na základe rozhodnutia o poskytnutí mimosúdnej pomoci. Predseda advokátskej komory môže, pokiaľ je to možné, schváliť mimosúdnu pomoc poskytovanú právnikom, ktorého si vybrala osoba, ktorej sa poskytuje právna pomoc.
**Ak je žiadosť o verejnú právnu pomoc schválená vo forme poplatku zaplateného znalcovi, prekladateľovi alebo tlmočníkovi**, v rozhodnutí o schválení pomoci sa ustanoví tiež predbežný poplatok, ktorý sa im má zaplatiť. Konečný poplatok určí súd po poskytnutí služby, za ktorú bol zaplatený predbežný poplatok.
**Ak je žiadosť o verejnú právnu pomoc schválená vo forme poplatku zaplateného exekútorovi**, v rozhodnutí o schválení pomoci sa ustanoví tiež predbežný poplatok, ktorý sa má zaplatiť exekútorovi v závislosti od zložitosti prípadu k uvedenému dátumu. Žiadosť a rozhodnutie o schválení sa pošlú, čo najskôr miestnej komore exekútorov v rámci miestnej príslušnosti tohto súdu. Rada miestnej komory exekútorov musí do troch dní vymenovať exekútora, ktorému pošle príslušné rozhodnutie spolu s oznámením o vymenovaní. Predseda musí tiež príjemcovi verejnej právnej pomoci oznámiť meno vymenovaného exekútora. Príjemca verejnej právnej pomoci môže sám požiadať o vymenovanie určitého exekútora s miestnou príslušnosťou.
Keď exekútor splnil svoje povinnosti podľa zákona a jeho predpisov, súd určí na žiadosť exekútora konečný poplatok v závislosti od zložitosti prípadu a uskutočneného objemu práce v rámci poplatkov určených podľa zákona.
**Po schválení žiadosti o poskytnutie prostriedkov na úhradu trov konania** sa v rozhodnutí určí buď oslobodenie od platby, alebo diskontná sadzba, termíny splatnosti a prípadne hodnota splátok. Ak trovy konania, ktoré sa majú zaplatiť, presiahnu dvojnásobok mesačného čistého príjmu žiadateľa na rodinu v mesiaci pred podaním žiadosti o verejnú právnu pomoc, platba sa rozdelí tak, aby splatná mesačná splátka nepresiahla polovicu čistého príjmu na rodinu, pokiaľ súd neusúdi, že je potrebné poskytnúť inú priaznivejšiu formu pomoci. Platba trov konania sa môže rozdeliť najviac na 48 mesačných splátok.
(*Články 23, 24, 25, 32, 33, 34 a 35 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193 /2008 v znení neskorších zmien a doplnení a články 71 a 73 zákona č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika, v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?

Verejná právna pomoc vo forme pomoci poskytovanej právnikom sa poskytuje v súlade s opätovne publikovaným zákonom č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika v znení neskorších zmien a doplnení, ktorý sa týka právnej pomoci alebo bezplatnej právnej pomoci.
Ak žiadosť o právnu pomoc bola schválená vo forme pomoci poskytovanej právnikom, táto žiadosť a rozhodnutie o schválení sa bezodkladne zašlú predsedovi advokátskej komory v rámci právomoci tohto súdu. Predseda advokátskej komory alebo právnik poverený touto úlohou predsedom vymenuje do troch dní právnika zapísaného v registri právnej pomoci, ktorému sa pošle rozhodnutie spolu s oznámením o vymenovaní. Predseda advokátskej komory musí tiež príjemcovi verejnej právnej pomoci oznámiť meno vymenovaného právnika. Príjemca verejnej právnej pomoci môže sám požiadať o vymenovanie určitého právnika so súhlasom tohto zástupcu podľa zákona.
Pokiaľ ide o mimosúdnu pomoc, predseda príslušnej advokátskej komory vymenuje právnika z registra právnej pomoci advokátskej komory na základe rozhodnutia o poskytnutí mimosúdnej pomoci. Predseda advokátskej komory môže, pokiaľ je to možné, schváliť mimosúdnu pomoc poskytovanú právnikom, ktorého si vybrala osoba, ktorej sa poskytuje právna pomoc.
(*Články 23 a 35 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení a články 71 a 73 zákona č. 51/1995 o organizácii a výkone povolania právnika, v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?

Verejná právna pomoc sa môže poskytovať v týchto formách:
a) zaplatenie poplatku za zastúpenie, právnu pomoc a prípadne obhajobu určeným alebo vybraných právnikom s cieľom zabezpečiť výkon alebo ochranu práva alebo legitímneho záujmu na súde alebo na predchádzanie sporu, ďalej len „pomoc poskytovaná právnikom“;
b) platba uhradená znalcovi, prekladateľovi alebo tlmočníkovi, na ktorých sa bolo potrebné obrátiť počas konania, so súhlasom súdu alebo súdneho orgánu, ak túto platbu musí zo zákona uhradiť osoba, ktorá žiada o právnu pomoc;
c) zaplatenie poplatku za exekútora;
d) oslobodenie od trov konania, ich zníženie, zmeny splátkového kalendára alebo odloženie podľa zákona vrátane poplatkov splatných vo fáze vymáhania.
Ak sa verejná právna pomoc poskytuje občanom členských štátov EÚ alebo iným osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu, schválená verejná právna pomoc môže tiež zahŕňať:
a) náklady na preklad dokumentov predložených príjemcom, ktoré si vyžiadal súd alebo súdny orgán na účely vyriešenia veci a súvisiace žiadosti a dokumenty, ktoré boli predložené alebo prijaté v súlade s touto kapitolou, sú oslobodené od úradného overenia alebo inej podobnej formality;
b) služby tlmočníka v konaní na súde/súdnom orgáne;
c) náklady na cestu do Rumunska, ktorú musí príjemca pomoci alebo iná osoba uskutočniť na žiadosť súdu alebo súdneho orgánu alebo v prípade, keď zákon ustanovuje povinnú prítomnosť niektorej z týchto osôb.
Verejná právna pomoc sa môže poskytnúť, samostatne alebo kumulatívne, v ktorejkoľvek z vyššie uvedených foriem. Cena verejnej právnej pomoci poskytovanej samostatne alebo kumulatívne v akejkoľvek forme pomoci poskytovanej právnikom, znalcom, prekladateľom, tlmočníkom alebo exekútorom nesmie prekročiť v priebehu jedného roka maximálnu sumu rovnajúcu sa 12 minimálnym hrubým mzdám v štáte za jednoročné obdobie v roku, v ktorom bola podaná žiadosť o pomoc.
(*Články 6, 7 a 44 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

### 13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?

Výdavky, na ktoré boli strane sporu priznané výnimky alebo zľavy v prípade schválenia verejnej právnej pomoci, budú uložené druhej strane sporu, ak bude táto druhá strana neúspešná. Neúspešná strana bude povinná zaplatiť tieto sumy štátu.
Ak je neúspešná strana sporu, ktorej bola priznaná verejná právna pomoc, trovy konania, ktoré vznikli štátu, znáša štát. Súd však môže pri vydaní rozhodnutia vo veci rozhodnúť, že zaviaže stranu sporu, ktorá získala verejnú právnu pomoc, aby úplne alebo čiastočne nahradila náklady, ktoré vznikli štátu, ak v dôsledku nenáležitého správania počas konania táto strana sporu spôsobila stratu prípadu, alebo ak rozsudok potvrdil protiprávne konanie.

(*Články 18 a 19 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Ak sa proti rozsudku vydanému vo veci, pre ktorú bola schválená verejná právna pomoc, začne odvolacie konanie, verejná právna pomoc poskytnutá v predchádzajúcom procesnom štádiu v predpísanej forme pomoci zo strany právnika v súlade so zákonom sa rozšíri, aby zahŕňala vypracovanie žiadosti a dôvodov odvolania, ako aj podanie návrhu na odvolacie konanie a na jeho priebeh.

Rozsudok vydaný s právom na odvolanie a kópia rozhodnutia, ktorým sa schvaľuje verejná právna pomoc, sa bezodkladne oznámia advokátskej komore na účely overenia a potvrdenia alebo, v prípade potreby, vymenovania právnika oprávneného vystupovať pred odvolacím súdom. V prípade odvolacieho konania právnik má nárok na osobitný poplatok, ktorý podľa zákona určí odvolací súd.

Ak strana nezískala verejnú právnu pomoc v predchádzajúcom procesnom štádiu odvolacieho konania, o verejnú právnu pomoc treba požiadať predložením novej žiadosti.

Nová lehota na podanie odvolania začína plynúť odo dňa vymenovania alebo potvrdenia právnika. Dátum vymenovania právnika a údaje o ňom sa oznámia súdu a žiadateľovi najneskôr do 48 hodín.

Odvolací súd skontroluje, či požiadavky na priznanú verejnú právnu pomoc sú ešte stále splnené. Ak súd zistí, že požiadavky už viac nie sú splnené, rozhodne vo svojom rozhodnutí o ukončení pomoci a zaviaže stranu, aby vrátila všetky výdavky, ktoré vznikli štátu vo forme odmeny právnika, alebo ich časť.

(*Článok 13.1 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Právo na verejnú právnu pomoc zaniká smrťou strany sporu alebo zlepšením finančného postavenia tejto strany do takej miery, že si môže dovoliť zaplatiť trovy konania.

Po prijatí žiadosti o verejnú právnu pomoc je žiadateľ informovaný o tom, že ak vo veci prehrá, bude znášať trovy konania druhej strany sporu a bude sa počítať s možnosťou, že vráti sumy prijaté vo forme verejnej právnej pomoci, ak sa zainteresovaná strana obráti na súd, ktorý schválil verejnú právnu pomoc a predloží dôkaz o skutočnom postavení osoby, ktorej bola žiadosť schválená; verejná právna pomoc nie je počas nových vyšetrovaní pozastavená.

Ak súd zistí, že žiadosť o verejnú právnu pomoc bola podaná v zlej viere, zatajením pravdy, vydá rozhodnutie, v ktorom zaväzuje osobu, ktorá neoprávnene získala verejnú právnu pomoc vrátiť sumy, od ktorých bola oslobodená, ako náhradu a zaplatiť pokutu vo výške až päťnásobok sumy, na ktorú dostala neoprávnene oslobodenie. Proti rozhodnutiu možno podať len žiadosť o preskúmanie s možnosťou požiadať na odôvodnenom základe o preskúmanie rozhodnutia alebo požiadať o rozhodnutie na zníženie náhrady alebo pokuty. Žiadosť sa podá do piatich dní odo dňa oznámenia rozhodnutia a zaoberá sa ňou iný senát, ktorý vydá neodvolateľné rozhodnutie.

Ak podľa konečného a neodvolateľného rozsudku príjemca verejnej pomoci nadobudne majetok alebo požaduje hodnotu alebo sumu desaťnásobne prevyšujúcu hodnotu poskytnutej verejnej pomoci, je povinný vrátiť verejnú pomoc. Postup vrátenia je stanovený v kapitole III tohto mimoriadneho nariadenia.

(*Články 10, 14, 17 a 50 ods. 2 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Súd rozhoduje o žiadosti o verejnú právnu pomoc bez predvolania strán sporu na základe odôvodneného rozhodnutia vydaného v komorách.

Zainteresovaná strana sporu môže podať žiadosť o preskúmanie proti rozhodnutiu, ktorým sa zamieta žiadosť o verejnú právnu pomoc, do piatich dní odo dňa doručenia tohto rozhodnutia. Žiadosť o preskúmanie rieši v komorách iný senát a súd vydá neodvolateľné rozhodnutie.

Verejnú právnu pomoc možno zamietnuť, ak sa požaduje nenáležite, ak jej odhadované náklady sú neprimerané hodnote predmetu konania a ak sa nepožaduje v záujme zabezpečenia legitímneho záujmu, alebo ak sa požaduje na účely konania, ktoré je v rozpore s verejným alebo ústavným poriadkom.

Ak žiadosť o urovnanie, na ktorú sa žiada verejná právna pomoc, patrí do kategórie tých, ktoré môžu byť predmetom mediácie alebo iných postupov alternatívneho riešenia sporov, je pravdepodobné, že žiadosť o verejnú právnu pomoc bude zamietnutá, ak sa preukáže, že žiadateľ o verejnú právnu pomoc odmietol uskutočniť takýto postup pred začatím súdneho konania.

Verejnú právnu pomoc možno zamietnuť, ak žiadateľ požaduje náhradu škody pre ujmu na jeho obraze, cti alebo dobrej povesti s prihliadnutím na to, že neutrpel žiadnu materiálnu ujmu, a ak žiadosť vyplýva z komerčnej alebo samostatnej zárobkovej činnosti, ktorú vykonáva žiadateľ.

Ak sa verejná právna pomoc poskytuje občanom členských štátov EÚ alebo iným osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu, môže rumunský ústredný orgán odmietnuť zaslať žiadosť o právnu pomoc do iného členského štátu, ak je takáto žiadosť jasne neopodstatnená alebo presahuje rozsah pôsobnosti smernice Rady 2002/8/ES. Ak príslušný orgán dožiadaného členského štátu žiadosť o právnu pomoc zamietne, rumunský ústredný orgán požiada žiadateľa o preplatenie nákladov na preklady.

(*Články 15, 16, 45 a 46 mimoriadneho nariadenia č. 51/2008 o verejnej právnej pomoci v občianskych veciach schváleného zákonom č. 193/2008 v znení neskorších zmien a doplnení)*

**Ďalšie informácie**

**Užitočné odkazy:**

Národná únia advokátskych komôr v Rumunsku (*Uniunea Naţională a Barourilor din România*)

Posledná aktualizácia: 22/05/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Slovensko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov, vrátane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Každý účastník platí trovy konania, ktoré vznikajú jemu osobne, a trovy svojho zástupcu. Spoločné trovy platia účastníci podľa pomeru účastníctva na veci a na konaní.

Ak bol účastníkovi ustanovený za zástupcu advokát, platí jeho hotové výdavky a odmenu za zastupovanie štát.

V konaní o dedičstve platí odmenu notára a jeho hotové výdavky dedič, ktorý nadobudol dedičstvo, ktoré nie je predĺžené, ak je niekoľko dedičov, platia tieto trovy podľa vzájomného pomeru čistej hodnoty ich dedičských podielov. V ostatných prípadoch platí tieto trovy štát.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Tento pojem vymedzuje zákon číslo 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona číslo 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov v znení zákona číslo 8/2005 Z. z. (ďalej len „citovaný zákon “) v § 4 písm. a) takto: „*právnou pomocou poskytovanie právnych služieb osobe oprávnenej podľa tohto zákona v súvislosti s uplatňovaním jej práv, ktoré zahŕňajú najmä právne poradenstvo, pomoc pri mimosúdnych konaniach, vrátane sprostredkovania riešenia sporov formou mediácie spisovanie podaní na súdy, zastupovanie v konaní pred súdmi a vykonávanie úkonov s tým súvisiacich a úplné alebo čiastočné uhrádzanie nákladov s tým spojených.*“

Viac informácií nájdete na stránke Centra právnej pomoci dostupnej aj v anglickom jazyku.

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

Centrum právnej pomoci poskytuje predbežné konzultácie.

Predbežnú konzultáciu môže využiť každá fyzická osoba. Predmetom predbežnej konzultácie je:

a) vysvetlenie podmienok na poskytnutie právnej pomoci,

b) základná právna rada,

c) upozornenie na nebezpečenstvo zmeškania lehoty v konkrétnom prípade,

d) pomoc pri vypĺňaní žiadosti o poskytnutie právnej pomoci.

Predbežná konzultácia je poskytovaná v jednej právnej veci, len jeden krát a to v trvaní maximálne jednej hodiny. Za poskytnutie jednej predbežnej konzultácie sa podľa zákona platí poplatok vo výške 4,50 Eur.

Za podmienok ustanovených citovaným zákonom sa právna pomoc vo vnútroštátnych sporoch poskytuje všetkým fyzickým osobám, v cezhraničných sporoch iba fyzickým osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt na území členského štátu (ide o členské štáty Európskej únie, okrem Dánska).

Oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorej bol po preukázaní splnenia podmienok podľa § 6 citovaného zákona priznaný nárok na poskytnutie právnej pomoci právoplatným rozhodnutím Centra právnej pomoci (ďalej len „centrum“).

Zahraničnou oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorá spĺňa podmienky ustanovené citovaným zákonom na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci v cezhraničnom spore a tento nárok jej bol priznaný právoplatným rozhodnutím centra.

Tuzemskou oprávnenou osobou je fyzická osoba, ktorá má trvalý pobyt alebo prechodný pobyt v Slovenskej republike a žiada o poskytnutie právnej pomoci v inom členskom štáte, v ktorom príslušný súd koná o cezhraničnom spore.

**Na poskytnutie právnej pomoci má fyzická osoba nárok, ak spĺňa súčasne tieto tri podmienky** (Tieto podmienky musí fyzická osoba spĺňať vo vnútroštátnych sporoch, netýka sa konania o oddlžení fyzických osôb.):

**a) nachádza sa v stave materiálnej núdze**, t. j. je poberateľom dávky a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi, alebo jej príjem nepresahuje 1,4-násobok sumy životného minima (alebo nepresahuje 1,6 násobok sumy životného minima v prípade poskytnutia právnej pomoci s finančnou spoluúčasťou podľa podmienok ustanovených v zákone) a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojím majetkom (doklady potvrdzujúce príjem nemôžu byť staršie ako 3 mesiace)

**b) nejde o zrejmú bezúspešnosť sporu,**

**c) hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy ustanovenej osobitným zákonom** (neplatí pre spory, kde sa nedá určiť hodnota sporu – napr. úprava práv a povinností k maloletým deťom).

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Podľa citovaného zákona možno získať právnu pomoc v občianskoprávnych veciach, pracovnoprávnych veciach, rodinnoprávnych veciach, v konaniach o oddlžení podľa osobitného predpisu, v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v týchto veciach aj v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky (tzv. „vnútroštátne spory“).

V cezhraničných sporoch sa právna pomoc podľa citovaného zákona poskytuje v občianskoprávnych veciach, rodinnoprávnych veciach a v obchodnoprávnych veciach. v azylových veciach, v konaní o administratívnom vyhostení, v konaní o zaistení štátneho príslušníka tretej krajiny, v konaní o zaistení žiadateľa, v konaní o udelenie azylu a v týchto veciach aj v konaní pred súdom v správnom súdnictve a v konaní pred Ústavným súdom Slovenskej republiky a osobe, voči ktorej bola pozastavená účinnosť pracovnoprávneho úkonu podľa osobitného predpisu v konaniach súvisiacich s podaním návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

Centrum právnej pomoci nemá pôsobnosť v trestnom práve.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Áno, ak žiadateľ, u ktorého hrozí nebezpečenstvo zmeškania lehoty, môže zároveň so žiadosťou požiadať centrum o predbežné poskytnutie právnej pomoci, pričom však musí preukázať hrozbu zmeškania konkrétnej lehoty. O predbežnom poskytnutí právnej pomoci centrum rozhodne bez zbytočného odkladu ešte pred rozhodnutím o nároku na poskytnutie právnej pomoci.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosti sú dostupné na webovom sídle Centra právnej pomoci alebo v každej kancelárii centra.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Musia to byť doklady, preukazujúce skutočnosti uvedené v žiadosti, ďalej doklady preukazujúce, že sa žiadateľ nachádza v stave materiálnej núdze (tieto nesmú byť staršie ako tri mesiace).

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

V kancelárii centra príslušnej podľa miesta trvalého, prechodného prípadne obvyklého pobytu žiadateľa. Viac informácií na Centrum právnej pomoci.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

O priznaní právnej pomoci rozhoduje centrum v lehote 30 dní (60 dní v prípade cezhraničnej žiadosti) od doručenia žiadosti, ktoré sa zasiela poštou do vlastných rúk alebo elektronicky so zaručeným elektronickým podpisom do aktivovanej elektronickej schránky žiadateľa.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Žiadateľ musí na výzvu centra uzavrieť dohodu o poskytovaní právnej pomoci priamo s centrom alebo s určeným advokátom a udeliť plnomocenstvo na úkony súvisiace s poskytovaním právnej pomoci centru alebo určenému advokátovi najneskôr do 3 mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia o priznaní nároku na bezplatné poskytnutie právnej pomoci.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

V rozhodnutí, ktorým sa priznáva nárok na poskytnutie právnej pomoci, centrum určí advokáta, právnika centra alebo mediátora na zastupovanie oprávnenej osoby pred súdom alebo v mediačnom konaní, ak je to potrebné na ochranu jej záujmov.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Rozhodnutím centra sa priznáva buď nárok na poskytnutie právnej pomoci v celom rozsahu, s finančnou spoluúčasťou v rozsahu 20% trov právneho zastúpenia alebo sa nárok na priznanie právnej pomoci nepriznáva.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Neuplatňuje sa.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno, právna pomoc sa poskytuje aj v konaní o riadnych a mimoriadnych opravných prostriedkoch a v konaní o výkon rozhodnutia.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Áno, právna pomoc môže byť odňatá aj pred právoplatným ukončením konania. Podmienky odňatia poskytovania právnej pomoci upravuje citovaný zákon v § 14:

Centrum rozhodne o odňatí poskytovania právnej pomoci:

- ak oprávnená osoba neposkytuje centru alebo určenému advokátovi potrebnú súčinnosť,
- ak sa v priebehu poskytovania právnej pomoci zmenia príjmové a majetkové pomery oprávnenej osoby a tá už ďalej nespĺňa podmienku podľa § 6 ods. 1 písm. a) na trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci,
- ďalej ak oprávnená osoba do troch mesiacov od vydania právoplatného rozhodnutia o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci neuzavrie s určeným advokátom dohodu alebo neudelí plnomocenstvo centru alebo určenému advokátovi,
- ďalej ak vyjde najavo, že nárok na poskytovanie právnej pomoci sa žiadateľovi priznal na základe nepravdivých alebo neúplných údajov,
- a napokon ak oprávnená osoba nevyhovie výzve podľa § 13 ods. 3 (ide o výzvu centra voči oprávnenej osobe, aby preukázala skutočnosti preukazujúce trvanie nároku na poskytovanie právnej pomoci do ôsmich dní od doručenia výzvy).

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

V prípade, že bolo konanie zastavené na základe Správneho poriadku (napríklad z dôvodu nedoloženia požadovaných dokladov) v administratívnom konaní je možné podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia.

V prípade, že bolo konanie, respektíve žiadosť o poskytnutie právnej pomoci nepriznaná na základe zákona č. 327/2005 Z.z. v platnom znení (napríklad z dôvodu, že sa jedná o zrejmú bezúspešnosť alebo žiadateľ nespĺňa príjem) je možné dané rozhodnutie napadnúť na súde v rámci správneho súdnictva podaním správnej žaloby v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia.

Rozhodnutie o nepriznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci musí obsahovať, okrem náležitostí podľa osobitného predpisu ((týmto osobitným predpisom je zákon číslo 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov), aj poučenie, že ak sa zmenia príjmové a majetkové pomery žiadateľa žiadateľ môže opätovne podať v tej istej veci žiadosť až po uplynutí šiestich mesiacov od vydania rozhodnutia.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Vo všeobecnosti podanie žiadosti o poskytnutie právnej pomoci nemá za následok prerušenie plynutia premlčacej doby. Jedinou výnimkou je lehota na podanie žaloby v prípade správneho súdnictva. V prípade ak žalobca pred podaním žaloby požiada Centrum právnej pomoci o ustanovenie advokáta podľa osobitného predpisu, od podania takejto žiadosti do právoplatného rozhodnutia o nej neplynú lehoty ustanovené na podanie žaloby na správny súd. Centrum má možnosť v prípade hrozby zmeškania lehoty, pričom žiadosť nebola podaná v zjavnej časovej tiesni (posledný deň lehoty), rozhodnúť o Predbežnom poskytnutí nároku na právnu pomoc na konkrétny procesný úkon (napríklad podanie žalobného návrhu, účasť na pojednávaní a podobne) aj pred samotným posúdením žiadosti o poskytnutie právnej pomoci, a to aj opakovane pre rozličné procesné úkony, za predpokladu, že je možné presne identifikovať konanie a právo, ktorému hrozí premlčanie ako aj podklady, dôkazy predložené alebo označené v žiadosti takýto procesný úkon umožňujú. Centrum má zároveň podľa zákona možnosť dodatočného vyúčtovania trov vo výške určenej osobitným predpisom, ak sa po posúdení podmienok na vznik nároku na poskytnutie právnej pomoci zistí, že žiadateľ nespĺňa podmienky na priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci.

Posledná aktualizácia: 26/06/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Fínsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Náklady na súdne konania sa líšia v závislosti od povahy a rozsahu prípadu. Súdne trovy zahŕňajú napríklad poplatky a výdavky za pomoc právnika, náklady, ktoré vzniknú v súvislosti s nákladmi na kompenzácie pre svedkov a na poskytovanie tlmočníckych a prekladateľských služieb, manipulačné poplatky a poplatky za dokumenty, ktoré vyberajú orgány, a poplatky za výkon rozsudku, ktoré sa platia štátu. Poplatky za pomoc právnika predstavujú väčšinu nákladov v rámci súdnych konaní. Pravidlom je, že každá strana znáša vlastné súdne trovy. Súd však môže strane, ktorá prehrala, nariadiť, aby uhradila náklady, ktoré vznikli protistrane.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Právna pomoc sa poskytuje na náklady štátu osobám, ktoré potrebujú odbornú pomoc v právnej veci, ale nemôžu si z dôvodu svojej finančnej situácie dovoliť zaplatiť náklady na konanie. Právna pomoc zahŕňa právne poradenstvo, potrebné opatrenia a zastupovanie pred súdmi a inými orgánmi, ako aj oslobodenie od nákladov na konanie. Preskúmanie prostriedkov sa nevyžaduje v prípade, že sa žiadateľovi poskytne menšie právne poradenstvo telefonicky alebo s využitím iných elektronických komunikačných prostriedkov.

**3 Aké sú požiadavky na účely poskytnutia právnej pomoci?**

Právna pomoc sa poskytuje vo veciach, ktoré patria do príslušnosti fínskych súdov, osobám, ktorých miesto pobytu je vo Fínsku, a osobám, ktoré majú bydlisko alebo obvyklý pobyt v inom členskom štáte Európskej únie (EÚ) alebo Európskeho hospodárskeho priestoru (EHP). Právna pomoc sa ďalej poskytuje v prípade, že sa má vec riešiť na fínskom súde alebo ak existujú osobitné dôvody na právnu pomoc. V prípadoch posudzovaných v zahraničí právna pomoc zahŕňa všeobecné právne poradenstvo.

Právna pomoc sa neposkytuje žiadnej spoločnosti ani korporácii. Podnikateľovi sa v obchodnej záležitosti, ak nejde o súdne konanie, poskytne právna pomoc len vtedy, ak sú na to osobitné dôvody.

Právna pomoc sa poskytuje na základe žiadosti bezplatne alebo pri uplatnení odpočítateľnej položky, a to na základe finančnej situácie žiadateľa. Finančná situácia žiadateľa sa posudzuje na základe finančných prostriedkov, ktoré má každý mesiac k dispozícii (dostupné prostriedky), a jeho majetku. Vo všeobecnosti platí, že dostupné prostriedky sa vypočítajú na základe mesačného príjmu a nevyhnutných výdavkov žiadateľa, jeho manžela/manželky alebo

osoby žijúcej v spoločnej domácnosti a ich záväzkov v oblasti výživného. Právna pomoc sa poskytuje osobám, ktorých dostupné prostriedky nie sú vyššie ako suma stanovená vládnym dekrétom. Vládnym dekrétom sa stanovujú ďalšie ustanovenia týkajúce sa príjmu a výdavkov, ktoré treba zohľadniť, vplyv povinnosti platiť výživné na výpočet dostupných prostriedkov, posudzovanie majetku a kritéria určovania odpočítateľnej položky pre príjemcu právnej pomoci.
Právna pomoc sa neposkytuje, ak má žiadateľ poistenie právnej ochrany, ktoré sa vzťahuje na príslušnú vec. Vo veci, ktorá sa rieši na súde, však súd môže udeliť právnu pomoc, ak náklady na konanie prekročia maximálnu výšku krytia stanovenú v poistnej zmluve. Ak má žiadateľ na základe svojej finančnej situácie nárok na bezplatnú právnu pomoc, je možné právnu pomoc poskytnúť aj s cieľom pokryť odpočítateľnú položku stanovenú v poistnej zmluve.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Právna pomoc je dostupná vo veciach riešených na súde, ako aj v mimosúdnych právnych veciach.
Právna pomoc sa neposkytuje:
ak má vec pre žiadateľa len malý význam;
ak by bola v pomere s prospechom pre žiadateľa zjavne bezvýznamná;
ak by predloženie veci na súd predstavovalo zneužitie procesu alebo
ak sa vec zakladá na postúpenom práve a existuje dôvod domnievať sa, že účelom postúpenia práv bolo získanie právnej pomoci.
Právna pomoc podľa pravidiel nezahŕňa zastupovanie:
v petičnej veci, ktorá sa rieši na všeobecnom súde;
v jednoduchej trestnoprávnej veci;
vo veci týkajúcej sa daní alebo verejných funkcií alebo
vo veci, v ktorej sa právo požadovať nápravu alebo právo na odvolanie zakladá na členstve v samospráve alebo inom verejnom podniku.
Ale aj v týchto prípadoch v prípade potreby môže verejný právny poradca poskytnúť právne poradenstvo a vypracovať všetky požadované dokumenty.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Žiadateľ o právnu pomoc musí informovať kanceláriu pre právnu pomoc [*oikeusaputoimisto*], ak je vec naliehavá.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Formulár žiadosti o právnu pomoc možno získať na tejto adrese: https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/lomakkeet.html.
Formulár žiadosti o právnu pomoc je takisto dostupný v kancelárii pre právnu pomoc. Informácie týkajúce sa kontaktov na kancelárie sú dostupné na adrese https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html.
O právnu pomoc možno požiadať aj prostredníctvom elektronickej služby na https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

V žiadosti o právnu pomoc musí žiadateľ poskytnúť informácie o svojej finančnej situácii a o veci, na ktorú sa bude právna pomoc uplatňovať, ako aj o poistení právnej ochrany (pozri otázku č. 6 o formulároch žiadosti o právnu pomoc). Na žiadosť kancelárie pre právnu pomoc musí žiadateľ poskytnúť aj vyhlásenie o svojich príjmoch a výdavkoch, ako aj o majetku a záväzkoch. Bez ohľadu na možné ustanovenia týkajúce sa dôvernosti má kancelária pre právnu pomoc právo získať všetky informácie, ktoré sú potrebné na stanovenie toho, či má žiadateľ nárok na právnu pomoc na základe jeho finančnej situácie a či má poistenie právnej ochrany, ktoré sa vzťahuje na príslušnú vec.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

O právnu pomoc možno požiadať v ktorejkoľvek kancelárii pre právnu pomoc. Informácie týkajúce sa kontaktov na kancelárie sú dostupné na adrese https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/yhteystiedot.html.
O právnu pomoc možno požiadať aj prostredníctvom elektronickej služby na https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index/asiointi/oikeusavunsahkoinenasiointi.html

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

O udelení právnej pomoci rozhoduje kancelária pre právnu pomoc. Rozhodnutie sa posiela na kontaktnú adresu uvedenú žiadateľom.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Na stanovenie práva na právnu pomoc by sa žiadateľ alebo jeho zástupca mali obrátiť na kanceláriu pre právnu pomoc.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Právnu pomoc poskytujú verejní právni poradcovia. Vo veciach, ktoré sa majú riešiť na súde, je však možné poveriť poskytnutím právnej pomoci aj súkromného právneho poradcu, ktorý s touto úlohou súhlasil. Za súkromné právneho poradcu možno vymenovať iba právnika alebo právneho poradcu s licenciou. Ak príjemca právnej pomoci navrhol za svojho právneho poradcu kvalifikovanú osobu, táto osoba sa musí vymenovať, pokiaľ sa z osobitných dôvodov nevyžaduje inak. Právny poradca má v rámci svojej úlohy povinnosť konať v súlade s pravidlami správania advokátov.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Právna pomoc pokrýva poplatky za právneho poradcu alebo dlžné sumy, a to celé alebo ich časť v závislosti od dostupných finančných prostriedkov a úspor príjemcu. Právna pomoc pokrýva služby právneho poradcu maximálne na 80 hodín, pokiaľ súd z osobitných dôvodov nerozhodne o predĺžení právnej pomoci. V mimosúdnej právnej veci je 80hodinový limit absolútny. Právna pomoc pokrýva aj poplatky za tlmočenie a náklady na preklady, náklady na poskytnutie svedeckej výpovede pred súdom a náklady na vykonanie potrebných dôkazov, ako sú napríklad lekárske dôkazy.
Ak má žiadateľ poistenie právnej ochrany a bola mu udelená bezplatná právna pomoc, štát môže zaplatiť odpočítateľnú položku tohto poistenia právnej ochrany. Z osobitných dôvodov možno uhradiť aj náklady presahujúce poistný limit. Suma, ktorá sa má vyplatiť, je uvedená v rozhodnutí o právnej pomoci.
Príjemca právnej pomoci dostane od súdu a iných orgánov bezplatne dokumenty potrebné na konanie vo veci, kópie úradných dokumentov, doručovanie atď., ako aj oznámenia v úradnom vestníku a pokusy o výkon rozsudku.
Žiadateľ, ktorý má nárok na bezplatnú právnu pomoc na základe svojich dostupných finančných prostriedkov a ktorý nie je považovaný za žiadateľa, ktorý potrebuje právneho poradcu, môže byť oslobodený od uvedených poplatkov.
V prípade, že príjemca právnej pomoci prehrá spor, štát neuhrádza trovy druhého účastníka konania.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Odpočítateľná položka z nákladov na súdne konania sa príjemcovi právnej pomoci stanoví na základe jeho finančnej situácie. Ak právnu pomoc poskytol verejný právny poradca, príjemca právnej pomoci musí uhradiť odpočítateľnú položku kancelárii pre právnu pomoc. Ak právnu pomoc poskytol súkromný právny poradca, príjemca právnej pomoci musí uhradiť odpočítateľnú položku dotknutému právnemu poradcovi.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno. Právna pomoc pokrýva všetky nutné súdne trovy žiadateľa, ktoré sa požadujú v danej veci. Odpočítateľná položka z nákladov na súdne konania sa príjemcovi právnej pomoci stanoví na základe jeho finančnej situácie.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa zistí, že predpoklady na udelenie právnej pomoci neexistujú, alebo ak sa okolnosti zmenia alebo zaniknú, kancelária pre právnu pomoc alebo súd môžu zmeniť rozhodnutie o právnej pomoci alebo rozhodnúť o ukončení poskytovania právnej pomoci. Ak sa zmení odpočítateľná položka príjemcu právnej pomoci, rozhodne sa o tom, či sa táto zmena bude uplatňovať so spätnou platnosťou. Ak sa rozhodne o ukončení poskytovania právnej pomoci, rozhodne sa o tom, či príjemca musí nahradiť štátu prijatú právnu pomoc, a určí sa výška tejto náhrady.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Ak sa právna pomoc neposkytne v súlade so žiadosťou, žiadateľ môže požiadať, aby o otázke právnej pomoci rozhodol súd. K rozhodnutiu kancelárie pre právnu pomoc sú priložené pokyny týkajúce sa predloženia daného rozhodnutia súdu na opätovné posúdenie (návrh). Opätovné posúdenie sa vykoná písomne a postúpi kancelárii pre právnu pomoc, ktorá prijala rozhodnutie. Kancelária pre právnu pomoc môže zmeniť svoje rozhodnutie aj sama. Ak sa kancelária pre právnu pomoc domnieva, že zmena nie je potrebná, žiadosť o rozhodnutie postúpi súdu na preskúmanie. Súd môže takisto zmeniť opätovné posúdenie kancelárie pre právnu pomoc v neprospech žiadateľa.

**17 Má žiadosť o právnu pomoc za následok prerušenie plynutia premlčacej lehoty?**

Žiadosťou o právnu pomoc sa žiada o poskytnutie právnej pomoci v prípade konkrétnej záležitosti. Žiadosť o právnu pomoc nepredstavuje podanie žaloby na súde ani sa ňou neodkladá uplynutie platnosti premlčania.

**Ďalšie informácie**

V trestnoprávnych konaniach môže súd na obdobie vyšetrovania pred súdnym procesom a počas súdneho procesu vymenovať verejného obhajcu pre podozrivého a právneho poradcu a osobu poskytujúcu podporu pre obeť. Ako obhajcu alebo ako právneho poradcu pre obeť možno vymenovať len verejného právneho poradcu, advokáta alebo z osobitných príčin právneho poradcu s licenciou. Osoba poskytujúca podporu musí byť na túto úlohu kvalifikovaná. Ak súd rozhodne, že podozrivý je vinný zo spáchania trestného činu, pri ktorom mu bol priradený obhajca na obdobie vyšetrovania pred súdnym procesom a počas súdneho procesu, musí vinník vrátiť štátu výšku náhrad, ktoré boli vyplatené zo štátnych prostriedkov. Ak podozrivý spĺňa finančné predpoklady na poskytnutie právnej moci, výška vrátenej sumy nesmie prekročiť sumu poskytnutú v rámci právnej pomoci.

Ďalšie informácie o právnej pomoci sú dostupné na adrese https://oikeus.fi/oikeusapu/fi/index.html.

Posledná aktualizácia: 25/03/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Švédsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Vo Švédsku sú samotné súdne konania bezplatné, okrem poplatku za žiadosť, ktorý je v súčasnosti 2 800 SEK (približne 265 EUR). V prípadoch, v ktorých hodnota sporu nepresahuje 24 150 SEK (2 270 EUR), je poplatok za žiadosť 900 SEK (85 EUR).

Ak vám bola priznaná právna pomoc, štát zaplatí poplatok za žiadosť.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

V prípade sporov (občianskoprávnych prípadov) sú k dispozícii tieto druhy právnej pomoci:

poradenstvo,

právna pomoc.

Oba druhy sú upravené zákonom o právnej pomoci (1996:1619) (*rättshjälpslagen*).

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

***Poradenstvo***

Každý – fyzické osoby, združenia, podniky atď. – môže získať poradenstvo v akejkoľvek právnej veci.

Poradenstvo môže poskytnúť právnik alebo pomocný právnik v advokátskej kancelárii. Poskytovať sa môže v trvaní až dve hodiny a môže byť rozdelené do viacerých stretnutí. Za poradenstvo sa účtuje poplatok. Poplatok je v súčasnosti 1 802,50 SEK (približne 170 EUR) za hodinu. Poplatok môže byť znížený na polovicu, ak strana, ktorej sa poskytuje poradenstvo, nemá dostatok finančných prostriedkov. Deti, ktorým sa poskytuje poradenstvo, nemusia zvyčajne platiť žiadne poplatky. Ak je poplatok znížený, právnik alebo asistent, ktorý poskytol poradenstvo, si uplatní nárok na zvyšnú časť od štátu.

***Právna pomoc***

Právna pomoc je k dispozícii len fyzickým osobám, takže sa tento druh pomoci nemôže poskytovať podnikom, združenia atď. Aj v prípade dedičstva môže za určitých okolností vzniknúť nárok na právnu pomoc. Pokiaľ ide o právnu pomoc, rovnaké postavenie ako štátni príslušníci Švédska majú aj štátni príslušníci všetkých členských štátov EÚ.

Právnu pomoc možno priznať v prípade väčšiny právnych vecí (pozri otázku 4).

Na priznanie právnej pomoci je potrebné splniť určité podmienky.

musí byť poskytnuté poradenstvo v trvaní aspoň jednej hodiny;

váš príjem nesmie prekročiť finančný limit, ktorý je v súčasnosti 260 000 SEK (približne 24 500 EUR). Pri výpočte príjmu sa zohľadní celá finančná situácia žiadateľa.

Zohľadnia sa napríklad náklady na výživu dieťaťa, majetok a dlhy;

právnu pomoc, ako aj poradenstvo musíte potrebovať a túto potrebu nie je možné splniť iným spôsobom;

štát musí príspevok na náklady považovať za opodstatnený vzhľadom na charakter a význam príslušnej veci, hodnotu predmetu sporu a iné okolnosti;

ak máte – alebo ste mali mať – poistenie právnej ochrany, musíte najprv použiť toto poistenie.

Pozrite si digitálnu príručku na: https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/har-du-ratt-till-rattshjalp/.

K dispozícii je aj príručka, ktorá vám pomôže určiť, či máte nárok na právnu pomoc na základe vašich finančných prostriedkov. Pozri: https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/behover-du-rattshjalp/rakna-ut-ditt-ekonomiska-underlag/.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

***Poradenstvo***

Ako sa uvádza v otázke 3, poradenstvo sa môže poskytovať vo všetkých právnych veciach.

Informácie a poradenstvo sa môžu poskytnúť napríklad v súvislosti s:

pravidlami týkajúcimi sa manželstva a iných typov spolužitia,

pravidlami týkajúcimi sa rozvodu,

príspevkami na výživné,

závetmi a dedičstvom,

nákupmi a zmluvami.

***Právna pomoc***

Ako sa uvádza v otázke 3, právnu pomoc možno priznať pre väčšinu právnych vecí, existujú však určité výnimky. Napríklad právnu pomoc nemožno poskytnúť vo veciach, ktoré by mohli zahŕňať pomoc verejného obhajcu alebo verejného právneho zástupcu. Ak ste sa stali obeťou trestného činu, v určitých

prípadoch môže byť vymenovaný „právny zástupca pre poškodenú stranu“ (*målsägandebiträde*) (pozri zákon 1988:609 o právnych zástupcov pre poškodenú stranu). Tento právny zástupca je poskytnutý obeti bezplatne. K jeho povinnostiam patrí pomoc pri vymáhaní občianskoprávneho nároku v dôsledku trestného činu, napríklad nároku na odškodnenie. Právna pomoc vám nemôže byť priznaná ani v prípade, keď bol pre vás vymenovaný právny zástupca pre poškodenú stranu.
V niektorých prípadoch musia na priznanie právnej pomoci existovať osobitné dôvody. Sú to napríklad veci, ktoré sa musia riešiť so zahraničím, alebo prípady, keď hodnota nároku jasne nepresahuje 24 150 SEK (približne 2 270 EUR).

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Žiadne osobitné postupy neexistujú v prípadoch, ktoré si vyžadujú okamžité spracovanie žiadosti o právnu pomoc. Na druhej strane zo všeobecných zásad procesného práva vyplýva, že prípad alebo konanie sa musí riešiť čo najrýchlejšie.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Švédska správa vnútroštátnych súdov (*Domstolsverket*) vypracovala jednoduchý formulár žiadosti s pokynmi na jeho vyplnenie. Formulár je k dispozícii na Úrade pre právnu pomoc (*Rättshjälpsmyndigheten*) a na súdoch.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Ako sa uvádza v otázke 6, správa vnútroštátnych súdov ponúka okrem iného jednoduchý formulár žiadosti, ktorý obsahuje aj pokyny na jeho vyplnenie. V prípade záujmu o ďalšie informácie sa obráťte na správu vnútroštátnych súdov.
Žiadosť o právnu pomoc musí okrem iného obsahovať informácie o právnej veci, ktorej sa žiadosť týka, informácie o tom, či je potrebné zaoberať sa predmetnou vecou v zahraničí, či už bolo poskytnuté v tejto veci nejaké poradenstvo, či máte alebo ste mali poistenie právnej ochrany vzťahujúce sa na danú vec, ako aj informácie o vašej finančnej situácii a iných okolnostiach.
Nie je potrebné priložiť žiadne ďalšie dokumenty. Môže však byť vhodné priložiť akúkoľvek dokumentáciu, ktorá je k dispozícii, na podporu poskytnutých informácií.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosť o právnu pomoc treba zaslať súdu alebo orgánu, ktorý je príslušný na posúdenie vašej žiadosti o právnu pomoc.
Ak sa na súde rieši prípad alebo prebieha konanie, ktoré sa týkajú predmetnej občianskej veci, žiadosť o právnu pomoc musí posúdiť súd. Inak o tom, či sa má alebo nemá priznať právna pomoc, rozhoduje Úrad pre právnu pomoc.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Úrad pre právnu pomoc alebo súd, ktorý posudzuje vašu žiadosť o právnu pomoc, vás písomne informuje o svojom rozhodnutí.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Ak vám bude priznaná právna pomoc, bude zároveň vymenovaný aj právny zástupca pre právnu pomoc. Mali by ste s ním preto konzultovať získanie ďalších informácií.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Za právneho zástupcu pre právnu pomoc môže byť vymenovaný právnik, pomocný právnik alebo iná vhodná osoba. Ak ste sami navrhli vhodnú osobu, táto osoba musí byť vymenovaná, ak to nespôsobí výrazne zvýšené náklady, alebo ak neexistujú iné osobitné dôvody proti jej vymenovaniu.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Pri priznaní právnej pomoci štát znáša tieto náklady:
odmena právnemu zástupcovi pre právnu pomoc za prácu do 100 hodín, pokiaľ súd neurčí inak;
opodstatnené náklady na poskytnutie dôkazov všeobecnému súdu alebo švédskemu pracovnému súdu (*Arbetsdomstolen*);
náklady na vyšetrovanie, ktoré boli opodstanene vynaložené na ochranu vašich práv do maximálnej výšky 10 000 SEK (približne 942 EUR);
náklady na mediáciu podľa kapitoly 42 oddielu 17 švédskeho súdneho poriadku (*rättegångsbalken*);
poplatky za žiadosť a služby, ako aj náklady na vymáhanie.
Na druhej strane budete musieť znášať všetky náklady, na ktoré sa právna pomoc nevzťahuje. Tieto náklady je však možné získať od druhej strany, ak vyhráte prípad.
Ak vám bola priznaná právna pomoc, musíte prispieť k úhrade nákladov zaplatením poplatku za právnu pomoc. Tento poplatok predstavuje percentuálny podiel z nákladov na právneho zástupcu pre právnu pomoc. Systém poplatkov má šesť úrovní v závislosti od vášho príjmu; vyjadrené sú v stanovených príjmových skupinách vo švédskych korunách (SEK). Percentuálne podiely pre rôzne skupiny sú v rozsahu od 2 % do 40 %. Príjmová skupina, do ktorej patríte, a teda percentuálny podiel, ktorý budete musieť zaplatiť, sa určuje na základe vašich finančných prostriedkov. Vypočítava sa na základe vášho ročného príjmu, závislých osôb a vašich finančných aktív. Poplatok za právnu pomoc musíte vášmu právnemu zástupcovi pre právnu pomoc uhrádzať priebežne tak, ako vznikajú náklady.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Ak vám bola priznaná právna pomoc, znamená to, že máte prístup ku všetkým výhodám, ktoré zahŕňa švédsky systém právnej pomoci (pozri otázku 12), preto právnu pomoc nie je možné získať len na ich určitú časť.
Na druhej strane existuje možnosť, okrem systému právnej pomoci, získať finančnú pomoc na určité náklady súvisiace so súdnym konaním, konkrétne na cestovné náklady na súd a náklady svedka predvolaného na súd. Ak ste stranou vo veci alebo konaní a predvolali vás na súdne pojednávanie, môžete si v opodstatnenom prípade nechať preplatiť štátom náklady na **cestovné a pobyt** (pozri kapitolu 11 oddiel 6 súdneho poriadku). Ak je to opodstatnené vzhľadom na vašu finančnú situáciu, štát môže takisto vyplatiť **svedkovi náhradu** za nevyhnutné náklady, ktoré mu vznikli v súvislosti s cestovným, pobytom a stratou času (pozri kapitolu 36 oddiel 24 súdneho poriadku). Náhrada cestovných výdavkov a výdavkov na pobyt v súvislosti s predvolaním na súd nie je dostupná pre právnické osoby.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Áno, ale náhrada za právneho zástupcu pre právnu pomoc zahŕňa maximálne len 100 hodín. Ak sa v priebehu prvostupňového konania vyčerpalo 100 hodín, náhrada už nebude k dispozícii na konania na vyšších stupňoch.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Právna pomoc sa musí, prirodzene, ukončiť, keď sa príslušná právna vec považuje za uzavretú. Vo všeobecnosti platí, že právna pomoc sa musí ukončiť aj vtedy, keď váš právny zástupca vykonal prácu v rozsahu 100 hodín. Súd však môže rozhodnúť, že právna pomoc môže pokračovať.
V niektorých prípadoch musí byť právna pomoc ukončená aj predčasne. Dôjde k tomu napríklad vtedy, ak nezaplatíte poplatok za právnu pomoc alebo ak poskytnete nesprávne informácie a právna pomoc by sa nebola priznala, ak by ste boli poskytli správne informácie. Ďalším príkladom, keď musí byť právna pomoc ukončená predčasne, je, ak váš právny zástupca pre právnu pomoc vykonal prácu v rozsahu 100 hodín a súd nerozhodol, že by právna pomoc mala pokračovať.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Áno. Máte právo odvolať sa proti rozhodnutiu o nepriznaní právnej pomoci. Ak rozhodnutie vydal súd, malo by sa proti nemu podať odvolanie rovnakým spôsobom ako proti iným rozhodnutiam. Keď vám súd písomne oznámi rozhodnutie, poskytne aj informácie o tom, ako sa odvolať proti rozhodnutiu. Ak rozhodnutie vydal Úrad pre právnu pomoc, odvolanie by sa malo podať na Radu pre právnu pomoc (*Rättshjälpsnämnden*).

**Ďalšie informácie**

Ak máte záujem o ďalšie informácie o švédskom systéme právnej pomoci a ak si chcete objednať formulárov žiadostí, obráťte na správu vnútroštátnych súdov na tejto adrese:

**Správa vnútroštátnych súdov**

SE-551 81 JÖNKÖPING, Švédsko

https://www.domstol.se/amnen/rattshjalp/

Tel.: +46 36155300

Posledná aktualizácia: 16/03/2023

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Anglicko a Wales

### 1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?

Náklady budú závisieť od presnej povahy veci. Solicitori (advokáti s nižšou právomocou) znášajú náklady na základe výslovného poverenia svojich klientov; tieto náklady môžu zahŕňať samotné poplatky solicitora a takisto úhradu nákladov, ako sú súdne poplatky a znalecké posudky. V prípade úspechu sa klientom môže podariť získať späť časť alebo všetky tieto náklady od neúspešnej strany, ale ak prehrajú alebo neúspešný účastník nemôže zaplatiť, sú v konečnom dôsledku povinní uhradiť trovy svojmu solicitorovi. Pri ukončení veci súd rozhodne, so zreteľom na všetky okolnosti veci, kto by mal znášať náhradu trov konania. Hoci je vo všeobecnosti neúspešná strana povinná uhradiť trovy úspešnej strany, existuje mnoho výnimiek z tejto zásady.

### 2 Čo presne je právna pomoc?

Medzi jednotlivé úrovne pomoci v občianskych veciach patria:
právna pomoc, ktorá zahŕňa počiatočné poradenstvo a pomoc s akýmkoľvek právnym problémom,
pomoc na súde, ktorá zahŕňa asistenciu na súde, keď sa nevyžaduje plné zastúpenie,
mediácia v manželských veciach, keď nezávislý, odborne pripravený mediátor pomáha dosiahnuť dohodu o otázkach ako:
o opatrenia týkajúce sa detí po vašom rozchode (niekedy nazývané právo starostlivosti, opatrovnícke právo alebo právo styku),
o platby výživného na deti,
o financie (napríklad, ako naložiť s vaším domom, úsporami, dôchodkom, dlhmi), a
zastupovanie na súde alebo tribunáli.
Právne zastupovanie zahŕňa právne zastupovanie strany v konaní alebo osoby, ktorá uvažuje o začatí konania. Ide o úroveň, na ktorej sa najskôr budú prejednávať naliehavé rodinné veci a iné veci, ktoré možno financovať z verejných zdrojov. Je dostupné v dvoch podobách: pomoc pri dokazovaní a zastupovanie v plnom rozsahu.

### 3 Mám právo na právnu pomoc?

Financovanie od Agentúry právnej pomoci (*Legal Aid Agency*, LAA) je k dispozícii len jednotlivcom s právnym problémom, ktorý patrí do rozsahu poskytovania právnej pomoci. Kritériá štátnej príslušnosti alebo bydliska sa nezohľadňujú.
Okrem toho je potrebné, aby žiadatelia vo všeobecnosti:
mali nízky príjem, alebo poberali určité dávky, a mali malé úspory alebo majetok (tzv. zisťovanie príjmu), a
preukázali, že je odôvodnené, vzhľadom na okolnosti veci, aby dostali právnu pomoc (tzv. zisťovanie podstaty veci).

**Zisťovanie príjmu**

Pri posudzovaní oprávnenosti na právnu pomoc agentúra LAA posúdi finančnú situáciu jednotlivcov. V prípade právnej pomoci aj právneho zastupovania zisťovanie príjmu zahŕňa posúdenie ich hrubého mesačného príjmu, mesačného disponibilného príjmu a disponibilného kapitálu.
Ak dostávajú určitý príjem týkajúci sa dávok sociálneho zabezpečenia známych ako oprávňujúce dávky, automaticky spĺňajú príjmové kritérium, ale stále je potrebné posúdiť kapitál.
K oprávňujúcim dávkam patria:
podpora príjmu (IS),
dávka v nezamestnanosti vypočítaná z príjmu (JSA),
univerzálny úver (UC),
zložka záručného príspevku dôchodkového príspevku (GC),
zamestnanecký a podporný príspevok vypočítaný z príjmu (ESA).
Ak jednotlivci dostávajú finančnú podporu podľa § 4 alebo 95 zákona o prisťahovalectve a azyle z roku 1999 od prijímacieho centra pre žiadateľov o azyl (NASS), sú oprávnení prejsť zisťovaním príjmu aj kapitálu a budú podliehať len kontrolnej činnosti v oblasti prisťahovalectva a azylu a odvolaniam na vyššom súde.
Zisťovanie príjmu sa neuplatňuje pri niektorých druhoch vecí vrátane:
odvolaní na súde vo veciach duševného zdravia,
pri prevzatí detí do starostlivosti,
prípadov medzinárodných únosov detí.

**Zisťovanie podstaty veci**

Žiadosti o právnu pomoc sú takisto predmetom zisťovania podstaty veci s cieľom posúdiť odôvodnenosť, vzhľadom na okolnosti veci, priznania právnej pomoci danej osobe.
Riaditeľ pre prípady právnej pomoci (DLAC) posúdi okolnosti ako:
či je pravdepodobný výsledok primeraný nákladom na začatie konania,
či má vec širší verejný záujem,
či by bol súkromne platiaci klient so skromnými prostriedkami pripravený minúť svoje vlastné peniaze na podanie žaloby, a
či by došlo k porušeniu práv jednotlivca, ak by sa mu nepriznala právna pomoc.

### 4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?

Oblasti práva, pre ktoré sa poskytuje právna pomoc, sú stanovené v časti 1 prílohy 1 k zákonu o právnej pomoci, odsudzovaní a trestaní páchateľov z roku 2012.
Patria sem:
verejné rodinné právo týkajúce sa ochrany detí,
súkromné rodinné právo, keď existujú dôkazy o domácom násilí alebo týraní dieťaťa, prípadoch únosov detí, prípadoch ochrany vo veciach manželstva vynúteného násilím a prípadoch, keď je dieťa stranou konania,
dlh, keď je nehnuteľnosť na bývanie osoby v ohrození. Patria sem zhabanie nehnuteľnosti zaťaženej hypotékou, príkazy na predaj nehnuteľnosti a veriteľský návrh na vyhlásenie konkurzu, keď majetok osoby zahŕňa jej nehnuteľnosť na bývanie,
bývanie, keď je nehnuteľnosť na bývanie osoby v ohrození alebo osoba je bez domova. Patria sem držba nehnuteľnosti, vysťahovanie, havarijný stav v prenajatom ubytovaní, keď havarijný stav predstavuje vážne riziko pre zdravie a bezpečnosť, poskytnutie pomoci v prípade straty ubytovania a prípady protispoločenského správania,
komunitná starostlivosť,
žaloby proti verejným orgánom,
duševné zdravie a mentálna spôsobilosť,
súdne preskúmanie,
osobitné požiadavky na vzdelávanie,
žiadosť o azyl a odvolania,
zaistenie prisťahovalcov,
diskriminácia,
klinická nedbanlivosť, keď dieťa trpí neurologickým poškodením v dôsledku závažného postihnutia počas tehotenstva, narodenia alebo v postnatálnom období,
prisťahovalectvo, keď ide o otázky domáceho násilia, konania v Špeciálnej odvolacej komisii pre prisťahovalcov alebo otázky obchodovania s ľuďmi alebo otroctva, nevoľníctva alebo nútenej práce,
sociálne dávky, ale len v prípade odvolania v právnej otázke na vyšší súd, odvolací súd alebo najvyšší súd.
V iných oblastiach sa môže poskytnúť právna pomoc, ak je splnené kritérium „financovania vo výnimočných prípadoch“, ako sa stanovuje v § 10 zákona o právnej pomoci, odsudzovaní a trestaní páchateľov z roku 2012.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Núdzová pomoc sa poskytuje na naliehavé zastupovanie na súde, napríklad na ochranu jednotlivcov a/alebo ich detí pred domácim násilím.
Vo veciach súkromného rodinného práva zahŕňajúcich domáce násilie budete musieť spravidla poskytnúť dôkazy s cieľom preukázať, že vám alebo vašim deťom hrozilo riziko ublíženia zo strany bývalého partnera.
Dôkazy môžete požadovať od:
súdov,
polície,
mnohostrannej konferencie pre posudzovanie rizík (MARAC),
sociálnych služieb,
zdravotníckych pracovníkov, napríklad od lekára, zdravotnej sestry, pôrodnej asistentky, psychológa alebo opatrovateľky,
správcu útulku,
podpornej služby pre prípady domáceho násilia,
vašej banky, napríklad výpisy ku kreditnej karte, úverové dokumenty a výpisy,
vášho zamestnávateľa alebo poskytovateľa vzdelávania alebo odbornej prípravy,
poskytovateľa akýchkoľvek dávok, ktoré poberáte.
Právni poradcovia so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci môžu požiadať o núdzové právne zastupovanie v prípade potreby prijatia akýchkoľvek okamžitých opatrení. Napriek tomu je potrebné požiadať o právnu pomoc bežným spôsobom v prípade každej prebiehajúcej činnosti.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Všetci právni poradcovia, či so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci, alebo bez nej, majú povinnosť informovať svojich klientov o možnostiach získania právnej pomoci a musia im poskytnúť možnosť obrátiť sa na poskytovateľa právnej pomoci.
Služby poskytovania právnej pomoci v občianskych veciach môže zabezpečovať telefonická poradná služba *Civil Legal Advice* (CLA), advokáti s nižšou (solicitori) a vyššou právomocou (barristri) alebo neziskové organizácie so zmluvou s Agentúrou právnej pomoci v príslušnej oblasti práva. Poradcov poskytujúcich právnu pomoc možno nájsť prostredníctvom online vyhľadávania pomocou služby Nájsť solicitora na webovom sídle združenia právnikov (*The Law Society*).
Klienti sa môžu takisto obrátiť na telefonickú poradnú službu CLA na počiatočné určenie rozsahu a finančnej oprávnenosti.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Budete musieť poskytnúť nasledujúce informácie o sebe, ako aj svojom partnerovi (v prípade potreby):
dávky – vrátane výkazov dávok,
príjem, úspory a výdavky – vrátane výplatných listín a bankových výpisov,
čísla štátneho sociálneho poistenia.
Budete takisto potrebovať kópie potvrdení týkajúcich sa vašej veci, napr.:
súdne písomnosti,
sobášne a rodné listy (v rodinných veciach),
príslušné listiny.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Žiadosti predkladajú v mene jednotlivca solicitori so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci Agentúre právnej pomoci. Informácie o tom, ako nájsť solicitora, sú uvedené vyššie.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Váš solicitor vás bude informovať, či bola vaša žiadosť o právnu pomoc prijatá a či musíte zaplatiť príspevok.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Váš solicitor vám poradí.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Vyberiete si ho sami (pozri vyššie), hoci si musíte vybrať solicitora, ktorý má zmluvu s Agentúrou právnej pomoci.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Ak sa poskytne financovanie, budú sa z neho hradiť všetky náklady vášho solicitora vrátane výdavkov, ako sú súdne poplatky, hoci sa od vás môže vyžadovať, aby ste platili paušálny mesačný príspevok, v závislosti od vašich prostriedkov.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Pozri vyššie.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Ak neuspejete v konaní o veci, ktorá nebola financovaná agentúrou LAA, môžete požiadať o financovanie odvolania na vyšší súd. Budete musieť splniť požiadavky zisťovania príjmu a podstaty veci.

Ak vaša vec bola financovaná agentúrou LAA, môžete požiadať o zmenu vášho finančného certifikátu, aby zahŕňal odvolanie. V tomto štádiu sa agentúra LAA ubezpečí, že vaša vec stále spĺňa požiadavky zisťovania príjmu a podstaty veci.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Ak sa váš príjem a/alebo kapitál zvýši počas platnosti financovania vášho právneho zastupovania, musíte bezodkladne upovedomiť agentúru LAA a vaše prostriedky sa môžu prehodnotiť. Ak sa váš príjem zníži, môžete požiadať o prehodnotenie vašich prostriedkov a váš príspevok sa môže znížiť. Ak prídete k peniazom, napríklad ak zdedíte peniaze, predáte dom alebo vyhráte v lotérii, počas financovania vašej veci agentúrou LAA, môže sa od vás požadovať, aby ste zo získaných peňazí uhradili časť alebo všetky vaše náklady na právne zastupovanie.

Ak sa vám poskytne financovanie, môže byť obmedzené na určité činnosti, ako je získanie stanoviska advokáta s vyššou právomocou (barristra) k vašej veci, a môže byť určená maximálna výška podpory. Ak potrebujete rozšíriť rozsah financovanej práce alebo maximálne náklady na činnosť, ktorú môže váš solicitor vykonať, budete musieť podať žiadosť prostredníctvom svojho solicitora.

Agentúra LAA vám môže odobrať financovanie, ak už nie je odôvodnené, aby ste ho dostávali, napríklad ak odmietnete prijateľnú ponuku urovnania alebo ak sa preukáže, že vaša vec má nižšie vyhliadky na úspech, než sa očakávalo. Cieľom je zabezpečiť, aby sa neplytvalo štátnymi peniazmi v situácii, keď by súkromne platiaci klient pravdepodobne nezačínal konanie. Ak agentúra LAA zvažuje odobratie vášho financovania, najskôr vám poskytne možnosť preukázať, prečo by tak nemala spraviť, a ak sa rozhodne odobrať financovanie, máte právo podať odvolanie nezávislému výboru právnikov. Ak sa financovanie odoberie, uhradia sa z neho náklady, ktoré už váš solicitor vynaložil.

**Štatutárny poplatok**

Môže sa od vás takisto požadovať, aby ste vrátili časť alebo všetky vynaložené náklady, ak sa vaša finančná situácia zlepší v dôsledku konania. Pri ukončení konania je agentúra LAA povinná získať späť náklady, ktoré hradila, v čo najväčšej miere. Najskôr vezme do úvahy všetky príspevky, ktoré ste zaplatili, a všetky trovy získané od odporcu. Potom bude vymáhať zostávajúci rozdiel z akéhokoľvek majetku alebo peňazí získaných alebo ušetrených počas konania. Súkromne platiaci klient by musel týmto spôsobom splatiť všetky neuhradené trovy, a preto je spravodlivé, aby sa to isté vyžadovalo od financovaného klienta, ak si to môže dovoliť. Ak je však predmetným majetkom vaša nehnuteľnosť na bývanie (alebo peniaze vyhradené na jej kúpu), v takom prípade môžete odložiť platbu dovtedy, kým ju nepredáte, za predpokladu, že budete súhlasiť s platením úrokov počas odkladného obdobia.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Solicitor/poradca so zmluvou na poskytovanie právnej pomoci môže odmietnuť konať vo vašom záujme. V ich zmluve sa stanovujú okolnosti, za ktorých to môžu odmietnuť, napr. ak ide o konflikt záujmov alebo na to nemajú kapacitu. Mali by vám oznámiť, prečo sa nebudú vašou vecou zaoberať, ale proti ich rozhodnutiu sa nemožno odvolať.

Ak sa vaša žiadosť zamietne na základe podstaty veci, agentúra LAA vás bude informovať o svojom rozhodnutí a poskytne vysvetlenie. Potom budete mať 14 dní na podanie odvolania. Odvolanie sa najskôr preskúma interne. Ak sa bude agentúra LAA po posúdení odvolania domnievať, že kritériá na poskytnutie právnej pomoci sú splnené, a zruší svoje rozhodnutie, žiadosť/zmena bude schválená a bude vydaný certifikát/zmenený certifikát o poskytnutí právnej pomoci.

Ak sa bude agentúra LAA domnievať, že kritériá na poskytnutie právnej pomoci nie sú splnené, a nezruší rozhodnutie, vy a váš solicitor budete informovaní o dôvodoch zamietnutia a zároveň budete informovaní, či máte právo podať ďalšie odvolanie na nezávislý rozhodcovský orgán pre financovanie *Independent Funding Adjudicator* (IFA).

Ak sa odvolanie postúpi na IFA, vydá rozhodnutie/odporúčanie na základe informácií poskytnutých na podporu odvolania a existujúcich predpisov upravujúcich právnu pomoc. IFA vás môže v prípade potreby kontaktovať.

**Ďalšie informácie**

Ďalšie informácie o právnej pomoci sú k dispozícii na webovom sídle Gov.uk.

Posledná aktualizácia: 12/07/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.

## Právna pomoc - Škótsko

**1 Aké náklady sú spojené so súdnym konaním a kto ich za normálnych okolností znáša?**

Náklady budú závisieť od povahy veci. Náklady môžu zahŕňať odmenu solicitora (advokáta s nižšou právomocou), ktorý koná za osobu, ktorej sa poskytuje právna pomoc, spolu s výdavkami, ako sú súdne poplatky a znalecké posudky.

Pri ukončení veci súd rozhodne, ktorá strana by mala znášať náhradu trov konania. Vo všeobecnosti je úspešná strana povinná nahradiť trovy neúspešnej strany, hoci existuje mnoho výnimiek z tejto zásady. Ak osoba, ktorej sa poskytuje právna pomoc, nemala vo veci úspech alebo ak je druhá strana povinná nahradiť trovy konania, ale neurobí tak, osoba, ktorej sa poskytuje pomoc, bude povinná znášať svoje vlastné trovy konania.

**2 Čo presne je právna pomoc?**

Právna pomoc financovaná z verejných zdrojov umožňuje ľuďom uplatňovať alebo obhajovať svoje práva alebo platiť za svoju obhajobu, keď by si to inak nemohli dovoliť. Právnu pomoc v Škótsku spravuje Škótska rada právnej pomoci (*Scottish Legal Aid Board*, ďalej len „SLAB“), ktorá je verejným orgánom nepatriacim pod žiadne ministerstvo, financovaným škótskou vládou.

Existujú tri druhy právnej pomoci.

**Poradenstvo a pomoc v občianskych veciach**: Ústne alebo písomné poradenstvo týkajúce sa uplatňovania škótskych zákonov na akékoľvek osobitné okolnosti, ktoré vznikli vo vzťahu k osobe, ktorá sa domáha pomoci. Poskytuje ju solicitor a prípadne právny poradca.

**Poradenstvo prostredníctvom zastúpenia** (ABWOR): Kategória poradenstva a pomoci, ktorá umožňuje zastúpenie solicitorom alebo prípadne právnym poradcom v občianskych súdnych konaniach na príslušných súdoch a tribunáloch v Škótsku.

**Právna pomoc v občianskych veciach**: Osobitná schéma, ktorá umožňuje zastúpenie solicitorom alebo prípadne právnym poradcom v občianskych súdnych konaniach na príslušných súdoch a tribunáloch v Škótsku.

**3 Mám právo na právnu pomoc?**

Kritériá oprávnenosti pre tých, ktorí pristupujú k právnej pomoci v občianskych veciach, sú jednotné a transparentné, pričom žiadosti podliehajú povinným preskúmaniam. Prvé dve preskúmania sa vzťahujú na právny obsah žiadosti. Musí sa preukázať, že existuje právny základ pre prípad, v ktorom sa žiada právna pomoc (tzv. pravdepodobná príčina), a že je rozumné použiť na podporu prípadu verejné prostriedky. Tretie preskúmanie sa týka finančnej situácie žiadateľa.

Solicitor môže poskytnúť poradenstvo a pomoc, keď sa presvedčí, že žiadateľ je finančne oprávnený a vec, v súvislosti s ktorou žiada o poradenstvo, je predmetom škótskeho práva. Solicitor môže poskytnúť poradenstvo a pomoc až po určitú úroveň výdavkov. Každú prácu, ktorá presiahne počiatočnú úroveň výdavkov, musí vopred schváliť rada SLAB, ako aj každú prácu, ktorá si vyžaduje zastúpenie.

Pri žiadosti o právnu pomoc podľa zákona o právnej pomoci (Škótsko) z roku 1986 sa nevyžaduje mať bydlisko v Škótsku. Poradenstvo a pomoc sú k dispozícii vo veciach škótskeho práva (vrátane práva Spojeného kráľovstva, ktoré sa uplatňuje v Škótsku). Právna pomoc je k dispozícii pre konania pred škótskymi súdmi.

**4 Poskytuje sa právna pomoc pri všetkých druhoch konaní?**

Pozri otázku 2 vyššie.

Poradenstvo a pomoc v občianskych veciach sú k dispozícii vo veciach zahŕňajúcich uplatňovanie škótskeho práva.

Poradenstvo prostredníctvom zastúpenia (ABWOR) je k dispozícii pre občianske súdne konania na niekoľkých súdoch a tribunáloch, ktoré sú určené v právnych predpisoch. Patria k nim odvolacie imigračné súdy (*immigration appeal tribunals*) a pracovné súdy (*employment tribunals*).

Právna pomoc v občianskych veciach je k dispozícii pre občianske súdne konania na niekoľkých ďalších súdoch a tribunáloch, ktoré sú určené v právnych predpisoch. Patria k nim šerifský súd (*sheriff court*) a najvyšší civilný súd (*court of session*), ktoré sú hlavnými súdmi v Škótsku pre občianske veci. Právna pomoc je takisto k dispozícii pre niekoľko tribunálov, ako sú komisári sociálneho zabezpečenia (*social security commissioners*) a odvolacie pracovné súdy ( *employment appeal tribunals*).

Právnu pomoc v občianskych veciach nemožno poskytnúť pre konania, ktoré sa úplne alebo čiastočne týkajú poškodzovania dobrého mena; volebných sťažností; zjednodušených návrhov na rozvod manželstva na najvyššom civilnom súde (*court of session*) a šerifskom súde (*sheriff court*); a návrhov dlžníka na ustanovenie vnútenej úradnej správy jeho majetku. Nemôže byť k dispozícii v konaniach vo veciach s nízkou hodnotou sporu (t. j. keď hodnota nároku nepresahuje 3 000 GBP, pokiaľ nárok nezahŕňa ujmu na zdraví).

Váš solicitor však môže byť schopný poradiť vám v týchto veciach v rámci poradenstva a pomoci.

**5 Existujú osobitné postupy v prípade núdze?**

Solicitor môže podniknúť niektoré kroky v rámci konania v osobitne naliehavých prípadoch s cieľom chrániť pozíciu žiadateľa pred rozhodnutím rady SLAB o žiadosti o právnu pomoc v občianskych veciach.

**6 Kde môžem získať formulár žiadosti o poskytnutie právnej pomoci?**

Rada SLAB prijme len žiadosti, ktoré predloží solicitor konajúci v mene žiadateľa.

**7 Ktoré doklady treba predložiť spolu so žiadosťou o poskytnutie právnej pomoci?**

Váš solicitor vám poradí v súvislosti s dokladmi, ktoré sa požadujú na účely posúdenia finančnej oprávnenosti a podstaty veci.

**8 Kde môžem podať žiadosť o poskytnutie právnej pomoci?**

Rada SLAB prijme len žiadosti, ktoré predloží solicitor konajúci v mene žiadateľa, nie priamo od žiadateľov.

Ak sa vám nepodarí nájsť solicitora, ktorý by vás zastupoval, združenie právnikov Škótska (*Law Society of Scotland*) poskytuje na svojom webovom sídle nástroj na vyhľadanie solicitora. Tento nástroj ponúka možnosť vyhľadania registrovaného solicitora na poskytovanie právnej pomoci. Na združenie právnikov sa môžete obrátiť aj telefonicky na čísle 0131 226 7411.

**9 Ako zistím, či mám nárok na právnu pomoc?**

Váš solicitor vám povie, či ste oprávnený/oprávnená na poskytnutie právneho poradenstva a pomoci.

Pokiaľ ide o právnu pomoc, váš solicitor o ňu požiada vo vašom mene a rada SLAB vás bude obidvoch písomne informovať po posúdení vašej žiadosti o poskytnutie právnej pomoci v občianskych veciach. Rada SLAB má na svojom webovom sídle takisto niekoľko nástrojov na posúdenie oprávnenosti, pomocou ktorých zistíte, na čo máte nárok.

**10 Čo by som mal(-a) urobiť, ak mám na právnu pomoc nárok?**

Váš solicitor vám poradí, ako treba náležite postupovať.

**11 Kto vyberá môjho právneho zástupcu, ak mám nárok na právnu pomoc?**

Skôr než požiadate o poradenstvo a pomoc alebo právnu pomoc, musíte sa obrátiť na solicitora.

Ak sa vám nepodarí nájsť solicitora, ktorý by vás zastupoval, združenie právnikov Škótska (*Law Society of Scotland*) poskytuje na svojom webovom sídle nástroj na vyhľadanie solicitora. Tento nástroj ponúka možnosť vyhľadania registrovaného solicitora na poskytovanie právnej pomoci. Na združenie právnikov sa môžete obrátiť aj telefonicky na čísle 0131 226 7411.

Okrem toho, rada SLAB poskytuje informácie o najbližších solicitoroch, ktorí poskytujú pomoc prostredníctvom právnej pomoci, alebo iných poskytovateľoch pomoci podporovaných radou. V prípade občianskych vecí možno vyhľadávať podľa druhu veci. Aj keď je spoločnosť registrovaná na poskytovanie právnej pomoci, nie je povinná poskytovať služby ktorémukoľvek klientovi ani ponúkať, že vezme prípad týkajúci sa poskytovania právnej pomoci.

**12 Pokrýva právna pomoc všetky trovy konania?**

Pozri otázku 1 vyššie.

Právna pomoc pokrýva len odmenu pre vášho solicitora a ďalšie výdavky týkajúce sa vašej veci, ako sú súdne poplatky a znalecké posudky. Právna pomoc nepokrýva trovy protistrany.

Ak ste oprávnený/oprávnená na právnu pomoc, môžete byť požiadaný/požiadaná, aby ste zaplatili príspevok na úhradu trov konania. Výška splatného príspevku sa určí podľa vašej finančnej situácie.

**13 Kto znáša ďalšie náklady, ak mám nárok len na obmedzenú právnu pomoc?**

Ak ste oprávnený/oprávnená na právnu pomoc v obmedzenej miere, budete musieť hradiť ostatné trovy konania týkajúce sa vašej veci sám/sama. Ak musíte zaplatiť príspevok, výška sa určí podľa vášho disponibilného príjmu, úspor a majetku. Rada SLAB posudzuje príjem od dátumu žiadosti a kapitál (úspory a hodnotné položky, ktoré vlastníte), pokiaľ trvá konanie.

**14 Vzťahuje sa právna pomoc aj na odvolania?**

Pôvodné osvedčenie o právnej pomoci sa nebude vzťahovať na odvolanie proti výsledku konania. Požaduje sa nová žiadosť o právnu pomoc a rada SLAB sa musí presvedčiť, že sú splnené povinné preskúmania v súvislosti s odvolaním.

**15 Môže byť právna pomoc odňatá pred ukončením konania (alebo dokonca zrušená po ukončení konania)?**

Rada SLAB môže zastaviť poskytovanie právnej pomoci, a príležitostne tak aj urobí, z rôznych dôvodov, napríklad keď solicitor nereaguje na žiadosť o doplňujúce informácie. V súlade s kritériami oprávnenosti stanovenými podľa zákona je rada SLAB povinná zohľadniť nepretržité posudzovanie finančnej situácie osoby a zvážiť, či je naďalej primerané poskytovať právnu pomoc. Jednou časťou skúmania primeranosti je skutočnosť, že sa očakáva, že osoba, ktorej sa poskytuje právna pomoc, splní súdne príkazy.

Právnu pomoc možno takisto ukončiť, ak osoba, ktorej sa poskytuje pomoc, poskytla nepravdivé informácie alebo neposkytla podstatné informácie, a za takýchto okolností môže rada SLAB takisto požadovať vrátenie všetkých peňazí, ktoré vyplatila.

**16 Môžem namietať proti zamietnutiu poskytnutia právnej pomoci?**

Ak bolo niekomu zamietnuté poskytnutie právnej pomoci, rada SLAB oznámi dôvody zamietnutia. Jednotlivec môže požiadať o preskúmanie prípadu, najmä ak sa zmenili okolnosti. Jednotlivý prípad možno prediskutovať s radou SLAB prostredníctvom e-mailu (general@slab.org.uk) alebo telefonicky. Telefónna ústredňa (0131 226 7061) je v prevádzke od pondelka do piatka v čase od 8.30 h do 17.00 h.

Posledná aktualizácia: 15/07/2021

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.